

राष्ट्रिय गान

सयौँ थुङ्गा फूलका हामी एउटै माला नेपाली
सार्वभौम भई फैलिएका, मेची महाकाली ॥

प्रकृतिका कोटीकोटी सम्पदाका आँचल
वीरहरूका रगतले स्वतन्त्र र अटल ॥

ज्ञानभूमि, शान्तिभूमि, तराई, पहाड, हिमाल
अखण्ड यो प्यारो हाम्रो मातृभूमि नेपाल ॥

बहुलजाति, भाषा, धर्म संस्कृति छन् विशाल
अग्रगामी राष्ट्र हाम्रो जय-जय नेपाल ॥

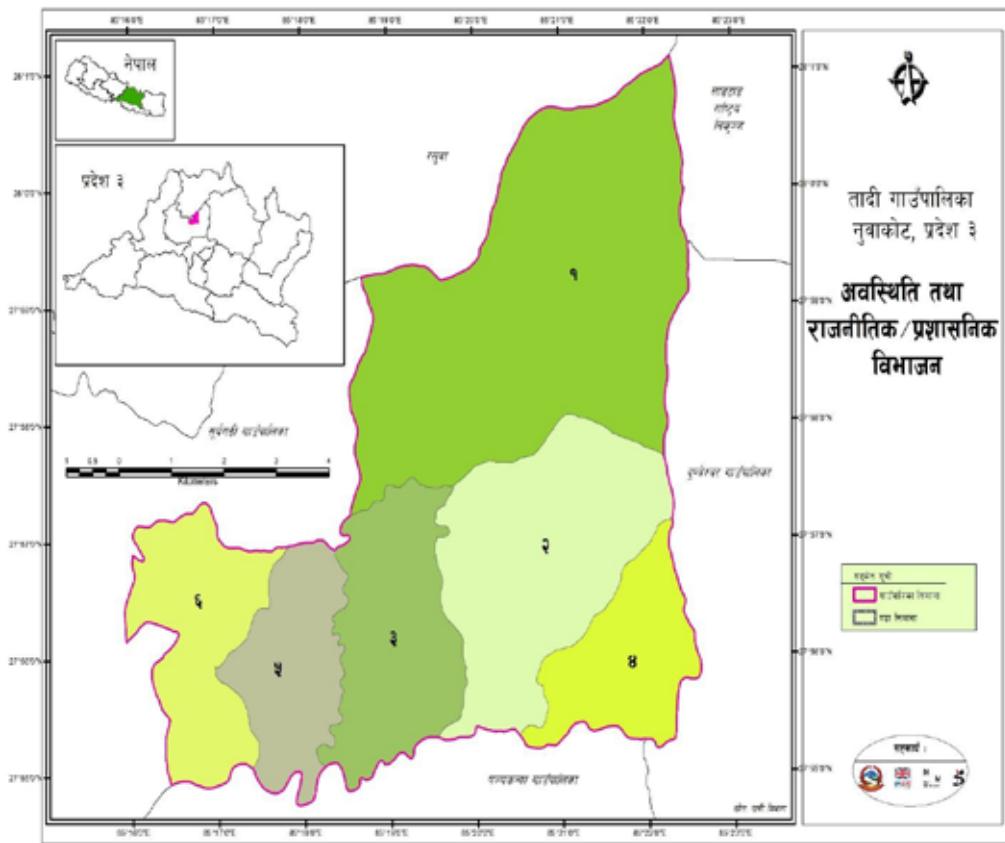
मिति : २०६४ साउन १८ गते मन्त्री परिषद्बाट स्वीकृत एवं सिफारिस

रचनाकार : प्रदिप कुमार राई (ब्याकुल माइला)

संगीतकार : मम्बर गुरुङ

तादी गाउँपालिकाको नक्शा

Nuwakot District
Location of Tadi Rural Municipality

वार्षिक गाउँ विकास योजना

आर्थिक बर्ष २०७७।७८

(मिति २०७७ साल असार १० गते बसेको तादी गाउँपालिकाको
गाउँसभाको बैठकबाट पारित)

प्रकाशक

तादी गाउँपालिका कार्यालय

खरानीटार, नुवाकोट

वार्षिक गाउँ विकास योजना आर्थिक बर्ष २०७७।७८

(मिति २०७७ साल असार १० गते बसेको तादी गाउँपालिकाको गाउँसभाको बैठकबाट पारित)

प्रकाशक	: तादी गाउँपालिका खरानीटार, नुवाकोट इमेल : ito.tadimun@gmail.com , info@tadimun.gov.np वेबसाइट: www.tadimun.gov.np फोन : ०१०-६३०००६
संरक्षक	: नारायण प्रसाद पाण्डे (गाउँपालिका अध्यक्ष) ईश्वरी उप्रेती (गाउँपालिका उपाध्यक्ष)
सल्लाहकार	: दिपक दाहाल (प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत)
सम्पादक	: विरोचन खनाल/विवेक भण्डारी
सर्वाधिकार	: तादी गाउँपालिका
सज्जा	: टच क्रिएशन प्रा.लि. बागबजार, ०१-४२१५४४८, ९८४१३८६२१८

अध्यक्षाज्यूको भनाई

स्थानीय निकायमा रहेको जनप्रतिनिधिहरुको रिक्तता मिति २०७३ बैशाख ३१ गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचन बाट परिपुर्ति भै ३ बर्षे कार्यकाल पार गरी “कृषि, जलश्रोत, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र पुर्वाधार : आत्मनिर्भर र समृद्ध तादीको आधार” भन्ने मुल नाराको साथ उत्कृष्ट स्थानीय तह निर्माणको क्रममा चौथो बर्षमा प्रवेश गर्दै छौं।

स्थानीय तह निर्वाचन सम्पन्न पश्चात यस तादी गाउँपालिकामा मेरो नेतृत्वमा रहेको गाउँपालिकाले मिति २०७७ असार १० मा सातौ ऐतिहासिक गाउँ सभा सम्पन्नगरी गाउँपालिकाको भाविविकासको योजना तय गरी तिन बर्षे कार्य योजनाको अनुभव लिईसकेकोछ। गत आ.व. २०७६/०७७ बाट बिनियोजित बजेट बाट आम सर्वसाधारण तादी बासि जनताहरुको असिमित आवश्यकता अनुरूपको कार्यहरु पुरा गर्ने अथक प्रयास गच्छौं।

गत आ.व. को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समेटिन नसकेका योजनाहरुलाई प्राथमिककरण गरी आ.व. २०७७/०७८ को बार्षिक कार्यक्रममा समेट्नेगरी संघीय सरकार बाट प्राप्तहुने अनुदान, प्रदेश सरकार बाट प्राप्तहुने अनुदान र स्थानीय निकायको आन्तरिक आय समेत प्रक्षेपण गरि सिमित साधन स्रोत बाट अधिकतम प्रतिफल प्राप्त गर्नेगरी शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, खानेपानी, यातायात, सिंचाई, उद्योग, पर्यटन, विद्युतिकरण, बैकल्पीक तथा नविकरणीय उर्जा, सुरक्षा, ऐतिहासिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्रको संरक्षण तथा प्रवर्धन, धर्म कला संस्कृतिको संरक्षण, गाउँपालिका कार्यालयको भवन निर्माण, भवन तथा शहरी विकास, स्थानीय सडक, पुल तथा भोलुङ्गे पुल, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, सहकारी, बैक तथा वित्तीय सेवा, श्रम तथा रोजगारी, आदी क्षेत्रहरुलाई प्राथमिकरणको आधारमा राखि “सफा र सन्दर तादी : स्वच्छ र हरियाली”, “स्थानीय सरकार : जनताको नजिकको सरकार” भन्ने मुल उद्देश्यका साथ आ.व ०७७/०७८ को बजेट नीति तथा कार्यक्रममा रु. ३६,१९,०५,०७०। (अक्षररूपी छन्तिस करोड उन्नाईस लाख पाँच हजार सत्तरी मात्र) को कुल बजेट तयार पारिएको छ।

विश्वब्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोभिड १९ (कोरोना भाईरस) ले नेपाल पनि अछुतो रहन

नसकेको अवस्थामा थलियको नेपाली अर्थतन्त्र बाट बनेको यस बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा आम तादी बासी दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरूले महत्वपूर्ण सहयोग तथा भुमिका निर्वाह गर्नुहुनेछ भन्ने आशा बोकेकोछु ।

सहभागिता तथा समतामुलक योजना प्रकृया बाट तयार पारिएको बजेट नीति तथा कार्यक्रमलाई पुस्तकको रूपमा प्रकाशन गरी सबै तादी गाउँपालिकाबासिहरु तथा अन्य सरोकारवालाहरु लाई स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने हाम्रा योजनाबारे जानकारी गराईने उद्देश्य ले गत आ.व. हरुमा जस्तै यस आ.व. मा पनि यो पुस्तक प्रकाशन गरिएको छ । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सहयोग तथा सुझाव पुऱ्याउनुहुने यस क्षेत्रका संघीय सांसद, तथा प्रदेश सांसद, नेपाली काड्ग्रेसका आदरणिय नेतागण, अन्य राजनैतिक दलका नेता तथा प्रतिनिधिहरुका साथै गाउँ कार्यपालिका सदस्य ज्यू. हरु, गाउँ सभा सदस्य ज्यूहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै, पुस्तक प्रकाशन गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने गाउँपालिका कर्मचारिहरु लाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

नारायण प्रसाद पाण्डे

अध्यक्ष

उपाध्यक्षाज्यूको भनाई

नेपालको संविधानमा व्यबस्था भए अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तिन तहमा अधिकारको बाँडफाड भई कार्य सम्पादन एवं विकाश निर्माण हुदै आएको सबैमा सर्वविधितै छ। विचार आफ्नो आफ्नो हुन्छ र भोगाई पनि आफ्नो आफ्नै हुन्छ। त्यहि भोगाई र विचार भित्र रहेर विर्मश गर्दा यस तादी गा. पा. वासी जनताहरुको ईच्छा आकांक्षा र मर्म अनुसार विकासको कार्यक्रम हरु तर्जुमा गर्ने प्रतिबद्धता गर्दछु।

यस तादी गा. पा. भित्र पर्ने ६ वटै वडाहरुको गत वर्ष समेटन नसकेको योजनाहरु लाई चालु आ.व.मा समेटन महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गर्ने प्रयास गर्नेछु। बदलिदो परिस्थितिमा हाम्रो कार्यशैलीलाई पनि परिवर्तन गर्दै नयाँ ढंग र नयाँ सोचमा स्थानीय तहले पाएको अधिकारको सहि सदुपयोग गर्नमा सधै प्रयासरत रहनेछु। यस गाउँपालिकाको कार्य प्रक्रिया लाई आधुनिकीकरण गर्ने तर्फ ध्यान दिई उच्चोग, पर्यटन, स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी र सडक स्तरउन्नती जस्ता विषयहरु लाई उच्च प्राथमिकतामा राख्न विशेष पहल गर्नेछु। साथै योजना तर्जुमा गर्दा लैगिक समानता तथा सामाजिक सहभागीता वालवालिका, महिला सशक्तिकरण, सामाजिक सुरक्षा जस्ता संवेदनशिल विषयहरुमा समेत विषेश ध्यान दिएकोमा अत्यन्त खुशि व्यक्त गर्दै तादी गा.पा. को सम्पूर्ण टिमलाई धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहान्छु। गत आ.व. जस्तै चालु आ.व. मा पनि योजना तर्जुमा गर्नको लागि सहयोग गर्नु हुने गा.पा.का सदस्यज्यहरु साथै गा.पा. का सम्पूर्ण कम्त्चारी लगायत तादी गापा वासी जनताहरुमा विषेश आभार प्रकट गर्दछु।

ईश्वरी उप्रेती

उपाध्यक्ष

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको भनाई

स्थानीय तहको योजना तथा विकास प्रक्रियालाई योजनाबद्ध विकास र नितिजामुलक व्यवस्थापनको अवधारणा अनुसार सहभागितामूलक ढंगले नीति, निर्णय र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरी समानुपातिक र शिघ्र लाभदायी विकासमा योगदान पुऱ्याउनु आजको आवश्यकता हो । नेपालको संविधान बमोजिम तीन तहका सरकारहरु एकल अधिकार क्षेत्रको हकमा स्वायत्त रूपमा विधायिकी, कार्यकारी र न्यायिक अधिकारको प्रयोग गर्न स्वतन्त्र छन भने साभा अधिकारक्षेत्रको हकमा सहअस्तित्व, समन्वय र सहकार्यको अवधारणा अनुसार क्रियाशील हुनु पर्न व्यवस्था रहेको छ । संविधानद्वारा प्रदत्त एकल तथा साभा अधिकारक्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्ने उद्देश्यका साथ कार्यान्वयनमा आएको विभिन्न कानूनहरूले एकातिर स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी तथा कार्यप्रणालीलाई थप स्पष्ट बनाएको छ भने अर्कोतिर गाउँपालिकाहरूलाई स्थानीयस्तरको विकासका लागि आफ्नो एकल अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक वा विषय क्षेत्रका लागि मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागु गर्न निर्देशित गरेको छ भने यिनै मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजनालाई आधार मानी वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु पर्ने मान्यता रहेको छ ।

प्रस्तुत तादी गाउँपालिकको आ.व. ०७७७८ को वार्षिक बजेट, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा तादी गाउँपालिकाको आवधिक योजनाले लिएको दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरूलाई केही हदसम्म समेटन खोजेका छौं । यसैगरी सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया मार्फत वस्तीस्तर हुँदै वडा समितिबाट प्राप्त योजना तथा कार्यक्रम, विषयगत समितिहरूबाट प्राथमिकताक्रम तोकी सिफारिस भएका योजना तथा कार्यक्रमहरु र गाउँपालिकाको तत्कालिन आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने खालका योजना तथा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरिएको छ । यो योजना तर्जुमा प्रक्रिया प्रति पदाधिकारीज्यूहरु, समस्त कर्मचारीहरु र अन्य सरोकारवालाहरु समेत जानकार हुनुहुन्छ भन्ने कुरामा विश्वस्त छु ।

प्रस्तुत वार्षिक बजेट, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा हामीले वार्षिक खरीद योजना र कार्ययोजना तयार गरी सोही बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने सोच लिएका छौं । हाल विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड १९ बाट नेपाल पनि अछुतो नरहेको सन्दर्भमा गाउँपालिकाकाले अधिकांश सोत त्यसको व्यवस्थापन र निकारणमा लगाउनु परेको कुरा विदितै छ । यसकै कारण संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँडको रकमको अंश पनि यकीन गर्न सक्ने अवस्था नभएको परिस्थितिमा यस अर्थिक वर्षमा योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न केही कठिन अवस्थाको श्रृङ्जना हुने कुराको आंकलन गर्दै प्रस्तुत बजेट, नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा पदाधिकारीज्यूहरु, कर्मचारी मित्रहरु, उपभोक्ता समिति लगायत अन्य सरोकारवालाहरूबाट आवश्यक सहयोग र सद्भाव प्राप्त हुने कुरामा विश्वस्त छु ।

अन्यमा, यो वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका चरणदेखि यो पुस्तक प्रकाशन गर्ने कार्यसम्म सहभागी हुनुहुने जनप्रतिनिधिज्यूहरु र कर्मचारीहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै प्रस्तुत वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा म लगायत अन्य कर्मचारी मित्रहरूबाट पूर्ण निष्ठाका साथ काम हुने विश्वास दिलाउदै यसलाई सफल पार्न सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको सहयोगको समेत अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद ।

(दीपक दाहाल)

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तादी गाउँपालिका

निर्वाचित जनप्रतिनिधी ज्यूहरुको नामावली

क्र. स	नाम, थर	बिजय भएको वडा	निर्वाचित पद	राजनितिक दल/स्वतन्त्र	सम्पर्क फोन नं
१	नारायण प्रसाद पाण्डे	तादी गा. पा	अध्यक्ष	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९४५९६५२, ९८५९२३०९५२
२	ईश्वरी उप्रेती	तादी गा. पा	उपाध्यक्ष	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९९६७२०६
३	नकुर दोड तमाड	तादी गा.पा १	वडा अध्यक्ष	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९९२६१८९ ९८५९२९६९८९
४	केशब बहादुर थापा	तादी गा.पा १	वडा सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९९२८१८६
५	राम तमाड	तादी गा.पा १	वडा सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४३५४९४८९
६	सम्झना तमाड	तादी गा.पा १	महिला सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४३३२९१२५
७	लक्ष्मि सुनार	तादी गा.पा १	दलित महिला सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८०८८७७८५०
८	बच्चुराम तमाड	तादी गा.पा २	वडा अध्यक्ष	ने.क.पा मा. के.	९८५९०६३२८८
९	छत्र बहादुर खड्का	तादी गा.पा २	वडा सदस्य	ने.क.पा मा. के.	९८४९५९६३४४
१०	हर्क बहादुर तमाड	तादी गा.पा २	वडा सदस्य	ने.क.पा मा. के.	९८६९५८९९६८
११	यसोदा कट्टेल	तादी गा.पा २	महिला सदस्य	ने.क.पा मा. के.	९८६९७३२३४८
१२	देवकि बिश्वकर्मा	तादी गा.पा २	दलित महिला सदस्य	ने.क.पा मा. के.	९८६९१०५२१०
१३	मनोज कुमार उप्रेती	तादी गा.पा ३	वडा अध्यक्ष	ने.क.पा एमाले	९८६०६६७२०९
१४	खिलराम तमाड	तादी गा.पा ३	वडा सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९८८२६६७
१५	विर बहादुर तमाड	तादी गा.पा ३	वडा सदस्य	ने.क.पा एमाले	९८४३४५०२०३
१६	राम कुमारि श्रेष्ठ	तादी गा.पा ३	महिला सदस्य	ने.क.पा एमाले	
१७	सरिता सुनार	तादी गा.पा ३	दलित महिला सदस्य	ने.क.पा एमाले	९८१३१८९९१२
१८	मुक्त बहादुर श्रेष्ठ	तादी गा.पा ४	वडा अध्यक्ष	नेपाली कांग्रेस	९८४९००९४२१ ९८५९२०९४२२
१९	बिष्णु अधिकारी	तादी गा.पा ४	वडा सदस्य	नेपाली कांग्रेस	९८४९७५९०८४
२०	सन्तमान तमाड	तादी गा.पा ४	वडा सदस्य	नेपाली कांग्रेस	९८५९०७४५२५
२१	सरिता तमाड	तादी गा.पा ४	महिला सदस्य	नेपाली कांग्रेस	९८४३४३३५१९
२२	बिमला बिश्वकर्मा	तादी गा.पा ४	दलित महिला सदस्य	नेपाली कांग्रेस	९८४३७९३१८४
२३	बिष्णु प्र. अधिकारी	तादी गा.पा ५	वडा अध्यक्ष	ने.क.पा मा. के.	९८५९२०२४११
२४	गोपाल खनाल	तादी गा.पा ५	वडा सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९००९६८७
२५	हिरालाल तमाड	तादी गा.पा ५	वडा सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९१४३१८०
२६	अलैचि थापा कंडेल	तादी गा.पा ५	महिला सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९१८७०२५

क्र. स	नाम, थर	विजय भएको वडा	निर्वाचित पद	राजनितिक दल/स्वतन्त्र	सम्पर्क फोन नं
२७	गायत्री बि. क	तादी गा.पा ५	दलित महिला सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८०३८४०८६३
२८	केशब थापा	तादी गा.पा ६	वडा अध्यक्ष	नेपाली काड्ग्रेस	९८५११३४४३७
२९	जित बहादुर तमाङ	तादी गा.पा ६	वडा सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८१३११३८२४
३०	डिल्ली बहादुर तमाङ	तादी गा.पा ६	वडा सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९०९२९०९
३१	कृष्ण कुमारी ढकाल	तादी गा.पा ६	महिला सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८१३१७८३२१
३२	कल्पना लोहार	तादी गा.पा ६	दलित महिला सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	
३३	सावित्री बराम	तादी गा.पा ५	कार्यपालिका सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९८४९४९३३०७
३४	दिपक परियार	तादी गा.पा.४	कार्यपालिका सदस्य	नेपाली काड्ग्रेस	९६११०५३३४०

स्थायी कर्मचारी विवरण

क्र.स.	नाम ,थर	पद	सम्पर्क नं:	शाखा
१	श्री दिपक दाहाल	प्रमुख प्रशासकिय अधीकृत	९८५१२३०९५३	
२	श्री प्रतिमा थापा	अधिकृतस्तर छैटौं	९८४९६६५६३०	योजना
३	श्री खगेन्द्र सिंह धामी	"	९८४८८५७२९९६	शिक्षा
४.	श्री विरोचन खनाल	ना.सु	९८४९४४८५४६	जिन्सी /प्रशासन
५.	श्री कृष्ण माया अर्याल	ना. सु.	९८४९९२१२७८	-----
६.	श्री दिपेश भण्डारी	लेखापाल	९८६६३१९८९०	लेखा
७.	श्री जनक राज भण्डारी	लेखा सहायक पाचौं	९८४९३०४४४०	"
८.	श्री सरोज अर्याल	आ.ले.प. सहायक पाचौं	९८४३४०५९७५	"
९.	श्री गणेश पौडेल क्षत्रि	सहायक पाचौं	९८४९४६४७५५	योजना
१०.	श्री भक्क अधिकारी	सह लेखापाल	९८६८९३२४८१	लेखा
११.	श्री प्रज्वल शम्शेर पुरी	ना.प्र.से.प्रा.	९८४९००९६९९	पशु
१२.	श्री शंकर नेपाल	अ.सब.इन्जिनियर	९८६०९०४२४०	प्राविधिक
१३.	श्री विनोद राज खरेल	स्वा.संयोजक	९८४९२३०२३९	स्वास्थ्य
१४.	श्री अमृता पन्थ	स.म.वि.नि.	९८४९८२९०२९	महिला तथा बालबालिका
१५.	श्री यदु चौलागाई		९८४९७९८३६८	शिक्षा
१६.	श्री विकिन सुवाल	सब.इन्जिनियर	९८४९८३९२०७	प्राविधिक
१७.	श्री पवित्रा कोइराला	प्रा.स.	९८४३४२५२३४	शिक्षा
१८.	श्री सस्मित दुड्घाना	क.अ.	९८४००५९८३७	

क्र.सं	नाम ,थर	पद	सम्पर्क नं:	शाखा
१९.	श्री लक्ष्मी नारायण शाह	अ.सब.ईन्जिनियर	९८२३६८६९८७	प्राविधिक
२०.	श्री सरु खोटेजा	"	९८४९७४६७९३	"
२१.	श्री धन बहादुर रावत	"	९८४२३५१२०४	"

करार कर्मचारीहरु

क्र.सं	नाम ,थर	पद	सम्पर्क नं	शाखा
१.	श्री पुरुषोत्तम वाले	सुचना अधिकृत	९८६१२९७७४२	
२.	श्री सन्तु लामा	ईन्जिनियर	९८५११०६७८२	प्राविधिक
३.	श्री सावित्रि खनाल	रोजगार संयोजक	९८४३२२५७०५	
४.	श्री राजेश श्रेष्ठ	स.क.अ.	९८४९९९१५००/ ९८५१२५४१७४	
५.	श्री युवराज भण्डारी	ना.प्रा.स.से	९८४११४२७८८	कृषि तथा भेटनरी
६.	श्री केशव भेटवाल	"	९८४३४६९७९५	"
७.	श्री सुनिता पाठक	"	९८६००४६३२९	"
८.	श्री पशुपति मैनालि	राजस्व संकलक	९८४१७७८८७०	
९.	श्री शर्मिला थापा	क.अ.	९८४१९४४४२९	
१०	श्री सिता खनाल	कानुनि सहजकर्ता	९८६९६१८५३३	
११.	श्री ईश्वर श्रेष्ठ	अ.स.ई	९८१३२०४३४९	
१२.	श्री रविना रिमाल	एम.आई.एस.अपरेटर	९८६११८२४७६	पञ्जिकरण
१३.	श्री विमा कुमारी तामाङ्ग	फिल्ड सहायक	९८६९२४६३७५	"
१४.	श्री सुप्रिया खनाल	ना.प्रा.स.से		कृषि
१५.	श्री प्रकाश कडेल	का.स.	९८४३९३७८५३	
१६.	नारायण बानिया	""	९८०८५८२४२२	
१७.	श्री दिपेन्द्र उप्रेति	"	९८६५३९४८७४	
१८.	श्री शोभा चौलागाई	"	९८०८०५१५७१	

विषयसूची

सं.नं.	शीर्षक	पेज नं.
१	नेपाली राष्ट्रिय गान	
२	अध्यक्षज्यूको भनाई	
३	उपाध्यक्षज्यूको भनाई	
४	प्रमुख प्रशासकीयज्यूको भनाई	
५	तादी गाउँपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको नामावली	
६	तादी गाउँपालिकाको नक्सा	
७	तादी गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय	१
८	आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम	४
९	आ.व. २०७७/०७८ को बजेट वक्तव्य	२५
१०	आ.व. २०७७/०७८ को आर्थिक ऐन २०७७	३२
११	आ.व. २०७७/०७८ को आय/व्यय प्रक्षेपण	५४
१२	आ.व. २०७७/०७८ को विनियोजन ऐन २०७७	५६
१३	आ.व. २०७७/०७८ को गाउँपालिका स्तरीय कार्यक्रम	५८
१४	आ.व. २०७७/०७८ को बडा स्तरीय कार्यक्रम	६५
१५	आ.व. २०७७/०७८ को विकास साखेदारहरूको बजेट	६८
१६	आ.व. २०७७/०७८ को संघीय शास्तर कार्यक्रम	६९
१७	आ.व. २०७७/०७८ को प्रदेश शास्तर कार्यक्रम	७६
१८	महत्वपूर्ण फोटो फिर्चस	

तादी गाउँपालिकाको नवशा

Nuwakot District Location of Tadi Rural Municipality तादी गाउँपालिकाको परिचय

तादी गाउँपालिका नुवाकोट जिल्लाको दुप्चेस्वर मार्ग पूर्व पश्चिम फैलिएर रहेको छ । यो पालिका नेपाल सरकारले २०७४ सालमा साविक नर्जामण्डप, खरानीटार, रालुका, सुन्दरादेवी र उर्लेनी गाउँ विकास समितिका केहि वडा मिलाएर बनेको हो । यस नगरपालिका हाल ६ वटा वडाहरूमा वर्गीकरण गरिएको छ ।

भौगोलिक अवस्थिति

तादी गाउँपालिका समुन्द्री सतहबाट न्यूनतम ५९० मिटर (नर्जामण्डप) देखि अधिकतम ३८५७ (उर्लेनी) मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित रहेको छ । यो गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २७ डिग्री ५४ मिनेट ४३ सेकेण्ड देखि २७ डिग्री ७९ मिनेट ३० सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८५ डिग्री १५ मिनेट ५४ सेकेण्ड देखि ८५ डिग्री २२ मिनेट ३६ सेकेण्ड पुर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ (GIS calculation) ।

यस गाउँपालिकाको पूर्वमा दुप्चेश्वर गाउँपालिका, पश्चिममा सूर्यगढी गाउँपालिका उत्तरमा रसुवा जिल्लाको नौकुण्ड गाउँपालिका र दक्षिणमा पञ्चकन्या गाउँपालिका रहेको छ । जिल्लाको कूल क्षेत्रफल १०७९.९६ वर्ग किमी मध्ये ६.४६ प्रतिशत भू-भाग यस गाउँपालिकाले ओगटेको छ ।

ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

ऐतिहासिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक रूपले महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा रहेको यस तादी गाउँपालिकाको नामाकरण प्रसिद्ध धार्मिक स्थल सूर्यकुण्डबाट बगेर आएको तादी नदिको नामबाट नामाकरण गरिएको हो । नुवाकोट जिल्लाको सदरमुकाम विदुरबाट २२ कि.मि. पश्चिममा अवस्थित यो गाउँपालिका काठमाण्डौं उपत्यकादेखि उत्तर ५५ कि.मि. दुरीमा अवस्थित रहेको छ । यस गाउँपालिकालाई सदरमुकाम विदुरदेखि ढिकुरे सातविसे हुँदै गोल्फुभञ्ज्याङ्ग जाने सडकले वडा नं. १ बाहेकका सबै वडाहरू छोएर गएको छ । त्यसैगरी राष्ट्रिय गैरवको मध्यपहाडी राजमार्ग यस गाउँपालिकाको कार्यालय रहेको वडा नं ३ को खरानीटारबाट ११ कि.मी. को दुरीमा रहेको छ । वडा नं १ को उत्तरी भागले लामटाङ्ग राष्ट्रिय निकुञ्जलाई छोएको छ । काठमाण्डौको सुन्दरीजलबाट गोसाइकुण्डसम्म पुग्ने पदमार्गले यस गाउँपालिकाको बागमारा, माला भञ्ज्याङ्गलाई छोएर गएको छ । यसका प्रमुख बजारहरूमा खरानीटार, बाहुनबेशी, सातविसे र नौबिसे हुन् ।

राजनीतिक अवस्थिति

तादी गाउँपालिका संघीय नेपालको प्रदेश नं. ३ अन्तर्गत नुवाकोट जिल्ला, प्रतिनिधिसभा क्षेत्र नं. १ तथा प्रदेश सभा क्षेत्र नं. क अन्तर्गत रहेको छ। यो गाउँपालिका पूर्ण रूपले पहाडी भू भागमा अवस्थित छ। साविकका खरानीटार, रालुकादेवी, उर्लेनी, सुन्दरादेवी र नर्जामण्डप गरि ५ वटा गाविसका सम्पूर्ण वडाहरू समावेश गरी जम्मा ६ वटा वडामा विभाजित यस गाउँपालिका कूल क्षेत्रफल ६९.७९ वर्ग किमिमा फैलिएको छ। गाउँ गाउँपालिकाको केन्द्र साविक खरानीटार गाविस कार्यालय रहेको स्थान वडा नं. ३ को खरानीटारमा रहेको छ।

विविध कला संस्कृति र धर्मालम्बीहरूको बसोबास रहेको यो नगरक्षेत्रमा ऐतिहासिक महत्वको प्राकृतिक र पर्यावरणीय रूपमा मनोरम स्थल लामटाङ रास्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र, बगमारा डाँडा लगायत अन्य पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचुर संभावना बोकेको छ जसबाट पर्यटन प्रबद्धनमा ठुलो टेवा पुग्ने देखिन्छ।

गाउँपालिकाको वडा विभाजन तथा क्षेत्रफल देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नं.	साविक गा.वि.स र वडाहरू	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	उर्लेनी (१-९)	२७.१४	३८.८९
२	रालुकादेवी-१-६	१३.७६	१९.७२
३	रालुकादेवी (ट(३) र खरानीटार (१९)	८.८६	१२.७१
४	सुन्दरादेवी (१९)	६.२	८.८८
५	नर्जामण्डप (१४)	६.२	८.८८
६	नर्जामण्डप (५१)	७.६२	१०.९२
	जम्मा	६९.७९	१००

स्रोत: स्थानीय तह पुनरसंरचना आयोग, प्रतिवेदन २०७४

क्षेत्रगत रूपमा गाउँ पालिका को हालको अवस्था विश्लेषण गर्दा निम्नानुसारको देखिन्छ।

१. पूर्वाधार विकास तर्फ

सडक संजालका हिसाबले यो पालिकाको सबै वडाहरूमा सडक विस्तार भएको छ। हाल यस पालिकाक्षेत्रमा कालोपत्रे सडक ३.५ कि.मि. रहेको छ भने ग्रामेल सडक करीब ६ कि.मि. रहेको छ। कच्ची सडक ६६ कि.मि. रहेको छ।

विधुत सेवाको हकमा सबै वडाहरूमा विस्तार भएतापनि कतिपय वस्ती/टोलहरूमा पहुँच पुग्न सकेको छैन।

सिचाइको क्षेत्रमा यस नगरपालिका भित्र बाहै महिना सिंचाई चल्ने पानीका श्रोत र मुहान रहेका छन् । स्थानीय मुहान बाट पानीको स्रोत प्रयोग गरी हाल भैरहेका विभिन्न श्रोतहरूबाट करीब १०८० हेक्टर खेतीयोग्य जमीनमा सिचाइ सुविधा पुगेको छ ।

खानेपानीको श्रोतमा अहिले पनि अधिकाँश घरपरिवार मुहानको टंकी मार्फत पानी प्रयोग गरिरहेकाछन् ।

२. सामाजिक विकास तर्फ

शैक्षिक विकासको क्षेत्रमा यहाँको कुल साक्षरता ७५ प्रतिशत रहेकोमा महिला ६८ प्रतिशत र पुरुष ८१ प्रतिशत रहेको छ । नगराभित्र हाल सामुदायिक विद्यालय ३१ वटा रहेका छन् भने संस्थागत विद्यालय ५ वटा र बालविकास केन्द्र १७ वटा छन् । यसैगरी क्याम्पस १ वटा र सामुदायिक अध्ययन केन्द्र ... वटा रहेका छन् ।

स्वास्थ्य सेवा तर्फ यस पालिका क्षेत्रमा खरानिटारमा १ वटा १५ शैयाको अस्पताल, ४ वटा स्वास्थ्य चौकीहरू र १ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइ तथा ३ वटा आयुर्वेद औषधालय संचालनमा रहेका छन् ।

३. आर्थिक विकास तर्फ

कृषि तथा पशु सेवालाई व्यवस्थित बनाउन कृषि सेवा केन्द्र १ वटार वडा नं ४ मा पशु सेवा केन्द्र पनि संचालनमा रहेका छन् ।

कृषि तथा गैर कृषि क्षेत्रमा कार्यरत सहकारी संस्थाहरू २८ वटा रहेतापनि हाल सकृय सहकारी संस्थाहरू २० वटा र ८ वटा निस्कृय रहेका छन् । यसैगरी घरेलु तथा साना उद्योगहरूले समेत यस क्षेत्रको आर्थिक विकासमा प्रयास टेवा दिइरहेका छन् ।

पर्यटन विकासको क्षेत्रमा यस पालिका क्षेत्रमा प्राकृतिक र पर्यावरणीय रूपमा प्रसिद्ध रहेको वडा नं ४ मा अवस्थित बाघमारा तथा वडा नं ६, ४, २, मा अवस्थित कोतघर हरूमा पर्यटकहरूको भ्रमण हुने गरेको छ । यसैगरी खरानीटार मा अवस्थित ऐतिहासिक तथा धार्मिक महत्वको विषयवस्तुहरूले पनि पर्यटकहरू भित्र्याउन लागी परिरहेको छ । यसका अलावा यस क्षेत्रमा अन्य थुप्रै प्रचुर संभावना बोकेका कृषि विकास र विस्तार गर्ने सकेमा यहाँको आर्थिक विकासमा टेवा पुग्ने देखिन्छ ।

४. बन वातावरण तर्फ

यस पालिकाक्षेत्र भित्र हाल १७ वटा सामुदायिक बन रहेका छन् । यसैगरी क्षेत्रमा २ वटा व्यवस्थित नर्सरी संचालनमा रहेको छ । यो पालिका खुल्ला दिशामुक्त पालिकाको घोषणा भइसकेका छ ।

५. सार्वजानिक सेवा तर्फ

सार्वजानिक सेवा प्रवाहमा यस पालिका क्षेत्रमा हाल सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागिरकहरू १५८५ जना, एकल महिला १६१ जना, पूर्ण अपाड.गता भएका ४८ जना र दलित बालबालिका ७७ जना रहेका छन् ।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम

सम्मानित सभाका सदस्य ज्यूहरु,

सर्वप्रथम म नेपालमा भएका प्रजातान्त्रिक तथा लोकतान्त्रिक आन्दोलनहरुमा शाहदत् प्राप्त गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्न चाहन्छु । साथै हाल विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोभिड १९ को महामारीबाट नेपाल लगायत विश्वले चाँडै मुक्ति पाओस भन्ने कामना पनि गर्दछु ।

यस सातौं गाउँसभामा गाउँपालिकाको तर्फबाट गाउँपालिकाको समष्टिगत विकासको लागि आ.व २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न यस गरिमामय सभामा यहांहरु सामु उपस्थित भएको छु । गाउँपालिकाको दीर्घकालीन योजनाले लक्षित गरेको दिगो विकासको मार्ग दर्शनको रूपमा लिइएको यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई ज्यादै खुशी लागेको छ । यो नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन मार्फत हामीले देखेको आत्मनिर्भर, समुन्नत र समुद्ध तादीको सपना साकार हुनेछ भन्ने कुरामा म पूर्ण विश्वस्त छु । नेपालको बर्तमान सविधानले स्थानीय तहलाई स्थानीय सरकारको रूपमा अधिकार प्रदान गरेको परिप्रेक्षमा हामीले यस क्षेत्रका जनतालाई नजिकको सरकारको अनुभूति दिलाउनु तपाईं हामी सबैको जिम्मेवारी र दायित्व रहेको म अवगत गराउन चाहन्छु ।

तादी गाउँपालिकामा विकासका प्रशस्त संभावनाहरु रहेका छन् । यहांको भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता, कला र संस्कृतिको सुसम्पन्नता संगै प्राकृतिक श्रोत साधनको प्रचुरता जस्ता विशिष्टताहरुको सुव्यवस्थित र योजनाबद्ध उपयोगद्वारा तादीबासीहरुको जीवनमा देखिने गरी सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले महत्वपूर्ण योगदान गर्ने छ भन्ने मैले आशा लिएको छु ।

प्रशस्त सम्भावनाका बावजुद पनि हामीले भौतिक पुर्वाधार, कृषि, पर्यटन जस्ता क्षेत्रको अपेक्षित विकास गर्न नसकेको यथार्थ हामी सामु छ । गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच र लक्ष्यका साथ हामीले आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरिसकेका छौं । यसको कार्यान्वयनबाट हामीले राखेका लक्ष्यहरु पूरा हुनेछन् भन्ने विश्वास लिएको छु । बिशेष गरी गाउँपालिकाको भौगोलिक रूपमा विकट क्षेत्र र पिछडिएको समुदायमा विद्यमान गरिबी न्युनिकरण गर्ने, बेरोजगारी घटाउने, स्वास्थ्य सुविधाको विस्तार र गुणस्तरीय शिक्षामा सबैको पहुंच सुनिश्चित गर्ने जस्ता पक्षमा हाम्रा स्रोत साधनहरुलाई परिचालन गर्न आवश्यक देखिन्छ । विकासको मुख्य संभावनाको रूपमा रहेको प्राकृतिक श्रोत साधन, सांस्कृतिक विविधता, पर्यटकीय संभाव्यता कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय लगायत आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्याको उपयोग नै तादी गाउँपालिकाको विकासको ढोका खोल्ने माध्यम रहेका छन् ।

सीमित साधन श्रोतबाट जनताका असिमित आवश्यकता सम्बोधन गर्नुपर्ने, विगत ३ महिनादेखि कोभिड १९ को महामारीको कारण राज्यले जारी गरेको बन्दा बन्दीका कारणले आन्तरिक स्रोत

अपेक्षित रूपमा संकलन हुन सकेको छैन । यसैगरी विश्वव्यापी चुनीतीको रूपमा रहेको कोभिड १९ को महामारीबाट हामी पनि अछुतो रहन सकेनै । यसको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि शुरु देखिनै स्थानीय सरकारको भूमिका निभाउने क्रममा हाम्रो उल्लेख्य भूमिका रूप्यो र आगामी दिनमा यसलाई निरन्तरता दिई अगाडी बढनु पर्ने बाध्यता हाम्रो सामू छ । यसले गर्दा आगामी वर्षमा पनि बजेटको ठूलो हिस्सा यसको व्यवस्थापनमा लाग्ने यर्थाथ हामी सबैले बुझेका छौं । यसकारण आगामी आ.व. मा हामीले अपेक्षा गरेजति विकास निर्माणका कार्यका लागि बजेट विनियोजन गर्ने हामी असमर्थ छौं । केन्द्रबाट आवश्यक जनशक्ति पदपूर्तिको काम हालसम्म पनि भै रहेको तथा पर्याप्त कार्यकक्षको अभावका बावजुद पनि विगतमा नजिकबाट जनताहरुलाई सेवा प्रदान गर्ने कुरामा सकभर कुनै कमी कमजोरी हुन नदिइएको जानकारी यहाँहरु समक्ष राख्न चाहन्छु ।

सम्मानित सभाका सदस्य ज्यूहरु :-

अब म आगामी आ.व २०७७/०७८ को लागि गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

गाउँपालिकाको योजना तर्जुमा गर्दा अबलम्बन गरिएका क्षेत्रगत नीतिहरु,

(क) आर्थिक विकास सम्बन्धी नीतिहरु :-

(क१) कृषि तथा पशुपालिका विकास

- निर्वाहमूखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायीकरण गर्नका लागि उन्नत वित्त विजन, मलखादको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषियोग्य जमिनको खणिडकरणलाई निरुत्साहित गर्न सहकारीमा आधारित खेती प्रणालीलाई प्रश्रय दिइनेछ, साथै बाँझो जमीन राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्ने नीति समेत अबलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको खेतीयोग्य जमिनको तथ्याङ्कलाई अध्यावधिक गर्दै सामुहिक खेती प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गरी कृषि उत्पादन बढ़ि गर्ने कृषकहरुलाई पुरस्कृत गरिने नीति लिइनेछ ।
- सबै प्रकारका कृषिजन्य व्यापार व्यवासयमा उपभोक्ता हित संरक्षणको नीति लागु गरिनेछ ।
- हानिकारक विषादी प्रयोग गरी उत्पादन भएका तरकारी तथा अन्य उत्पादित खाद्यान्तको विक्रि वितरणमा रोक लगाईने छ ।
- कृषिजन्य विषादी नियन्त्रणका लागि अभियानमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै प्रडगारिक खेती प्रणालीलाई बढवा दिई अर्गानिक गाउँ टोल घोषणामा जोड दिइनेछ साथै जैविक विषादी एवं प्रांगारिक मलको प्रयोग गरी उत्पादन हुने तरकारीको वजारको खोजी गरी विक्रि वितरणमा सहुलियत प्रदान गरिने छ ।
- खाद्यान्त तथा तरकारी उत्पादन बढ़ि गर्न खेतीयोग्य क्षेत्रमा सिंचाई सुविधा विस्तार गर्दै जाने नीति लिइने छ, साथै संचालित सिंचाई कुलोहरुको मर्मतका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

- कृषकहरूलाई आधुनिक नगदेबाली तथा फूलखेती खेती तर्फ प्रोत्साहन गर्न स्थानीयस्तरमै कृषि उपज बजार केन्द्रको स्थापनामा जोड दिइनेछ । यसकै प्रवर्द्धनका लागि वडा नं. ३ स्थित खरानीटार बजारमा शीत भण्डारण स्थलको निर्माण कार्य शुरु हुने प्रक्रियामा रहेको छ ।
  - कृषि तथा पशु पालन सम्बन्धी प्राविधिक परामर्श उपलब्ध गराउन दक्ष प्राविधिकबाट सेवा प्रदान गरी दुध, अण्डा, माघा, मासुमा गाउँबासीलाई आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
  - स्थानीय कृषकलाई स्थानीय तहमै बिउ उत्पादन गर्ने वातावरण सिर्जना गर्न कृषकहरूलाई अनुदान प्रदान गर्नुको साथै उन्नत बिउ विजन वितरण गरिनेछ । स्थानीय रैथाने बिउको प्रयोग गरी खेति गर्ने कृषकका लागि बिउ खरिदका लागि अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
  - सबै वडाका युवा, लक्षित वर्ग र कृषकहरूको सहभागितामा कृषि उद्यम सिर्जना र विकास सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
  - कृषि क्षेत्रको विकासलाई उच्च प्राथमिकता दिई कृषि व्यवसायको आधुनिकिकरण, यन्त्रिकरण र बजारीकरणमा जोड दिईने छ । कृषकहरूलाई मागको आधारमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी कृषि औजार तथा यन्त्रहरू उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
  - गाउँबासीहरूमा व्यापक स्वरोजगारीको सृजना गर्न एक गाउँ एक उत्पादन सहितको पकेट क्षेत्रको नीति सहित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै पकेट क्षेत्र विकास मार्फत व्यवसायिक उत्पादन गर्न कृषक, कृषक समूह वा सहकारी र निजी क्षेत्र परिचालन गरिनेछ ।
  - पशु स्वास्थ्य चिकित्सकलाई किसानको पहुँचसम्म पुऱ्याइ पशुधनको क्षति न्यूनिकरणका लागि रोग नियन्त्रण गर्न खोप कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
  - स्वस्थ मासुको विक्री वितरणलाई प्रभावकारी बनाउन अनुगमनको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै आधुनिक बधशाला निर्माण गरिने तर्फ सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
  - गाई, भैसी, बाखा, बंगुरको कृत्रिम गर्भधानद्वारा नश्ल सुधार गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
  - पशुपन्थीको लागि प्राथमिक उपचारको लागि औषधी वितरण तथा प्रयोगशालाको व्यवस्था मिलाउने नीति लिइनेछ ।
  - कृषि तथा पशु उत्पादनबाट कृषकहरू लाभान्वित गराउनको लागि स्थानीय हाट बजारको व्यवस्थापन तथा बजारीकरणलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
  - रेविज रोग नियन्त्रण गर्न छाडा भुस्याहा कुकुरहरूलाई खोप लगाउन स्थानीय टोल विकास संस्था, क्लब तथा सामुदायीक संघ संस्थासँग सहकार्य गरिने छ । साथै छाडा भुस्याहा कुकुरहरूको दक्ष प्राविधिकबाट वन्ध्याकरण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- (क२) उद्योग तथा वाणिज्य
- गाउँपालिकाक्षेत्रमा रोजगारी प्रवर्द्धन गर्नका लागि घरेलु तथा साना उद्योग स्थापना गर्ने प्रोत्साहन गरिनेछ । तर, शैक्षिक संस्था, मठ मन्दिर र स्वास्थ्य संस्था भएको स्थानको ५००

मिटरसम्म उद्योग स्थापना गर्न दिइने छैन ।

- गाउँपालिकाले स्थानीय स्तरमा सञ्चालन भईरहेका र हुने क्रममा रहेको व्यवसायहरुको दर्ता, नविकरण, कार्यलाई प्रभावकारी बनाउँदै दर्ता भएका व्यवसायलाई अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरका व्यवसायबाट उत्पादित वस्तुहरु उपभोक्ताको हकहित अनुसार भए नभएको रेखदेख, अनुगमन तथा नियमन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लगानी सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । यसमा सार्वजनिक निजी साझेदारी नीति बमोजिम निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा गर्न सकिने दीर्घकालीन योजनाहरुको अध्ययन समेत गरिनेछ ।
- उच्चमीहरुको क्षमता विकास एवं उनीहरुको बैंकसँगको पहुँचका लागि आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ, यसका लागि विकास साझेदारहरुसँग भएको सहकार्यलाई निरन्तरता दिई स्थानीय स्तरमा स्थापना भएका व्यवसाय तथा व्यवसायीहरुको पार्श्वचित्र तयारीको काम समेत सम्पन्न गरिनेछ ।
- पर्यावरण तथा वातावरण प्रदुषण नगर्ने उद्योगलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएको वस्तुहरुको वर्गिकरण गरी त्यसको प्रवर्द्धन एवम व्यवसायिक उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न आवश्यक कार्यहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी औद्योगिक विकासको लागि आवश्यक सडक र अन्य पूर्वाधारको विकास र विस्तार गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कोभिड १९ का कारण थलिएको व्यवसायको विकासको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारले तोके बमोजिम सहलियत कर्जा प्रवाह भएको नभएको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

(क३) संस्कृति तथा पर्यटन प्रवर्द्धन

- गाउँपालिकालाई कृषि तथा पर्याप्तनको गन्तव्य स्थलको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- विविधता वीचको एकता कायम गर्दै विविध सांस्कृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण, सम्बद्धन र प्रवर्द्धन गरिने छ ।
- विभिन्न जात जातिहरुको भेषभुषा र संस्कृतिको संरक्षण गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिका भित्र भएका ऐतिहासिक, पुरातात्त्विक, धार्मिक, पर्यटकीय सम्पदा, मठ मन्दिर, गुम्बा, पाटी, पौवा, सतल, कुवा, पध्डेरो, ढुङ्गेधारा, अन्तिम दाह संस्कार गर्ने घाट जस्ता सम्पदाहरुको पुर्ननिर्माण तथा संरक्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा सांस्कृतिक महोत्सव आयोजना गर्न पहल गरिनेछ ।
- पर्यटकीय स्थल र सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्धन गरी पर्यटकीय सेवा सुविधाको विकास र विस्तार गरिनेछ ।

- निजी क्षेत्र र समुदायसँग साझेदारीमा पर्यटन विकास कार्यहरु संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकिय संभावनाका क्षेत्रहरुमा पर्यटकिय पुर्वाधारहरु निर्माण गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्र्याउन प्रबद्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसको पहिलो चरणमा बडा नं. ४ मा अवस्थित बाघमारालाई पर्यटकीय स्थलका रूपमा विकास गरिनेछ ।
- स्थानीय संस्कृति एवं रितीरिवाजको प्रवर्द्धन सहित होम स्टे कार्यक्रम संचालन गरिने छ । संभावित समुदायहरुमा होमस्टे सञ्चालनमा सधाऊ पुऱ्याउने उद्देश्यले विभिन्न विकास साझेदारहरुसँगको सहयोगमा समुदायका व्यक्तिहरुलाई होमस्टे सञ्चालन सम्बन्धी तालिम दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना तर्जुमा गर्न पहल गरिनेछ ।

(क४) सहकारी, बैंक तथा वित्तीय सेवा

- सहकारी संस्थाहरुको दर्ता तथा नविकरणका लागि आवश्यक कानून बनाई लागू गरिनेछ । साथै यस क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धनका लागि सहकारीहरुको व्यवसायीकरणमा जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रहरुसँग सहकार्य गरी उत्पादनमूलक कार्यक्रममा लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ साथै सहकारीहरुवीच एक आपसमा गाभ्ने प्रक्रियालाई सहजीकरण गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन भएका सबै विषयगत सहकारी संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरी लक्षित वर्गका लागि सीप विकास तथा उच्चमर्शीलता विकास सम्बन्धी तालिमहरु संचालन गरी गरिबी र बेरोजगारी हटाउने कार्यको आरम्भ गरिनेछ ।
- सहकारीहरुको कुल बचतको निश्चित प्रतिशत रकम कृषिजन्य कार्यमा लगानी गर्न सहकारीहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालित बित्तीय संस्थाहरुलाई विपन्न र पिछिडेको समुदायमा परिचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ साथै बैंकिङ लगानी कृषि क्षेत्रमा बढ्दि गर्न पैरवी गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा संचालित बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई गाउँपालिकामा दर्ता हुन र नयाँ वित्तीय संस्था खोल्नुपूर्व अनिवार्य रूपमा गाउँपालिकाको स्वीकृति लिनु पर्ने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कुनै एक स्थान विशेषमा मात्र केन्द्रीत बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई गाउँपालिकाका अन्य क्षेत्रमा पनि विस्तार गर्न सहयोग र प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका वित्तीय संस्थाहरुको अनुगमन तथा नियमन गरी विषयगत कार्यप्रति उत्तरदायी बनाइनेछ ।
- विगतमा गरिबी निवारण कोषद्वारा सामुदायिक संस्थाहरुलाई उपलब्ध गराएको पूँजी रकम र समूहहरुले बचत गरेको रकमको लगत अद्यावधिक गर्दै संस्थाहरुले परिचालन गरेको घुम्ती कोषलाई विऊ पूँजीको रूपमा प्रयोग गरी यी संस्थाहरुलाई सहकारी प्रणालीमा रूपान्तरण गर्दै आर्थिक गतिविधि सञ्चालन गरिनेछ ।

- बैक तथा वित्तीय संस्था र लाभग्राहीबीचको अन्तरक्रिया कार्यक्रमको समन्वय गरिनेछ ।

(क५) श्रम तथा रोजगारी

- गरिब, असहाय तथा विपन्न परिवार, दैनिक कमाइ गरी जीविकोपार्जन गर्ने व्यक्ति तथा बन्दबोन्दी र कोभिड १९ ले निस्त्याएका अन्य कारणले रोजगारी गुमाएका व्यक्तिहरूलाई लक्षित गरी सञ्चालन गरिएको श्रममा आधारित रोजगारी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरूको सीपलाई प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले स्थानीयस्तरमा उक्त सीपको सदुपयोग गर्दै निजहरूले पशुपालन, कुखुरा पालन, बँगुर पालन र तरकारी खेती जस्ता व्यवसाय सञ्चालन गर्न चाहेमा आवश्यक प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका श्रमिकहरूको सीप र क्षमताको उपयोग गर्न रोजगारदाता र रोजगारीको खोजीमा रहेकाहरूका बीच सम्पर्क स्थापित गरी रोजगारी प्राप्तिमा जोड दिइनेछ ।
- यसै आर्थिक वर्ष भित्र वेराजगारहरूको लगत संकलनलाई तिव्रता दिई वेरोजगार परिचय पत्र उपलब्ध गराईने छ । सबै प्रकारको सेवा लिंदा दिँदा परिचयपत्रको प्रयोग अनिवार्य गरिने छ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत विगत देखिनै सञ्चालन भै रहेको सूचिकृत बरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम रोजगारी उपलब्ध गराउँदै लगिनेछ ।

(क६) बाह्य क्षेत्र

- अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, नियोग तथा स्वदेशी लगानीकर्ताले गाउँ क्षेत्रमा विशेष लगानी तथा विकास आयोजना सञ्चालन गर्न चाहेमा त्यस्ता संस्थालाई स्वागत गर्दै लगानीमैत्री वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- उपरोक्त संस्थाहरूलाई कोभिड १९ को रोकथाम तथा नियन्त्रण एवं यसका कारण श्रृजित भएका वेरोजगारीलाई सम्बोधन गर्ने खालका क्षेत्रमा काम गर्न विशेष अनुरोध गरिनेछ ।

(ख) सामाजिक विकास :-

(ख१) शिक्षा

- गाउँपालिकाक्षेत्र भित्रका सामुदायिक वियालयहरूलाई अभिभावक र विद्यार्थीको आकर्षणको केन्द्रको रूपमा विकास गर्न, शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षा दिने साथै विद्यालयलाई सूचना तथा प्रविधिमैत्री बनाइने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि र विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक विकासद्वारा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि अत्यावश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरी सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक अवस्थामा गुणात्मक सुधार ल्याइनेछ ।
- विद्यालय बन्द रहेको अवस्थामा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम बैकल्पिक माध्यमबाट पठन पाठन सुचारु गर्न आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
- सामाजिक दुरी कायम गरी विद्यालय सञ्चालन गर्न नेपाल सरकारबाट निर्णय भएको

अवस्थामा स्वास्थ्य सम्बन्धी मापदण्ड पालन गरी पठन पाठनलाई नियमित गर्न आवश्यक पर्ने पूर्वाधार निर्माण, खानेपानी, शौचालय तथा सरसफाइको प्रबन्ध गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

- भौतिक रूपमा प्राविधिक शिक्षा संचालन गर्न सक्षम विद्यालयहरूमा प्राविधिक शिक्षा संचालनका लागि प्रवर्द्धन गर्दै अनुमति प्रदानको लागि कार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र संचालनमा रहेका संस्थागत तथा सामुदायिक विद्यालयहरूको वर्गीकरण गरी मापदण्ड नपुगेका र उत्तीर्ण प्रतिशत कम भएका विद्यालयहरूलाई विशेष नियमन गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूलाई आफ्नो पेशाप्रति जिम्मेवार बनाउन उचित पुरस्कार दिने व्यवस्थाको थालनी गरिनेछ । साथै विद्यार्थीको शैक्षिक उपलब्धीका आधारमा उत्कृष्ट विद्यालयलाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत उत्पीडित, असहाय, सिमान्तकृत, आर्थिक अवस्था कमजोर भएका अल्पसंख्यक तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई दिइने छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक बडामा बालक्लब गठन एवं तिनीहरूको क्षमता विकास गरी बालअधिकारका क्षेत्रमा रचनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न उत्प्रेरित गरिने छ ।
- सविधानले शिक्षालाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरिसकेकाले सबै बासिन्दालाई शिक्षाको पहुँच अभिवृद्धि गर्नाका लागि भर्ना अभियानलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा प्रत्यायोजित भई आएको माध्यमिक तह सम्मको शैक्षिक संस्थाको अनुमति तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित बनाई समयसापेक्ष प्रतिस्पर्धी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने वातावरण शृजना गरिनेछ ।
- विद्यालय नियमनलाई सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले बाँकी सामुदायीक विद्यालयहरूमा चालु आर्थिक वर्षमा नै विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका विषयमा खुल्ला सार्वजनिक सुनुवाई गरि समाज र पेशाप्रति उत्तरदायी बनाइनेछ ।
- विद्यालयहरूमा आधारभूत तहसम्म मातृभाषामा शिक्षा प्रदान गर्न क्रमागत रूपमा आवश्यक व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
- कक्षा १ देखि ८ सम्मका सामुदायिक विद्यालयहरूका लागि स्थानीय पाठ्क्रम बनाउने कार्यको पहल गरिनेछ साथै १ देखि ३ सम्मको स्वीकृत पाठ्यक्रम प्रबोधिकरणको लागि पहल गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि कुनै एक विद्यालयमा भएका असल अभ्यासहरूको अर्को विद्यालयसँग अनुभव आदान प्रदान गराइनेछ ।
- विद्यालय परिसरलाई सफा राख्न, सबै सामुदायिक विद्यालयमा फुलवारी बनाउन तथा वृक्षारोपण गरी सौदर्यीकरण गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।

- विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूको सहकार्य र साझेदारीमा यस गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने लक्ष्यका साथ सो सम्बन्धी क्रियाकलापहरु अधि बढाइनेछ ।

(ख२) जनस्वास्थ्य

- स्वास्थ्य सेवालाई आधारभूत अधिकारको रूपमा स्थापीत गर्दै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको पहुँच कायम गरिने छ । साथै उपचारको क्रममा गाउँपालिका भित्रका अशक्त, विरामी, वेवारिसे, असहाय, गर्भवती महिला तथा बालबालिकाहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- विश्वव्यापी महामारीको रूपमा रहेको कोभिड १९ रोगको रोकथाम तथा उपचारमा विशेष ध्यान दिइनेछ । जसका लागि चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन, स्वास्थ्य सहायता कक्ष संचालनको निरन्तरता, सम्भावित जोखिम वा लक्षण देखिएका व्यक्तिहरूको आरडिटी र पिसिआर परीक्षण, क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेशन व्यवस्थापन जस्ता कार्यहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कोभिड १९ को रोकथाम तथा उपचारका लागि आवश्यक पर्ने तथा भविष्यमा यस्ता महामारी आइलागेमा सहज रूपमा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले विकास साझेदारहरूसँगको सहकार्यमा चेतनामूलक कार्यक्रम, स्वास्थ्य चौकीहरु र क्वारेन्टाइन स्थलहरूमा खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- आगामी आ.व. मा थप एक वटा एम्बुलेन्स खरीद गरी सेवा विस्तार गरिने छ ।
- कुपोषण रहित गाउँपालिका निर्माण गर्न बालपोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- नेपाल सरकारबाट निःशुल्क प्रदान गरिने औषधीहरु सबै गाउँबासीहरूको पुहँचमा पुऱ्याइनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गतका चलाइने गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रमलाई ज्येष्ठ नगरिकहरूको स्वास्थ्य परीक्षण नियमित गरिनेछ ।
- आर्युर्बेद स्वास्थ्य उपचार पद्धतीलाई प्रोत्साहित गर्दै घरेलु तहमा नै सामान्य प्राथमिक उपचारको लागि सक्षम गराइनेछ ।
- पालिका पूर्ण खोपयुक्त पालिका घोषणा भई सकेको छ । पूर्ण खोप सुनिश्चितताको निरन्तरताका लागि आवश्यक प्रवद्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै लिगिनेछ ।
- विपन्न वर्गका गर्भवती महिलाहरूलाई पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सुत्केरी पोषण कार्यक्रमलाई अभ प्रभावकारी वनाई वजेटको व्यवस्था सहित कार्यान्वयन गरिने छ ।
- खरानीटार अस्पताल तथा प्रसुति सेवा केन्द्रमा वच्चा जन्माउने सुत्केरीको लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराइने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- खरानीटार अस्पताललाई सुविधायुक्त अस्पतालको रूपमा विकास गर्न आवश्यक वजेट व्यवस्था गरिने छ भने नर्जा स्थित स्वास्थ्य केन्द्रलाई प्रशुती केन्द्रको रूपमा प्रयोगमा ल्याईने छ ।
- स्वास्थ्य शाखाको समन्वयमा महामारीजन्य रोग निवारणका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।
- अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी अस्पताल, स्वास्थ्य संस्थासँग समन्वय गरी घुम्ती स्वास्थ्य शिविरहरु संचालन गरिनेछ ।

- पालिका क्षेत्रभित्र असत्य वा वेवारिस व्यक्तिको मृत्यु भएमा निजको दाह संस्कारको व्यवस्था पालिकाले नै गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- समग्र ग्रामीण क्षेत्रको स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखी आगलागी, भूकम्प, झाडापखाला, महामारी, चट्ट्याड, एच.आई.भी. एड्स आदिको संभावना, जोखिम र यसको न्यूनिकरण तर्फ जनचेतना बढ़ि गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- सरुवा रोग नियन्त्रण गर्नको लागि गाउँस्तरीय वा विभिन्न उपभोक्ता समितिबाट आवधिक रूपमा पानी परिक्षण विधीलाई व्यवस्थित गर्दै कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विपन्न वर्गका नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य उपचारमा सहयोग गर्नका लागि स्थापना गरिएको औषधी उपचार कोषलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(ख३) खानेपानी तथा सरसफाई

- “स्वच्छ र सफा पिउने पानी : स्वस्थ जिन्दगानी” लाई सफलीभूत पार्न गाउँपालिकाका सबै बस्ती र समुदायमा एक घर एक धाराको नीति अनुरूप स्वच्छ र सफा पिउने पानी उपलब्ध गराईने छ ।
- समुदायमा आधारित पुर्ण सरसफाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- खानेपानी तथा सरफाई गुरुयोजना अनुरूप खानेपानीका योजनाहरु संचालन गरिनेछ साथै विकास साभेदारहरूसँगको साभेदारीमा थप नयाँ खानेपानी योजनाहरु संचालन गरिनेछ ।
- खानेपानी वितरणलाई सहज र प्रभावकारी बनाउन मुहानको एकात्मक अधिकार अन्त्य गर्दै सामुहिक अधिकार स्थापित गरिनेछ, जसका लागि आवश्यक कानून बनाई मुल दर्ता गरिनेछ ।
- खानेपानीका मुहानको संरक्षणका लागि मुहान आसपासमा उपयुक्त मापदण्ड बनाइ संरक्षण कार्यलाई सुदृढ गरिनेछ ।
- खानेपानीका उपभोक्ता समितिहरूलाई गुणस्तरीय र नियमित सेवा प्रवाहप्रति जिम्मेवारी बनाउदै वातावरण तथा सरसफाई प्रति पनि उत्तिकै उत्तरदायी बनाउने खालको नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न उपभोक्ता समितिहरूले वितरण गरिरहेको निजी धाराको महसुलमा एकरूपता कायम गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र सञ्चालित क्रमागत खानेपानीका योजनाहरूलाई यथाशिष्ट सम्पन्न गरिदै लगिनेछ ।

(ख४) युवा, खेलकुद तथा मनोरञ्जन

- युवाहरूलाई लक्षित गरी खेलकुदलाई जीवनको अभिन्न अङ्गको रूपमा लिनु पर्ने सन्देशलाई साकार गर्न गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका युवाहरूलाई खेलकुदको क्षेत्रमा क्रियाशील गराउन अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता अन्तर्गत विविध खेलकुद कार्यक्रमहरु आयोजना गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका युवाहरूको सिर्जनशिलता विकासको लागि युवा क्लवहरूलाई क्रियाशील गराउने नीति लिइनेछ ।

- खेलकुद गतिविधि, क्षमता विकास, विस्तार तथा गाउँपालिकास्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आर्थिक र सामाजिक विकासमा युवालाई जिम्मेवार बनाउन स्वयंमसेवा कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूमा खेल मैदान विस्तार गर्दै पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- युवाहरूलाई लक्षित गरी लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा संचालन गरिनेछ ।

(ख६) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- कोभिड १९ को महामारीका कारण रोजगारी गुमाएका श्रमिक, साना किसान, असहाय व्यक्ति, गरिब तथा विपन्न वर्गका परिवारलाई लक्षित गरी शिक्षा, स्वास्थ्य, सीप विकास तालिम र रोजगारी एवं आय आर्जन सम्बन्धी विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन लगायतका सबै किसिमका हिंसाहरुको अन्त्यको लागि विभिन्न सचेतनामूलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र देखिएका जातीय विभेद तथा छुवाछुत सम्बन्धी सामाजिक, सांस्कृति र आर्थिक कुरीति र अभ्यास हटाउने अभियान बढा कार्यालयहरू मार्फत शुरुवात गरिनेछ, साथै बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह, दाइजो प्रथा, बोक्सी, छुवाछुत प्रथा, घरेलु हिंसा उन्मुलनका लागि अभियान तथा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- महिलाहरुको स्वास्थ्य संवेदनशीलतालाई मध्यनजर गर्दै “महिलासंग उपाध्यक्ष” कार्यक्रम मार्फत महिला प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आयोजना कार्यान्वयनमा महिलाहरुको सहभागिता बढाउन र निर्णय प्रक्रियामा महिलाको अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्दै लैङ्गिक विभेदलाई कम गर्न नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- दलित, जनजाति तथा आदिवासीहरुको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन आयआर्जन र सीप विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालय जान नसकेका र विचमा पढाई छोडेका बालबालिकालाई विद्यालय सम्म ल्याउने, टिकाउने र सिकाउने वातावरण मिलाइने छ ।
- बालश्रम न्यूनिकरण, बाल शोषण अन्त्य, घरेलु बालश्रमिकको पुनःस्थापना तथा जोखिममा परेका बालबालिकाहरुको पुनस्थापना गरी यस गाउँपालिका क्षेत्रलाई बालश्रम उल्मुलन क्षेत्र घोषणा गर्ने गरी नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- “जेष्ठ नागरिक संग अध्यक्ष” कार्यक्रम मार्फत जेष्ठ नागरिक कल्याण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिने छ । साथै जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र निर्माण गर्न आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र पारदर्शी ढङ्गले सञ्चालन तथा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैंकिङ प्रणाली मार्फत गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

साथै पूर्ण अपाङ्गता भएको व्यक्ति, अशक्त जेष्ठ नागरिकहरुलाई सामाजिक सुरक्षाको भत्ता नागरिकको हात-हातमै पुऱ्याउने व्यवस्थाका लागि सम्बन्धित बैंकहरुसँग समन्वय गरिने छ ।

- सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट सामाजिक सचेतना बढाउदै नागरिकहरुलाई विकासमा आबद्ध गराइनेछ । टोल विकास संस्थाहरुको गठन गरि सामाजिक न्याय, उत्पादन तथा आयआर्जन विकास र वातावरणमैत्री टोल विकास बनाउने कार्यमा सहभागी गराइनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरुलाई योजना छानौट, उपभोक्ता समितिको निर्माण, स्थानीय स्तरमा संचालित योजनाहरुको अनुगमन समेतमा सहभागी गराईने नीति लिइनेछ ।
- लैगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरी लैगिक हिंसा न्यूनिकरणका कार्यहरु उक्त कोष मार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।
- वडा नं. ३ स्थित बुदुने एकीकृत बस्ती र बानियाँटार बस्तीका बासिन्दालाई पायक पर्ने स्थानमा दाहसंस्कार स्थलको निर्माण गरिनेछ ।
- लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण पश्चात तयार गरिएको लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशी विकास कार्ययोजना कार्यान्वयन कार्य योजना क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लिगिनेछ ।

(ख७) न्यायिक कार्य सम्बन्धी

- न्यायिक समितिलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि त्यस समितिका सदस्यहरुलाई न्युनतम पुर्पक्ष र कार्यविधी एवं अधिकारको अनुशिक्षण तिलिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विवादको निरूपण गर्दा सम्भव भए सम्म मेलमिलापलाई प्राथमिकता दिइ दुवै पक्षको सहमतीमा मिलापत्र गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- विवादको सम्बन्धमा न्यायकर्ता सदस्यहरुको कुनै पनि प्रकारको स्वार्थ रहेमा त्यस्तो व्यक्तिले विवादको कार्वाही किनारा लगाउन पाउने छैन ।
- न्यायिक समितिको व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिकाले छुटै कानूनी शाखा र कानूनी सल्लाहकारको व्यवस्था गरी न्याय सम्पादन कार्यलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिले मुद्दा तथा विवादको सुनुबाइको क्रममा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित बिज्ञ र सरोकारवालाहरुको साहयता लिइनेछ ।
- वडास्तरमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई क्रियाशील बनाइनेछ साथै मेलमेलिपकर्ताहरुको क्षमता विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।
- न्यायिक समिति तथा मेलमिलाप केन्द्रबाट भएको निर्णयको लगत व्यवस्थित र सुरक्षित रूपमा अभिलेख राख्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

(ख८) कोभिड १९ बाट श्रृजित संकट व्यवस्थापन सम्बन्धी

- आर्थिक रूपले अति विपन्न श्रमिक तथा मजदुरहरुलाई रोजगारी उपलब्ध गराउन श्रममूलक प्रविधिको प्रयोग गरी पूर्वाधारका योजना संचालन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ मा खटिने स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरुलाई आवश्यकता अनुसारका व्यक्तिगत

सुरक्षण सामग्री उपलब्ध गराइनुका साथै जोखिम भत्ताको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- कोभिड १९ रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि विकास साभेदारहरु समेतको सहकार्यमा विभिन्न जनचेतनमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन तथा संकास्पद व्यक्तिको आरडिटी र पिसिआर जाँचलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कोभिड १९ को महामारीको कारण फैलिएको डर त्रासबाट भयमुक्त हुन सम्पूर्ण तादीबासीलाई आह्वान गर्दै यसबाट सिर्जित कुनै किसिमको समस्याको समाधान गर्न आवश्यक श्रोत साधनको समुचित व्यवस्था गरिनेछ ।
- कोभिड १९ का कारण विद्यार्थी, गर्भवती महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति, डिप्रेसनमा रहेका व्यक्ति तथा मनोपरामर्श आवश्यक पर्ने व्यक्तिहरुलाई विकास साभेदार हरुसँगको समन्वयमा मनोपरामर्श सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।

(ग) पूर्वाधार विकास :-

(ग१) स्थानीय सडक, पुल तथा झोलुङ्गे पुल

- ग्रामिण सडकहरुको स्तरोन्नती गर्दा अनिवार्य रूपमा नाली निर्माण र आवश्यकता अनुसार वाल निर्माण गर्नु पर्ने नीतिलाई कडाईका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईने छ साथै पहिरो जाने संभावित स्थानमा बायोइन्जिनियरिङ प्रविधिबाट रोकथाम गरिनेछ ।
- सडकहरुको बर्गीकरण र स्तरीकरण गर्न “गाउँपालिका यातायात गुरुयोजना” तर्जुमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ग्रामिण सडकहरुको स्तर निर्धारण तथा मापदण्ड तयार गरी सबै सडकहरुको लगतकट्टा गर्न पहल गरिनेछ ।
- वर्षेनी गरिने पटके मर्मत गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै दीगो मर्मत सम्भारको नीति अबलम्बन गरिने छ, जसमा उपभोक्ता समितिहरुलाई पनि उत्तिकै जिम्मेवार बनाइनेछ ।
- पूर्वाधार विकासका निमित्त सामाजिक, आर्थिक, भौगोलिक तथा वातावरणको असरको सम्बन्धमा अध्ययन गर्न प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनलाई अवस्था अनुसार अनिवार्य गराइनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण गर्दा तोकिएको मापदण्ड कायम गर्न कडाईका साथ अनुगमन प्रणालीलाई सशक्त बनाइनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधारहरु विकास तथा निर्माण गर्ने क्रममा हुने विलम्ब तथा ढिलासुस्ती र व्यवधानहरुलाई हटाउने कार्यमा पूर्वाधार विकास समिति मार्फत गरी त्यसको प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने भौतिक पूर्वाधारका योजनाहरुको प्राथमिकता निर्धारण गरी क्रमागत रूपमा निर्माण तथा विकास गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समिति र निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण गरिने भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण

कार्यमा अनावश्यक ढिला सुस्ती गर्ने, गुणस्तरहीन काम गर्ने उपभोक्ता समिती र निर्माण व्यवसायीलाई दण्डीत गरिने, कालोसुचिमा राख्ने, भविष्यमा कुनै यस्तो कार्य गर्न अयोग्य ठहराउन सक्ने, जमानत जफत गर्ने जस्ता कार्यहरु मार्फत नियमन गरिनेछ ।

- ठूला, मध्यौला, साना तथा गाउँपालिकास्तरीय विकासका पूर्वाधारहरुका लागि केन्द्रिय स्तरको बजेटमा र प्रदेश स्तरको बजेटमा पारी भौतिक पूर्वाधार विकास र निर्माण गर्न आवश्यक समन्वय र अग्रसरता लिइनेछ ।
- तोकिएको लागत सहभागिता र जनसहभागीतामा सहभागी नहुने उपभोक्ताहरुलाई गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरुमा रोक लगाइने नीति लिइनेछ ।
- यसै आर्थिक वर्षबाट गाउँपालिका रिईरोडको सम्भाव्यता अध्ययन गरी विस्तृत योजना प्रतिवेदन तयारीको लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।

(ग२) सिंचाई

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको सिंचाई कुलोहरुको मर्मत संभार गरी बाहै महिना सिंचाई सुविधा पुऱ्याउने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाका कृषि योग्य भूमीमा सिङ्चाइको लागि श्रोतको खोजी गर्दै नहर, कूलोवाट सिङ्चाई हुन नसक्ने स्थानमा लिप्ट सिङ्चाइ, पलाष्टिक पोखरी जस्ता कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई क्रमिक रूपमा सिङ्चाई सुविधा पुर्याइनेछ ।
- सम्भावित नयाँ सिंचाई आयोजनाहरु निर्माण गरी थप जग्गामा सिंचाई सुविधा पुऱ्याई कृषि उत्पादनमा बढ्दि गर्दै जाने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- कृषि क्षेत्रको विकासको लागि कृषि योग्य जमिनमा उपलब्धताका आधारमा सिङ्चाइको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।

(ग३) भवन तथा शहरी विकास

- आगामी आ.व. मा वडा नं. २ र ६ मा वडा कार्यालय भवन निर्माण गरिनेछ ।
- निर्माणाधिन गाउँपालिकाको भवन आगामी आ.व. मा सम्पन्न गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा नयाँ घर निर्माण गर्दा नक्सापास सहित भवन निर्माण सहिता मापदण्ड २०७२ लाई पूर्ण रूपमा पालना गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- गाउँपालिका घोषणा हुनु अघि बनेका घरहरुलाई समेत गाउँपालिकाले निर्धारण गरेको मापदण्डमा नक्सापास र नियमित गर्न नयाँ घर निर्माणमा लाग्ने सरह शुल्क लिएर मात्र नियमित गरिनेछ । साथै अब उप्रान्त गाउँपालिकाभित्र बन्ने घरमा कम्तीमा १ रुख र १ सेफ्टी ट्यांकी अनिवार्य गरिनेछ ।
- असुरक्षित स्थानमा बसोबास गरिरहेका बासिन्दालाई राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण लगायत अन्य सम्बद्ध संघ संस्थाहरुसंग समन्वय गरी सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न पहल गरिने छ ।
- भवन निर्माण सम्पन्नताको प्रमाणपत्र दिदाँ सार्वजनिक स्थलमा रहेको निर्माण सामाग्रीहरु

हटाएपछि, मात्र प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइनेछ।

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण वा विकास गरिने भौतिक पूर्वाधारहरु महिला मैत्री, नागरिक मैत्री, अपाङ्गमैत्री तथा वातावरण मैत्री र बालमैत्री बनाइनेछ।
- गाउँपालिका र पुनर्निर्माण प्राधिकरणबीच भएको सम्झौता बमोजिम घर निर्माणको अनुदान प्राप्त गरेर पनि निर्माण सम्पन्न गर्न नसकेका कमजोर लाभग्राहीहरुको विकास साझेदार हरुसँगको सहकार्यमा घर निर्माण सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ।
- वडा नं ३ स्थित विद्यालयको नाममा रहेको जग्गामा संरचना बनाई बसोबास गरिरहेका सम्बन्धित भोगकर्तालाई जग्गाधनी प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने तर्फ आवश्यक पहल गरिनेछ।

(ग४) उर्जा

- गाउँबासीलाई सौर्य उर्जा उत्पादनलाई प्रोत्सान गरी उज्यालो गाउँपालिका अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रका सार्वजनिक चोक तथा धार्मिक स्थलहरुमा सौर्य वर्ति जडान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- बैकल्पिक उर्जाको रूपमा सुधारिएको चुल्हो तथा बायोग्रासको प्रवर्द्धन गरी धुवाँरहीत भान्छाघर अभियान चलाइनेछ।

(ग५) सञ्चार

- गाउँपालिकाका सबै वडाहरुलाई प्रविधिमैत्री बनाउन वडा कार्यालयहरुमा आवश्यक सूचना प्रविधि पुर्वाधार तथा सो सम्बन्धी दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापनमा जोड दिईने छ।
- नेपाल टेलिकम तथा अन्य सेवा प्रदायक संस्थाहरुसंग समन्वय तथा सहकार्य गरी गुणस्तरीय र भरपर्दो मोबाइल तथा इन्टरनेट सेवाको सुनिश्चितता गरिनेछ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :-

(घ१) वन तथा भू - संरक्षण

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै सामुदायिक बनको संरक्षण गर्न सामुदायिक बन उपभोक्ता समितिलाई क्रियाशिल बनाइनेछ। साथै सामुदायिक वन क्षेत्रमा पनि वैज्ञानिक वन विकास सम्बन्धी नीति लागू गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।
- वन उपभोक्ता समूहहरुलाई बहुमूल्य जडीबुटीको पहिचान, उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरण सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम उपलब्ध गराई जडीबुटी खेतीलगायत अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावारको उत्पादन प्रवर्द्धनमा प्रोत्साहन गरिनेछ।
- भिरालो भुबनोटका कारण हुनसक्ने बाढि पहिरो, भुक्ष्य जस्ता प्रकृतिक प्रकोपको जोखिम लाई न्युन गर्न दिगो भु-संरक्षण नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- डेढेलो लगायत वन विनासप्रति नागरिकलाई सचेत गराई वन संरक्षणमा सबैलाई सहभागिता गराइनेछ।

- सामुदायिक वन व्यवस्थापन नीतिलाई सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरी सामुदायिक वन उपभोक्त समूहहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।
- पहिरो गएको स्थान तथा पहिरोको जोखिम रहेको स्थानमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरी क्षति न्यूनिकरण गर्ने उपाय अवलम्बन गरिनेछ ।
- वातावरणीय परीक्षण मूल्यांकन र त्यसका सिफारिशलाई अनिवार्य कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- खोला खोल्साको किनारलगायत जोखिम क्षेत्रमा बाँस, निगालो खेती तथा बायोइंजिनियरिङ तथा किफायती एवम् प्रभावकारी उपायमामा जोड दिइनेछ ।
- सडक क्षेत्र, सार्वजनिक स्थल, नदी किनार, वनक्षेत्र लगायत निजी क्षेत्रमा समेत वृक्षारोपण गरि हरियाली प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
- स्थानीयस्तरमा नर्सरी व्यवस्थापन गरी वृक्षारोपण कार्यक्रम विस्तार गरी नाडगाडाहरूमा हरियाली र समग्रमा वन क्षेत्रको गुणात्मक वृद्धि गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भएर वहाव हुने तादी, दोखु, घटे खोला र अन्य खहरे खोला खोल्सीमा सघन रूपमा नदि नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(घ२) वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तन

- “सफा र सुन्दर तादी : स्वच्छ र हरियाली” भन्ने नारासहित वातावरण संरक्षणका विविध कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- जनचेतना अभिवृद्धि गरी प्लाष्टिक र प्लाष्टिकजन्य पदार्थ जथाभावी फाल्ने प्रवृत्तिलाई नियन्त्रण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ ।
- वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरूलाई परिचालन गरी समुदाय र टोल सरसफाइका काम नियमित रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- तादी गाउँपालिकाका हरेक योजना तथा कार्यक्रमहरुमा वातावरण तथा पर्यावरण र जलवायुमैत्री पूर्वाधार विकासमा जोडिइनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट पर्ने असरहरुबाट बच्ने उपायका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- कलकारखाना, उच्चोग व्यवस्था संचालन गर्नु अघि पूर्व प्रारम्भक वातावरणीय परीक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अनिवार्य रूपमा गरेर मात्र संचालन गर्नुपर्ने नीति लिइने छ ।
- “प्रदुषण गर्नेले तिर्नु पर्छ” भन्ने सिद्धान्त अनुरुप जवाफदेहि बनाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।

(घ३) फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन

- वातावरण स्वच्छताका लागि सामुदायिक वन, वनजन्य सम्पदा र जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्धन गर्ने नीति लिइनेछ । सार्वजनिकस्थल, पानी पाँधेरा, सडक किनारा, नदी क्षेत्र तथा वनजंगल क्षेत्रमा फोहर फाल्न निषेध गरिएको छ । जथाभावी फोहरमैला गरेमा कानून वमोजिम कारबाही गरिनेछ ।

- विशेष गरी बजार क्षेत्रका घरबाट उत्सर्जन हुने फोहोरलाई गल्ने र नगल्ने गरी दुई भागमा विभाजन गरी फोहोरलाई घरबाट नै दुई भागमा विभाजन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- साखेदार संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा प्लाष्टिकजन्य वस्तु वातावरणीय दृष्टिकोणमा हानिकारक हुन भन्ने कुराको चेतना अभिवृद्धि गराउदै यसको विकल्पको खोजी गरी प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।
- बजार क्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि स्थानीय क्लबहरुलाई परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक स्थलमा सार्वजनिक शौचालयहरु निर्माण गर्दै लिगिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उत्पादन हुने फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई प्राथमिता दिई व्यवस्थापन गरिनेछ । यसको लागि चालु आर्थिक वर्ष भित्र फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थलको खोजि र सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि घर नक्सा पास गर्दा अनिवार्य रूपमा शौचालय र सेफ्टी ट्यांकको निर्माण गर्नुपर्ने व्यवस्था लागू गरिनेछ ।

(घ४) विपद व्यवस्थापन

- विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोभिड १९ कोरोना भाईरस रोगको जोखिम न्यूनिकरणका लागि आवश्यक सतर्कता अपनाइने छ, साथै गाउँवासीमा रहेको त्रास/भयबाट मुक्त गर्न हरसम्भव प्रयन्त गरिनेछ । विपद्को पहिचान गर्न र त्यसको क्षतिको न्यूनिकरण गर्नको लागि क्षेत्रगत रणनीति अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- बिपद व्यवस्थापनलाई स्थानीय सरकारको मुख्य जिम्मेवारीको रूपमा लिई स्थापना गरिएको विपद व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तरता दिई कोषको रकम बढ्दि गरी प्रभावकारी काम गर्न विपद व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने विकास साखेदार संस्थाहरुसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- वस्तीस्तरमा विपद व्यवस्थापन समिति तथा कार्यदलहरू गठन गरिनेछ, साथै संभावित विपद जोखिम न्यूनिकरणका लागि गाउँपालिकाका सबै वडमा प्राकृति प्रकोप जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकास्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिको प्रतिनिधिलाई गाउँ, वडा तथा वस्तीस्तरीय कार्यक्रमहरूमा अनिवार्य रूपमा सहभागी गराई विपद व्यवस्थापनलाई मूल प्रवाहीकरण गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- विपद्बाट हुनसक्ने क्षतिको तत्काल उदार, राहात र पूनर्स्थापनाका लागि आवश्यक जनशक्ति, सामाग्री र श्रोतको पहिचान गरिनेछ ।
- विकास साखेदार निकायहरुसँगको सहकार्यमा विपद न्यूनिकरण तथा विपद व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(घ५) प्राकृतिक श्रोतहरुको संरक्षण र व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको भूगोल नक्सा (Physical map) प्रकाशन गरी संभाव्य प्राकृतिक श्रोत र

साधन, खानी तथा खनिज, जंगल, वन्यजन्तुको औपचारिक नक्सांकन गरिनेछ । साथै स्थानीय कच्चा पदार्थहरूको पर्याप्तताको आधारमा उद्योगको विस्तार र व्यवस्थापन गर्दै युवा रोजगारी प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।

- वन जंगल, वन्यजन्तु, ढुंगा, बालुवा, नदी, खोला, खानी आदि प्राकृतिक श्रोतहरूको पहिचान गरिनेछ ।
- पानीको श्रोत, मुहान, पोखरी, तलाउ, ऐतिहासिक, संस्कृतिक तथा धार्मिक सम्पदा एवं जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वन पैदावार, ढुंगा, बालुवाको चोरी निकासीलाई नियन्त्रण गरी करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- सिमसारको उचित संरक्षण, व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

(ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

(ड९) संगठन तथा क्षमता विकास र सामान्य सेवा

- “स्थानीय सरकार : जनताको नजिकको सरकार” लाई यथार्थतामा रुपान्तरण गर्ने गाउँपालिका बाट प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, छरितो तथा नागरिक मैत्री बनाईनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पेशागत, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, जनउत्तरदायी र सहभागितामुलक बनाउदै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका कर्मचारीको कार्य सम्पादन मुल्याङ्कन गर्ने परीपाटीको विकास गरी पूर्ण जिम्मेवार बहन गर्ने कर्मचारीको उचित मूल्याङ्क गरी पुरस्कृत र नगर्ने कर्मचारीलाई कारबाही गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक तालिम तथा भ्रमणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- अध्यक्ष र प्र.प्र.अ. का विच तथा प्र.प्र. अ. र शाखा प्रमुखहरूका विच कार्य सम्पादन संभौता तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- भ्रष्टाचार, अनियमिता तथा ढिलासुस्ती प्रति शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरी सविधान प्रदत्त सूचनाको हक सम्बन्धी कानूनको पूर्ण सम्मान र पालना गर्दै सार्वजनिक पहुँचको अवधारणामा प्रशासन सञ्चालन गरिनेछ ।
- पदाधिकारी तथा कर्मचारीको आचार सहिता तयार गरी लागू गरिनेछ ।
- विकास कार्यमा समुदायको सहभागिता बढ़ि गर्न, बडास्तरका आयोजना संचालन गर्न र संचालित आयोजना संचालन प्रक्रिया तथा गुणस्तरमा समुदायको निगरानी बढाउन बडा भित्रका प्रत्येक टोलमा टोल सुधार समिति गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।
- आफ्नो स्वामित्वमा रहेको, अन्य सरकारी र सार्वजनिक सम्पत्ती (जग्गा, भवन तथा अन्य भौतिक संरचना) को अभिलेख तयार गरी संरक्षण र सार्वजनिक हित तथा आयस्रोत लागि व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- स्थानीय सरकारको क्षमता विकास लेखाजोखा पश्चात तयार गरिएको कार्य योजना पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(ड२) श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन

- कर तथा गैर कर राजस्व सम्बन्धी ऐन, नियम तथा कार्यविधिबारे जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र करदारताको क्षमता विकास गरिनेछ ।
- स्थानीय आन्तरिक राजस्व परिचालनको संभाव्यता अध्ययन, विश्लेषण, तथा नियमित छलफल गरिनेछ साथै करका दरहरुलाई समय सापेक्ष परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।
- करको दायरामा नआएका क्षेत्रहरुलाई करको दायरामा ल्याइनेछ । यसको लागि आगामी आर्थिक वर्षमा नै आन्तरीक राजश्व अभिवृद्धि सुझाव तथा कार्यदल बनाई कार्य गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ देखि सम्पत्ती करलाई व्यवस्थित गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । यसको लागि एक कार्यदल गठन गरि कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- घर बाहल करलाई आन्तरिक श्रोतको अभिन्न अंगको रूपमा विकसित गरि बजारक्षेत्र भित्रको व्यवसायिक प्रयोजनको लागि घर भाडामा लगाइएको घरको कोठाको न्यूनतम घरभाडा कायम गरि तोकिएको दरमा बहाल कर लिइनेछ ।
- पालिकामा आवधिक रूपमा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- गाउँवासीको आर्थिक अवस्था सुदृढ गर्ने कृषि सम्बन्धी साप्ताहिक हाट बजारको व्यस्था गरी कृषि उपज विक्रि वितरण गर्ने प्रवन्ध मिलाईने छ । सो बजारमा विक्री हुने सबै प्रकारका कृषि उत्पादनलाई राजश्व सहुलियत प्रदान गरिनेछ ।

(ड३) शान्ति सुरक्षा

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सुरक्षा व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाउन ईलाका प्रहरी कार्यालय संग समन्वयगरी सुरक्षा गस्ति बढाइनेछ साथै गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा अस्थायी प्रहरी पोष्ट स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भवन तयार भई सुचारू भए पश्चात निश्चित संख्यामा नगर प्रहरीको पदपूर्ति गरी संरचनाको सुरक्षा व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रको सार्वजनिक आवगमन सुव्यवस्थित गर्ने र विभिन्न चाडपर्व, मेला, महोत्सव, प्रदेशी इत्यादिको व्यवस्थापन सुरक्षा निकायसंगको समन्वय गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका लागू औषध तथा दुर्व्यासनी र मादक पदार्थ सेवनलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- शैक्षिक संघसंस्था तथा ऐतिहासिक, धार्मिक स्थलहरुको १०० मिटर आसपासमा मादक पदार्थ तथा सूर्तिजन्य पदार्थहरुको बिक्री वितरण र सेवनमा पूर्णतः रोक लगाइनेछ ।
- १८ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकालाई धुम्रपान र मध्यपान सेवन गर्न तथा बिक्री वितरणमा पूर्णतया निषेध गरिनेछ र बालबालिकाहरुलाई खैनी सूर्ती मदिरा बिक्री वितरण गर्ने व्यापारि हरुलाई दण्डित गरिनेछ ।

- महिला हिंसाको मुख्य कारण मदिरा सेवन भएको तथ्यलाई मध्यनजर गर्दै धार्मिक परम्पराका लागि वाहेक घरेलु मदिरा उत्पादन तथा विक्रि वितरणमा पुर्णतया रोक लगाइने छ ।

(ड४) सूचना प्रविधि

- सूचना र प्रविधिको माध्यबाट गाउँपालिकामा सेवाग्राहीको गुनासो लिने र सम्बोधन गर्ने परिपार्टीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट सार्वजनिक गरिनु पर्ने आवश्यक सूचना तथा जानकारी नियमित रूपमा कार्यालयको वेभ साइटमा उपलब्ध गराइनेछ ।
- बैठकको कार्यसूची सहित सभाको बैठकका लागि ७ दिन र कार्यपालिकाको बैठकका लागि ३ दिन अगावै सदस्यहरूलाई जानकारी गराइनेछ ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी कानून बमोजिम सेवाग्राहीले मागेका विवरणहरु समयमै उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालिकामा एकजना सूचना अधिकारी र प्रत्येक वडामा सम्बन्धित वडा अध्यक्ष मार्फत गाउँपालिकावासीहरूलाई सूचना अधिकारीको हैसियतमा सूचना प्रदान गर्ने कार्य गरिनेछ ।
- विकास निर्माण कार्यमा स्वच्छ प्रतिस्पर्धा गराउन ई विडिड प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाले सम्पादन गर्ने गतिविधिहरूको आवधिक रूपमा विभिन्न संचार माध्यम मार्फत प्रकाशन तथा प्रशारण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सूचना अधिकारी मार्फत मात्र सूचना उपलब्ध गराईने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(ड५) पञ्जिकरण

- व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई कम्प्युटरकृत प्रणालीमा आवद्ध गरी बैज्ञानिक अभिलेख पद्धतीलाई निरन्तरता दिँदै वडा कार्यालयबाटै यस्तो सुविधा उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न बैडिकड प्रणालीमा आवद्ध गरिएकोमा यस प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(ड६) स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन

- स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापनका लागि नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, बनाई त्यसलाई कार्यान्वयन र नियमन गरिनेछ ।
- स्वीकृत नीति, ऐन, नियम, कार्यविधिको प्रवोधीकरण, प्रकाशन, प्रसारण र वितरण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको पाश्वचित्रलाई अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।
- आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेको जनसंख्या भाषा, संस्कृती, प्राकृतिक श्रोत, भौतिक पुर्वाधार, सम्पत्ती, रोजगार, संचार र सुकूम्बासी जस्ता अत्यावश्यक तथ्याङ्कहरूलाई संकलन तथा अध्यावधिक गरी अभिलेखिकरण गरिनेछ ।

- जन्म, मृत्यु, बसाइसराई, विवाह सम्बन्ध विच्छेद लगायत व्यक्तिगत घटना तथा विवरणहरूको अनिवार्य रूपमा दर्ता गरी अभिलेखिकरण गर्नुका साथै त्यस्ता तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण गरी योजना तर्जुमा र कार्यक्रम निर्माणमा उपयोग गरिनेछ ।

(ड७) सुशासन प्रवर्द्धन

- स्थानीय सरकारको अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, नीति, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड निर्माण, प्रकाशन र प्रवोधीकरण गरी परिपालनामा अभिबृद्धि बढ्दि गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका काम कारबाहीलाई पारदर्शि बनाईने छ । डिजिटल नागरिक बडापत्रको निर्माण तथा गुनासो सुन्ने संयन्त्रलाई सुधार गर्दै नागरिकलाई सुशासनको अनुभुति दिलाउने गरी कार्य संचालन गराईने छ ।
- गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सेवालाई पारदर्शी जवाफदेही, नियमित, मितव्यी बनाईनेछ । यसका लागि जवाफदेहीता विभिन्न औजारहरु सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परिक्षण, सामाजिक परिक्षण, खर्च सार्वजनिकीकरण, गुनासो व्यवस्थापन, लैंगिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा र विश्लेषण जस्ता विधि अपनाईनेछ ।
- गाउँपालिका तथा बडाहरूबाट प्रवाह भएका सेवाहरूमा सम्पादन हुन नसकेका कार्यहरूको सेवाग्राहीबाट पृष्ठपोषण लिने व्यवस्था मिलाई त्यसको सुनुवाईको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- प्रत्येक योजना तथा कार्यक्रममा उपभोक्ताहरूको छुट्टै अनुगमन समिति, प्रत्येक बडामा बडा समिति र गाउँपालिकामा गाउँपालिका उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा गठित अनुगमन समिति गरी तीन तहको अनुगमन संयन्त्रबाट सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गाउँपालिका सबै बडा कार्यालयमा सेवाग्राहीले सहज र सरलरूपमा नागरिक बडापत्र देख्ने गरी नागरिक बडापत्र टाँस गरिनेछ । नागरिक बडापत्रका बारेमा सेवाग्राहीलाई सचेत गरिदै लिगनेछ ।
- सुशासन प्रवर्धनको लागि क्षेत्रगत रूपमा सम्पर्क व्यक्ति तोकी क्षेत्रगत सूचना उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सेवाग्राहीमैत्री सुशासनको लागि शोधपुछ कक्ष, सहायता कक्ष तोकि सेवालाई प्रवाभकारी बनाइनेछ, साथै नियमित रूपमा गुनासो पेटिका खोली प्राप्त गुनासालाई सम्बोधन गरिनेछ ।
- उत्कृष्ट कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायीलाई उचित पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।

(ड८) समन्वय र सहकार्य

- संघीय तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा ठूला पूर्वाधारका आयोजनाहरू संचालनका लागि पहल गरिनेछ ।
- यस्तै, अन्तर स्थानीय तहबीचको समन्वय र सहकार्यमा गर्न सकिने साभा हीतका आयोजना संचालन गर्ने छिमेकी स्थानीय तहहरु समेतको संलग्नतामा सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

- गाउँपालिकामा कार्यक्रम स्वीकृत गराएका विकास साभेदारहरूसँग आवश्यक सहकार्य र साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ भने, गाउँपालिकामा समन्वय नगरी यसक्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि रोक लगाइनेछ ।
- विभिन्न खानेपानी आयोजना निर्माण, विद्यालय भवन निर्माण, निजी आवास पुर्ननिर्माण, स्वास्थ्य चौकी र शैक्षिक संस्थाहरूमा रहेका क्वारेन्टाइनहरूमा खानेपानी तथा स्वच्छता (WASH) सम्बन्धी सुविधाहरू प्रवर्द्धन, निजी क्षेत्र प्रवर्द्धन सम्बन्धी क्षमता विकासका विभिन्न गतिविधि, ऐन कानूनहरूको मस्तौदा, विभिन्न कार्ययोजना तयारी, अध्ययन र अनुसन्धानका कार्यहरू पूर्णिमा कार्यक्रमसँगको सहकार्यमा गरिनेछ ।
- यसै गरी लक्षित वर्गका लागि आय आर्जन तथा जीविकोपार्जनसँग सम्बन्धित विभिन्न तालिम तथा सो का लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू एवं सामाजिक समावेशीकरणका कार्यहरू सञ्चालन गर्दा पूर्णिमा लगायत अन्य विकास साभेदार संस्थासँगको समन्वय र सहकार्यमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि सामाजिक संघ संस्थाहरूसंगको सहकार्यलाई समेत जोड दिइनेछ ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालनको मूल आधार स्थानीय आय भएकाले गाउँबासी, उद्योग वाणिज्य संघ, स्थानीय विद्यालय तथा क्याम्पसहरूसँग सहकार्य गरी कर सचेतना तथा अभिबृद्धि कार्यक्रम मार्फत कर अभियानलाई अधिक बढाइनेछ ।

सातौं गाउँसभामा उपाध्यक्षज्यबाट आ.व २०७७/०७८ को लागि प्रस्तुत बजेट

२०७७/०३/१०

सम्मानित सभाका सभाध्यक्षज्य

सदस्य ज्यूहरु,

सर्वप्रथम म नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, स्वाधिनता, राष्ट्रियहित र स्वाभिमानको रक्षाका साथै सामाजिक न्याय र सडधीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका निम्नित आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु,

सार्वभौम नेपाली जनताले निर्माण गरेको नेपालको संविधान-२०७२ कार्यान्वयनको महत्वपूर्ण चरण र नया यूगको थालनीको रूपमा विगतमा सम्पन्न स्थानिय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित यस गरिमामय स्थानिय जनप्रतिनिधिको बैठकमा आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाँउदा मलाई खुशी लागेको छ ।

जनतालाई शुशासनको प्रत्याभूत गर्दै सिंहदरबारको अधिकार जनताको घर-आँगनमा पुग्न सकेमात्र लोकतन्त्रले सार्थकता पाउने मान्यतामा उभिएर यस तादी गाउँपालिका सदैब अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकारको पक्षमा दृढताका साथ उभिनेछ । बिकास-निर्माण एंवम साधन श्रोतमा जनताको स्वामित्वले मात्रै लोकतन्त्रलाई सुदृढ गर्नेछ भन्ने विश्वासकासाथ यस गाउँपालिकाको यो बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छ ।

आदरणीय सभाआध्यक्षज्य तथा सदस्यज्यहरु

हामीले गत आ.व. को गाउँसभाबाट स्वीकृत गरेको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटले यस गाउँपालिका क्षेत्रको समग्र विकासको लागि केहि आधारहरु खडा भएको मैले महसुस गरेको छ । गत आ.व. मा स्वीकृत तथा चालु आ.व. मा कार्यान्वयनमा आएका विकास योजना तथा कार्यक्रमबाट हासिल भएका उपलब्धिहरुलाई म यहांहरु समक्ष प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- (१) गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माणको कार्य लगभग ५० प्रतिशत सम्पन्न भएको छ । आगामी वर्षको गाउँसभा उक्त नयाँ भवनबाट गर्ने उद्देश्यका साथ निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ ।
- (२) वडा नं. ५ र ६ को वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भई नयाँ भवनबाट कार्यालय संचालन भईरहेको छ ।
- (३) यस कार्यालयको सम्पूरक कोषबाट रु. १ करोड र प्रदेश सरकारको १ करोड गरी जम्मा रु. २ करोडको लागतमा खरानीटार – डाँडागाउँ – टुटुड – दोर्खु सडक स्तरोन्नतिको कार्य भई

रहेको । जसमा सडक चौडा गर्ने, नाली निर्माण, स्लाब ढलान, टेवा पर्खाल र ग्रयाभेल गर्ने काम भै रहेको छ ।

- (४) रु. ८०/८० लाखको लागतमा सातविसे – बाघमारा र बाहुबैंसी-विज्ञान मावि –भज्याँड सडकहरुको स्तरोन्नतिको काम भै रहेको छ ।
- (५) पूर्णिमा कार्यक्रमसँगको साभेदारीमा वडा नं. ३ को तीनमुरे, वडा नं. १ का खाप्सुंग खोला, कुसुमचाम र उर्लेनी गरी चार वटा ठूला खानेपानी आयोजनाहरु संचालन भएकोमा तीनमुरे खानेपानी योजना सम्पन्न भई सकेको र बाँकी ३ वटा यसै आ.व.भित्र सम्पन्न गर्ने गरी कर्य भई रहेको । जसबाट ४४१ वटा घरधूरीमा धारा जडान हुनेछन् ।
- (६) बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र संगको सहकार्यमा गाउँपालिकाको बजार क्षेत्र लगायत अन्य विभिन्न ३४ स्थानमा सौर्य सडक बत्ति जडान गरिएको र यस कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- (७) संघीय सरकारको अनुदानमा वडा नं. ३ मा शीतभण्डारको निर्माण कार्य शुरु हुने क्रममा रहेको छ ।
- (८) जाइका लगायतका अन्य विकास साभेदार संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा रालुका मावि वडा नं. २, ध्रुवज्योति प्रा. वि. वडा नं. ३ र सुन्दरा मा.वि. वडा नं. ४ को विद्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भई हस्तान्तरण भै सकेको छ ।
- (९) कोभिड १९ नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि व्यवस्थापकीय कार्यहरु गरिएको । जसमा आवश्यकता अनुसारको ब्वारेन्टाइन व्यवस्थापन तथा ६ वटा आइसोलेशन वेड सञ्चालन, आवश्यकता अनुसार आरडिटी परीक्षण र पिसिआर टेष्टको लागि नमूना संकलन, खरानीटार अस्पताल तथा स्वास्थ्य चौकीहरुमा स्वास्थ्य सहायता कक्ष स्थापना गरी परामर्श तथा सचेतना कार्यक्रम संचालन, कर्मचारीहरुलाई व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) वितरण र वडा कार्यालय मार्फत राहत वितरणको कार्य भै रहेको छ । यी कार्यहरुका लागि हालसम्म २५ लाख रुपैयाँ खर्च भई सकेको छ ।
- (१०) गाउँपालिका क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थालाई पुर्वाधार सम्पन्न गराउन आवश्यक पहल गरिएको छ । खरानीटार अस्पताललाई सुविधायुक्त बनाई कोभिड १९ महामारीको आरडिटी परीक्षण, पिसिआर परीक्षणका लागि स्वाब संकलन गर्ने तथा संक्रमितको उपचार गर्ने आइसोलेसन कक्ष संचालन गरिएको छ ।
- (११) गत चैत्र ११ गतेबाट शुरु भएको बन्दा बन्दीले गर्दा नियमित औषधी सेवन गर्ने दीर्घ रोगीहरुका लागि निःशुल्क रूपमा स्वास्थ्य शाखा मार्फत औषधी खरीद गरी करीब ६०० जना दीर्घ रोगीहरुलाई गाउँपालिकाले पटक पटक गरी निशुल्क औषधी वितरण गरिएको ।
- (१२) यसैगरी लकडाउनका कारणबाट दैनिक ज्यालादारीमा भर पर्ने परिवार र असंगठित क्षेत्रका मजदुरहरुका लागि खाद्य सामग्री र श्रममा आधारित रोजगारी दिई सो वापत न्यूनतम ज्याला उपलब्ध गराईएको । जसबाट करीब ७०० जना लाभान्वित भएको ।

- (१३) बन्दा बन्दीको कारणबाट काठमाडौंमा अलपत्र परेका करीब २५० जना स्थानीयलाई सवारी साधनको व्यवस्था गरी गाउँसम्म ल्याउने व्यवस्था गरिएको ।
- (१४) “महिला संग उपाध्यक्ष” कार्यक्रम अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुग्न नसकेको वडाहरुमा महिला प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी स्वास्थ्य परिक्षण उपचार र स्वास्थ्य परामर्श प्रदान गरिएको ।
- (१५) “महिला संग उपाध्यक्ष” कार्यक्रम अन्तर्गतै महिलाहरुको सीप विकास, क्षमता विकास, आय आर्जनमुलक कार्यक्रम संचालन गरिएको । जसमा ३० जना महिलाहरुलाई मेशिन सहित ३ महिने सिलाई बुनाई तालिम प्रदान गरिएको ।
- (१६) यसै गरी पूर्णिमा कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बोधन परियोजनासँगको सहकार्यमा प्रत्येक वडाका २२ जना विपन्न समुदायका महिलाहरुलाई तीन महिने सिलाई बुनाई तालिम प्रदान गरी निजहरुलाई सिलाई मेशिन समेत वितरण गरिएको ।
- (१७) दलित, विपन्न र कमजोर आर्थिक अवस्था भएका छात्र/छात्राहरुको लागि छात्रवृत्ति रकम उपलब्ध गराईएको ।
- (१८) गाउँपालिका क्षेत्र लाई कुपोषण मुक्त बनाउन विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरु संगको सहकार्यमा बालपोषण कार्यक्रम संचालन गरिएको ।
- (१९) आदिवासी जनजाति तथा दलितहरुको विविध संस्कृतिहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले लोसार पर्व मनाउने कार्यक्रम, दलित वर्गका लागि समूहमा प्रयोग गर्ने गरी पञ्चेबाजा खरीद र दलित तथा जनजातिहरुका लागि भाँडाकुङ्डा खरीद गरी हस्तान्तरण गरिएको ।
- (२०) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको कृषि योग्य भुमिको उपयोग र उत्पादन बढाउन विभिन्न सिंचाई आयोजनाहरु मर्मत सम्पन्न गरिएको साथै उन्नत जातको वित्त विजनहरु वितरण गरिएको ।
- (२१) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न स्थानमा रहेको मठमन्दिर कोत घरहरुको संरक्षण, मर्मत सम्भार, पुनर्निर्माण गरिएको ।
- (२२) बडा नं. ४ को बाघमारामा पर्यटन पुर्वाधार अन्तर्गत सामुदायिक लज भवन निर्माण सम्पन्न गरिएको । साथै त्यस स्थान लगायत अन्य स्थानमा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि होमस्टे संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि तयार गरिएको ।
- (२३) पूर्णिमा कार्यक्रमसँगको सहकार्यमा स्थानीय सरकारको क्षमता स्वमूल्यांकन र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी परीक्षण कार्य सम्पन्न भई दुवैको कार्य योजना समेत तयार भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको ।
- (२४) गाउँपालिकाको आन्तरिक आय अभिवृद्धिका लागि राजस्व सुधार कार्ययोजना अनुरूप आन्तरिक आयको पूर्वानुमान गरी संकलन गर्ने कार्य भै रहेको ।
- (२५) सबै वडामा वडाध्यक्ष, सचिव, वडा सदस्य र कर्मचारीहरुलाई वडास्तरीय योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन सम्बन्धी तालिम दिइएको ।
- (२६) पूर्णिमा कार्यक्रम अन्तर्गत नुवाकोट उद्योग वाणिज्य संघसँगको सहकार्यमा तादी गाउँपालिकाभित्रका

व्यवसाय तथा व्यवसायीहरूको लगत संकलन गरी पाश्वचित्र तयारी गर्ने काम अन्तिम चरणमा रहेको ।

- (२७) निजी क्षेत्रमा सञ्चालित व्यापार व्यवसायीलाई गाउँपालिकामा दर्ता हुन आह्वान गरिएकोमा हालसम्म २५४ वटा व्यवसाय दर्ता भै सकेका छन् ।
- (२८) पूर्णमा कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बोधन परियोजना मार्फत भुकम्प पश्चात घर निर्माण अनुदान प्राप्त गरेर पनि घर निर्माण सम्पन्न गर्न नसकेका विपन्न लाभग्राहीहरूको लगत संकलन गरिएको साथै ती लाभग्राहीहरूलाई सोही परियोजनासँगको सहकार्यमा आगामी आ.व. मा घर निर्माण सम्पन्न गराइने कार्यक्रम रहेको ।
- (२९) सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैक मार्फत वितरण गर्न शुरु गरिएको, साथै व्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाइन प्रणालीबाटे हुने गरेको । साविक गाविसमा रहेका रेकर्ड बमोजिम विगत २०५९ सालदेखिको व्यक्तिगत घटना दर्ताका विवरण कम्प्युटरमा प्रविष्ट भै सकेको ।
- (३०) गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा बालकलब गठनको सुरुवात गरिएको ।
- (३१) पशु विकास शाखा मार्फत निःशुल्क औषधी वितरण, भेडा बाखामा पिपिआर भ्याक्सेनिशन, रेविज भ्याक्सिन, हिउँदे घाँस विज तथा विरुवा वितरण, गोठ सुधार लगायतका कार्यहरू गरिएको ।
- (३२) पशु प्राविधिक मार्फत घर घर मै सेवा पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाइएको ।
- (३३) कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमबाट १५० गाई भैसीमा कृत्रिम गर्भाधान गराइएको ।
- (३४) खरानेफाँटलाई स्थानीय धानको पकेट क्षेत्र घोषणाका लागि कृषि तथा पशुपक्षी विकास मन्त्रालयमा लेखी पठाइएको ।
- (३५) पूर्व प्राथमिक कक्षाको भर्नादर ९० प्रतिशत र पूर्व प्राथमिक कक्षाको अनुभव सहित कक्षा १ मा भर्ना हुने विद्यार्थी ६० प्रतिशत रहेको । यसैगरी गत गत शैक्षिक सत्रमा सरदर भर्नादर ९१ प्रतिशत भन्दा बढी रहेको ।
- (३६) शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत गापाको निजी श्रोतबाट विभिन्न विद्यालयहरूमा कार्यरत करारका २८ जना शिक्षकहरूको तलब व्यहोरिएको ।
- (३७) सञ्चालित योजनाहरूको विद्युतीय अभिलेख राख्न सुरुवात गरिएको । गापामा सञ्चालित सबै योजनाहरूको अनुगमन गर्ने गरिएको ।
- (३८) निर्माण व्यवसायलाई स्वच्छ र प्रतिस्पर्धी बनाउन यस आ.व. मा सबै ६ वटा ठेक्का इ विडिगं प्रक्रियाबाट लगाइएको ।
- (३९) सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउने उद्देश्यले पूर्णमा कार्यक्रमको सहयोगमा गापाका कर्मचारीहरूलाई जिआइएस तालिम र ई विडिझ सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिएको ।
- (४०) सबै वडाबाट बेरोजगारको लगत संकलन गरिएको, जसमा हालसम्म ४०० जना सूचिकृत भई निजहरूलाई परिचय पत्र वितरण गरिएको । यसरी सूचिकृत भएका बेरोजगारहरू विभिन्न सात वटा श्रमिक समूहसँग आवद्ध भई रोजगारीमा सक्रिय रहेका ।
- (४१) बाल विवाह, मानव बेचविखन र लैगिक हिंसा विरुद्ध प्रहरी साभेदारी कार्यक्रमसँगको सहकार्यमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।

(४२) लेखा प्रणालीलाई द्रूत र व्यवस्थित गर्न स्थानीय तह कोष नियामक प्रणाली (*SUTRA*) को प्रयोग गरिएको ।

(४३) जनशक्ति सहित आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखा स्थापना भई विगतको भण्डे रु. ७ लाख बेरुजु असूल उपर गरिएको साथै विगतको भन्दा बेरुजु फछ्यौट दर बृद्धि भएको ।

सम्मानित सभाका सभाध्यक्ष तथा सदस्यज्यूहरु :-

अब म आगामी आ.व २०७७/०७८ को लागि गाउँपालिकाको तय गरेको बजेटको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा तर्जुमा आधारहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

सोच :-

“कृषि, जलश्रोत, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र पूर्वाधार आत्मनिर्भर र समृद्ध तादीको आधार” को आधार खडा गर्ने ।

लक्ष्य :-

स्वस्थ, शिक्षित, आत्मनिर्भर, मर्यादित र उच्च जीवनस्तर भएका सुखी नागरिक बसोबास गर्ने गाउँपालिका बनाउने ।

उद्देश्य :-

आगामि आ.व. २०७७/०७८ को बजेटमा निम्न उद्देश्य तय गरिएको छ ।

(१) उत्पादन, रोजगारी र आयमा बृद्धि गर्दै गाउँबासीहरुलाई आत्मनिर्भर तर्फ उन्मुख गराउने ।

(२) स्वस्थ, प्रतिस्पर्धी र दक्ष मानव संशाधनको विकास गर्नु

(३) गुणस्तरीय पूर्वाधार, व्यवस्थित बजार तथा आधारभूत सुविधाको पहुँचमा बृद्धि गर्नु

(४) जैविक विविधता संरक्षण र पर्यावरणीय सन्तुलन कायम गर्नु

(५) सेवा सुविधा, कार्यसम्पादन तथा जवाफदेहिताको स्तरमा अभिबृद्धि गर्नु

(६) विश्वव्यापी महामारीको रूपमा रहेको कोभिड १९ बाट श्रृजित समस्याको निराकरण गर्दै जाने,

(७) खेतियोग्य जमिनमा सिंचाईको सुविधा उपलब्ध गराउदै जाने,

(८) कृषि क्षेत्रको आधुनिकिकरण, यान्त्रिकिकरण, व्यवसायीकरण र बजारिकरण गर्ने,

(९) रोजगारी शृजना र अभिबृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने,

(१०) शिक्षाको गुणस्तर बृद्धि गर्दै सूचना प्रविधि मैत्री बनाउदै लैजाने,

(११) गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा बाहै महिना सडक यातायातको पहुँच पुऱ्याउने ।

(१२) आवधिक विकास योजनाको लक्ष्य अनुसारका क्रियाकलापहरु क्रमशः सञ्चालन गर्दै लैजाने ।

बजेट तर्जुमा गर्दा लिईएको आधारहरु :-

- नेपालको संविधानले परिलक्षित गरेका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरु,
- पञ्चौ पञ्चर्षीय योजना २०७६/०७७-०८१/०८२ ले निर्धारण गरेको उद्देश्य र प्राथमिकताहरु,
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन-२०७४,
- दिगो विकास लक्ष्य,

- गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना, २०७६ - २०८०
- नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेका विभिन्न समयका मार्गदर्शन तथा परिपत्रहरु,
- नेपाल सरकार अर्थमन्त्रालयबाट प्राप्त निर्देशन तथा परिपत्रहरु,
- संघीय तथा प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम एवं बजेट बक्तव्य
- बडा समितिबाट बजेट तर्जुमा समिति हुदै सहभागितामुलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया द्वारा प्राथमिकरण सहित प्राप्त आयोजना तथा सुभावहरु,
- कोमिड १९ ले श्रृंजित गरेका समस्या तथा चुनौतीहरु,

आगामि आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को बजेट तर्जुमा गर्दा देहायका क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिईएको छ :-

- (१) समावेसी आर्थिक विकास र अधिकतम रोजगारी,
- (२) पिछडिएको बर्ग तथा क्षेत्रको लागि विशेष कार्यक्रम,
- (३) दिगो भौतिक पुर्वाधार,
- (४) कृषि क्षेत्रको आधुनिकिकरण, यान्त्रिकिकरण, व्यवसायीकरण र बजारीकरण,
- (५) शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई लगायतका सामाजिक विकासका क्षेत्रमा सबै नागरिकको सहज पहुंच
- (६) सुशासन र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार,
- (७) बातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापन,
- (८) खेतियोग्य जमिनमा सिंचाईको पुर्णता,
- (९) कोमिड १९ बाट श्रृंजीत समस्याको सम्बोधन,

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू, सदस्य ज्यूहरु,

अब म, गत आ.व.को यथार्थ आय र व्यय, चालु आ.व. को संशोधित आय व्यय अनुमान र आगामी आ.व. २०७७/०७८ को आय र व्ययको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

मलेप प्रतिवेदन अनुसार गाउँपालिकाको गत आ.व. ०७५/७६ मा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, राजस्व बांडफाँड र आन्तरिक श्रोतबाट कूल रु. ३७ करोड ३३ लाख ४७ हजार १४७ रुपैयाँ आमदानी भएकोमा रु. ३४ करोड ३६ लाख ३४ हजार खर्च भएको छ ।

चालू आ.व. २०७६/७७ मा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, राजश्व बांडफाँड र आन्तरिक श्रोतबाट कुल प्राप्त ३० करोड ९५ लाख ४४ हजार रकम अनुमान गरिएकोमा संघ तथा प्रदेश सरकारबाट ससर्त अनुदान र वित्तीय हस्तान्तरण अनुदान थप भई कूल आय रु. ३३ करोड ८५ लाख ८५ हजार अनुमान गरिएको छ । जसमध्ये, हालसम्म २० करोड १७ लाख २१ हजार खर्च भएको र असार मसान्तसम्म थप रु. ८ करोड १६ लाख ३६ हजार खर्च हुने अनुमान गरिएको जानकारी गराउन चाहन्छु ।

आगामी आ.व. २०७७/०७८ को लागि कुल रु ३६ करोड १९ लाख ०५ हजार ७० को आय व्यय अनुमान पेश गरेको छु । यो रकम मध्ये आन्तरिक स्रोत तर्फ विभिन्न कर तथा शुल्क संकलन र गत आ.व.को मौज्दातबाट रु ९० लाख अनुमान गरिएको छ । त्यसै गरी राजस्व बांडफाँड (संघ र

प्रदेशबाट) बाट ६ करोड दश लाख १३ हजार सत्तरी, वित्तीय समानीकरण अनुदान (संघ र प्रदेश) ९ करोड द लाख ४१ हजार र सशर्त अनुदान (संघ र प्रदेश) बाट १८ करोड २ लाख ५१ हजार, प्रदेश सरकार सम्पूरक अनुदान १ करोड र प्रदेश सरकार विशेष अनुदानबाट ३० लाख प्राप्त हुने अनुमान पेश गरेको छु ।

त्यसैगरी व्यय तर्फ चालु प्रशासनिक खर्च द करोड ११ लाख १८ हजार, पुँजीगत खर्च ५७ लाख, बडा स्तरीय कार्यक्रमहरूको लागि २ करोड ४० लाख, गाउँपालिकास्तरीय योजनाको लागि ६ करोड ३५ लाख ३६ हजार ७० खर्च हुने अनुमान पेश गरेको छु । यसका साथै सशर्त तर्फको रु १८ करोड ७५ लाख ५० हजार तोकिएर आए बमोजिमका कार्यक्रममा खर्च गर्नेगरी व्यय अनुमान पेश गरेकोछु । उपारोक्त बमोजिमका बजेट बाँडफाँडको विस्तृत विवरण यसैसाथ संलग्न अनुसूचीहरूमा उल्लेख गरेको छु ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष महोदय, गाउँ सभा सदस्यज्यूहरु,

प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रममा सुभाव प्रदान गरी सहयोग गर्नुहुने बजेट तर्जुमा समितिका पदाधिकारीज्यूहरु, गाउँपालिका अध्यक्षज्यू, गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, योजना सल्लाहाकार, स्थानीय दिदी वहिनी तथा दाजुभाइहरु, विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु र बजेट तथा कार्यक्रम मस्यौदा तर्जुमा प्रक्रियामा निरन्तर खटिने कर्मचारी मित्रहरूलाई हृदय देखिनै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा स्थानीय समुदायको ज्यादै ठूलो भूमिका रहने भएकोले कार्यपालिकाले तयार गरेको कार्यक्रमहरूमा समुदायले अपनत्व ग्रहण गरी यसको कार्यान्वयनमा सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा लिएको छु । कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनबाट गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवामा गुणस्तरीय सुधार आउने भई सुशासन कायम गर्नमा सहयोग पुर्ने विश्वास लिएको छु । यी कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयनबाट जनताको अभिमतबाट निर्वाचित भई आएका हामी तमाम जनप्रतिनिधिले तुलनात्मक रूपमा सुदृढ, व्यवस्थित र सक्षम गाउँपालिका निमार्ण गर्न सकिने विश्वास लिएको छु । साथै गाउँपालिकाको सर्वाङ्गिण विकासमा सबै क्षेत्रबाट उच्च सहयोग पाउने आशा लिएको छु ।

अन्त्यमा,

मेरो यो प्रस्तुतिलाई धैर्यताका साथ ग्रहण गरिदिनु भएकोमा म यस गाउँ सभामा उपस्थित सम्पूर्ण सभाका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा कर्मचारी साथीहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । साथै आगामी आ.व. २०७७/०७८ को यो बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम यथासमयमा संचालन गरी परिणाममूखी नतिजा हासिल गर्न सबै वर्ग, क्षेत्र, निकायको महत्वपूर्ण साथ र सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने विश्वास लिई विदा हुन्छु ।

धन्यवाद !

तादी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७७

तादी गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना: तादीगाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न बाच्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम तादी गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७७” रहेको छ।

(२) यो ऐन २०७७ साल श्रावण १ गतेदेखि तादी गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ।

२. **भूमि जग्गा तथा मालपोत कर (मालपोत):** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

३. **घर वहाल कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, र्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आशिक तवरले वहालमा दिएकोमा १० प्रतिशत बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ।

४. **व्यवसाय कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूचि (२) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

५. **विज्ञापन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (३) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ। तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहिं बमोजिम हुनेछ।

६. **सेवा शुल्क, दस्तुर:** गाउँपालिकाले उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट अनुसूचि (४) मा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

७. **सम्पति कर :-** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (५) बमोजिम सम्पति कर लगाइनेछ।

८. **मनोरञ्जन कर :-** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि ३ बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाइनेछ।

९. **कर छुट:** यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरूलाई अनुशुचि (६) बमोजिम कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छ।

१०. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि:** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुने छ।

११. **दण्ड जरिवाना र नियमित दस्तुर :**

(१) यस गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र गाउँपालिकाको स्वीकृत विना अनधिकृतरूपमा ढुंगा, गीटी उत्खनन गरेमा, तोकिएको स्थान बाहेकको स्थानमा फोहर मैला गरे वा गराएमा, सालवसाली तिर्नुपर्ने कर, दस्तुर तथा सेवाशुल्क नतिरे वा नवुभाएमा, निर्माण भएका भौतिक संरचना, घर तथा अन्य भवन, टहराहरूलाई भवन सहिता, भवन निर्माण मापदण्ड र गा.पा.बाट स्वीकृत मापदण्ड भित्र पर्नेको हकमा गाउँपालिकाको निर्णयानुसार नक्सा स्वीकृत गरी नियमित गर्नुपर्ने भएमा अनुसूचि (६) मा उल्लेखित दरमा दण्ड, जरिवाना र नियमित दस्तुर लगाइने र असूल गरिनेछ।

(२) रु ३ लाख वा सो भन्दा बढीका योजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा तोकिए बमोजिमको सूचना पाटी राखेको नपाइएमा कार्यालय स्वयंले सूचना पाटी राखी सम्बन्धित उपभोत्ता समिति वा निर्माण व्यवसायी वा कार्यान्वयन गर्ने अन्य निकायलाई भुक्तानी गर्ने रकमबाट जरिवाना स्वरूप रु १०००० (अक्षरेपी दश हजार) कट्टा गरिनेछ।

दफा २ संग सम्बन्धित

अनुसूची १

मालपोत कर

सि.नं.	विवरण	जग्गाको प्रकृति	दर
१	मुल कच्च मो.बा.ले छोएको प्रति रोपनी	अब्बल	२००
		दोयम	१५०
		पाखो बारी	५०
		सिम	४०
२	मुल पिच मोटर वाटोले छोएको प्रति रोपनी वडा नं २, ३, ४, ५, ६	अब्बल	२००
		दोयम	१५०
		पाखो बारी	१००
		सिम	७५
३	शखा मोटर वाटोले छोएको प्रति रोपनि आँप्रह पुल- बाहुनबेसि- नर्जा भन्ज्याड, सातविसे - बाघमारा, खरानीटार- डाँडागाउँ- टुटुड- दोखु खोला	अब्बल	२००
		दोयम	१५०
		पाखो बारी	१००
		सिम	७५
		अब्बल	१००
४.	कच्च मोटर वाटोले छोएको (भित्री) प्रति रोपनी	दोयम	७५
		पाखो बारी	५०
		सिम	४०
		अब्बल	५०
५.	गोरेटो वाटोले छोएका प्रति रोपनी	दोयम	४०
		पाखो बारी	३०
		सिम	२५
		अब्बल	२०
६.	अन्य जग्गाहरु प्रति रोपनी		

दफा ४ संग सम्बन्धित

अनुसूची २

व्यवसाय कर

पुंजीको आधारमा

१)	व्यापारिक बस्तुहरू
क)	चुरोट तथा मदिरा जन्य पदार्थ, संग सम्बन्धित बस्तुहरूको व्यापार व्यावसाय (मदिरा र कोल्ड ड्रिंक सहितको किराना पसल समेत)

सि.नं.	बिवरण	ब्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	२०००	१०००
२	५ लाख १ देखि १५ लाख सम्म	२५००	१२५०
३	१५ लाख १देखि १ करोडसम्म	३०००	१५००
४	१ करोड १ देखि ५ करोडसम्म	५०००	२५००

हार्डवेयर, टायल्स, मार्वल तथा सेनीटरी र ज्वेलर्स संग सम्बन्धित बस्तुहरूको व्यापार व्यावसाय

सि.नं.	बिवरण	ब्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. मा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	२०००	१०००
२	५ लाख १ देखि १५ लाख सम्म	३०००	१५००
३	१५ लाख १देखि १ करोडसम्म	५०००	२५००
४	१ करोड १ देखि ५ करोड देखि माथि	१००००	५०००

ख) क्यामेरा, टेलीभिजन,फ्रिज लगायतका विधुतिय तथा विद्युतका सामग्री (सिडि प्लेयर, कम्प्युटर, मोबाइल लगायत सामाग्री समेतका व्यवसायहरू)

सि.नं.	बिवरण	ब्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	१५००	७५०
२	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	३०००	१५००
३	२० लाख १देखि १ करोडसम्म	५०००	२५००
४	१ करोड १ देखि माथि सम्म	७५००	३२५०

ग) ट्राक्टर विक्री, मोटरपार्ट्स, मोटरसाईकल, मिल, मेशिनरी आदि

सि.नं.	बिवरण	ब्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	१०००	५००
२	५ लाख १देखि १० लाख सम्म	१५००	७५०
३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२०००	१०००
४	२० लाख १ देखि करोड सम्म	३०००	१५००
५	१ करोड १ देखि माथि	४०००	२०००

घ) किताब, कापी तथा स्टेशनरी संग सम्बन्धित व्यवसाय (किराना व्यवसाय समेतको हकमा

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	१ लाख सम्म	५००	५००
२	१ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१५००	७५०
३	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	२५००	१२५०
	२० लाख देखि माथि	३०००	१५००

ड) कृषिसंग सम्बन्धित व्यवसायको हकमा (कृषि फर्म, गाई, बाखा, सुगुर पालन, कुखुरापालन, मत्स्यपालन व्यवसाय आदि कृषि सामग्री औजार, मल, विजु दाना, चोकर, पशुपत्थि आहारा)

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	५००	५००
४	५ लाख १ देखि माथि	१५००	७५०

प्रत्येक व्यवसायको लागि छुटाछुटै शुल्क लाग्ने छ।

च) शिसा, फ्रेमि, कार्पेट, साजावटका सामान र जनरल गुद्दसहरू आदि।

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	१५००	७५०
५	५ लाख देखि माथि	२५००	१२५०

छ) कपडा, रेडिमेड कपडा आदि व्यवसाय

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	१५००	७५०
२	५ लाख १ देखि १५ लाख सम्म	२०००	१०००
३	१५ लाख १ देखि माथि	३०००	१५००

ज) सवारी साधन शोरूम तथा विक्रीकक्ष आदि व्यवसाय

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८
को लागि नविकरण दस्तुर

सि.नं.	बिवरण	ब्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	मोटरसाईकल	५०००।	२५००
२	ई रिक्सा, सफारी, अटो टेम्पो	५०००।	२५००
३	पावर टिलर, ट्याक्टर शो रुम	७०००।	३५००
४	कार, जीप, भेन	१००००।	५०००

२) विशेष परामर्श तथा ब्यवसायिक सेवा

क) चिकित्सक, अहेव, कविराज, होमियोपेथिक, आयुर्वेदिक, पशु डाक्टर, भेटरीनरी, सर्जिकल लागायत स्वस्थ्य संग सम्बन्धित ब्यवसायहरु ।

सि.नं.	बिवरण	ब्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	एम.डी.	३०००।-	१५००
२	एम.वि.वि.एस, पशु डाक्टर	१०००।-	५००
३	पशु सहायक	१०००	५००
४	कविराज, होमियोपेथि, आर्युर्वेदिक डाक्टर	२०००	१०००
५	सर्जिकल सामान खुद्रालाई	२०००	१०००
६	औषधिपसल थोकलाई	३०००।-	१५००
७	सर्जिकल सामान थोक	३०००।-	१५००
८	भिडियो एक्स रे	२०००।-	१०००
९	कविराज, होमियोपेथि, आर्युर्वेदिक अहेव	२०००	१०००
१०	शारिरिक व्यायमका सामारी विक्री	२०००	१०००
ख)	टेलिचलचित्र, वृत्तचित्र निर्माण, परामर्श सेवा, अनुसन्धान तथा परामर्शदाता, अनुवादक, छापाखाना, प्रेश, स्क्रिन प्रिन्टर्स आदि ।		

सि.नं	बिवरण	ब्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्म	१०००।-	५००
२	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	२०००	१०००
३	२० लाख १ देखि माथि	२५००	१२५०

ग) केवुल नेटवर्क ब्यवसाय

वार्षिक प्रतिग्राहक रु.१० का दरले ब्यवसाय शुल्क लगाईने छ ।

घ) कानुनी व्यवसायी

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	बरिष्ठ अधिवक्ता	२०००।-	१०००
२	अधिवक्ता	१५००।-	७५०
३	लेखापढी	१०००।-	५००

इ) लेखापरिक्षक

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	श्रेणी क	३०००।-	१५००
२	श्रेणी ख	१५००।-	७५०
३	श्रेणी ग		
४	श्रेणी घ	१०००।-	५००।-

च) अन्य सेवाहरू वा फर्म:

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	विमा एजेन्ट विदेशी	३०००	१५००
२	विमा एजेन्ट स्वदेशी	२०००।-	१०००
३	विज्ञापन ऐजेन्सी	२०००।-	१०००
४	शेयर दलाल	५०००।-	२५००
५	अभिकर्ता	१०००	५००
६	कानुनी फर्म	२०००।	१०००

छ) निर्माण कार्यमा सम्लग्न श्रमीक व्यावसायी (भवन निर्माण, विद्युत जडान तथा मर्मत, प्लम्बीगं, पेन्टर,
आदी) को ईजाजत शुल्क रु. १०००।०० नविकरण शुल्क रु. १०००।०० लाग्ने

३ कुटानी पिसानी व्यवसायहरूको हकमा

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	कुटानी तथा पिसानी मात्र	१५००	७५०
२	कुटानी तथा पिसानी पेलानी	२०००	१०००

३	कुटानी तथा पिसानी, पेलानी चिउरा समेत	२५००	१२५०
४	कुटानी तथा पिसानी, पेलानी चिउरा, मसाला तथा विकि समेत	३०००	१५००

४. उत्पादनमुलक उधोग

क) अर्ध प्रशोधित माल वा खेर गईरहेको माल वा अन्य सामानको प्रयोग र प्रशोधन गरि मालसामान उत्पादन गर्ने व्यवसाय जस्तो, खेर गईरहेको प्लाष्टिकबाट सामान निर्माण गर्ने र फोहोरबाट मल निर्माण गर्ने व्यवसायको हकमा व्यवसायको लगानी हेरी रु १०००।

५. पर्यटन सेवा व्यवसाय

आवास लज, होटल, फास्टफुड रेस्टुरां, रिसोर्ट द्वाभल्स एजेन्सी, कन्फेन्सहल आदि।

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	१ लाख सम्म	१०००	५००
२	१ लाख १ देखि २ लाख सम्म	१५००	७५०
३	२ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	२०००	१०००
४	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	३०००	१५००
५	२० लाख भन्दा माथि	५०००	२५००
६	रिसोर्टहरुको हकमा	रु ३०००।	रु २५००।

६. सचार सेवा, पत्रपत्रिका, इन्टरनेट, साईबर क्याफे, अनलाईन न्युज, कुरियर सेवा, एफएम रेडियो तथा टेलिभिजन समेत

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	१० लाख सम्म	१०००।	५००
२	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२०००	१०००
५	२० लाख १ देखि माथि	३०००	१५००
६	मोवाइल टावर (वार्षिक)	५०००	२५००

७. वित्तिय सेवा

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	निजी क्षेत्रबाट संचालीत बाणिज्य बैंक, विदेशी विमा कम्पनी (क वर्ग)	१०,०००।	५०००
२	विकास बैंकहरु (ख वर्ग)	७०००।-	३५००

३	वित्तिय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	५०००।	२५००
४	विमा कम्पनी र मनि टान्सफर	३०००।-	१५००
५	१ करोड सम्म कारोबार (वासलात) भएका सहकारी	१०००।-	५००
६	१ करोड १ भन्दा माथि ३ करोड सम्म	२०००।-	१०००
७	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	३५००।-	१७५०
८	५ करोड १ देखि माथि कारोबार भएका सहकारीहरु	५०००।	२५००
९	वित्तिय कम्पनीका शाखा कार्यालयहरु	५०००।	२५००
१०	लघुवित्त कम्पनीको कार्यालय तथा शाखा कार्यालयहरु	४०००	२०००
११	इन्प्रेस्टमेन्ट कम्पनीहरु	४०००	२०००

नोट: बचत तथा ऋणको कारोबार नगरी पूर्णतया कृपिमा आधारित सहकारीका हकमा वार्षिक शुल्क लिईने छैन । माथि उल्लेखित सहकारीहरुको सम्बन्धमा कुनै सिफारिस गर्नुपर्ने भएमा प्रति सिफारिस रु १००० लाग्ने छ । महिलाहरुद्वारा मात्र गठन भई सन्चालित सहकारी संस्थाहरुको दर्ता र नविकरण शुल्कमा लाग्ने दस्तुरको ५० प्रतिशत छुट दिइने छ ।

८. निजी तथा साझेदारी स्तरमा सन्चालित स्वास्थ्य सेवा प्रदायक किलिनिक, अस्पताल, औषधालयहरु, थेरापीसेन्टर, रिसर्च सेन्टर, ल्याव तथा रेडियोलोजी आदि ।

सि.नं.	विवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्मको लागि	१०००।	५००
२	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	२५००।-	१२५०
३	० २० लाख १ देखि माथि	४०००।	२०००

९. तालिम तथा प्रशिक्षण केन्द्रहरु

सि.नं.	विवरण	व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	तालिम तथा अनुसन्धान, कम्प्युटर टाईपिङ लगायत फोटोकपि समेत संचालन भई काम गर्नेहरुको हकमा, कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण, निजी क्लेट्रिवाट दिईने शिक्षा सेवा तथा कोचिंड सेन्टर आदि ।	२०००।	१०००

१०. मर्मत सेवा

सि.नं.	बिवरण	प्रस्तावित व्यवसाय, फर्म दर्ता कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	टेक्टर, बस, ट्रक, हेवी इक्युपमेन्ट, कार, जीप, लगातय तिन पाँचे सवारी डेन्टिड मोटर पार्टस, मिलमेशिनरी, एयरकुलर, टायर रिसोलिड मोटरसाईकल, हुडसिट मर्मत आदि	२०००	१०००
२	रेडियो, घडि, टिभि, ईलेक्ट्रोनिक मर्मत, फ्रिज, मोटर तथा वाटरपम्प, स्टेप्लाईजर	१०००	५००
३	र्यांसचल्हो सेल्स, डाइनोमाइट, गाडीको पम्प, टायरट्युब पंचर, र्यांस वल्डड, रिक्सा मर्मत गर्ने, साईकल, लुगा सिउने मेशीन अन्य फोटोकपि व्याग आदी मर्मत	१०००	५००

११. अन्य सेवा

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म, कम्पनी प्रस्तावित कर रकम	गत आ.व. हरुमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	बैदेशिक रोजगारिमा पठाउने संस्था, हाउजिङ कम्पनी	६०००।।	३०००
२	उधोग, संघसंस्था आदिमा स्वदेशको लागि जनशक्ति सप्लाई गर्ने	१००००।।	५०००
३	कलर ल्याव	१०००	५००
४	घरजग्गा खरिद विक्री, रियल स्टेट	१००००	५०००
५	विज्ञापन सेवा फोटो स्टुडियो	१०००	५००
६	ब्युटी पार्लर, केश श्रृंगार, साइनवोर्ड, पेन्टिङ, सैलुन नर्सरी	१०००	५००
७	मासु (खसी, कुखुरा, रागा, बंगुर आदि) खुद्रा विक्रेता	२०००	१०००
८	मासु (खसी, कुखुरा, रागा, बंगुर आदि) थोक विक्रेता	३०००	१५००
९	पंचेबाजा	निशुल्क	
१०	ब्रास वैण्डबाजा	२०००	१०००
१२	टेण्ट हाउस	१०००	५००

१३	क्याटरिङ	१०००	५००
१५	एग्रोभेट	१०००	५००
१६	कवाडी पसल थोक		
१७	कवाडी पसल खुद्रा	२०००	१०००
१९	ढुवानी सेवा शाखा नभएको केरियर	१०००	५००
२०	चस्मा विक्री गर्ने पसल	१०००	५००
२१	सेटरीड व्यावसाय	१०००	५००
२२	टेलरीड व्यावसाय	१०००	५००
२३	पेट्रोलियम पदार्थ बेच्ने पम्प	५०००	२५००
२४	र्यास विक्री डिलर	३०००	१५००
२५	खाधान सम्बन्धि कांटा	२०००	१०००
२६	डिपार्टमेन्टल स्टोर रेष्टुरां बेकरी सहितको	५०००	२५००
२७	सपिंग सेन्टर, मिनि मार्केट	३०००	१५००
२८	डिपार्टमेन्टल स्टोर	५०००	२५००

एउटै पसलमा माथि उल्लेखित सामान(वस्तु) विक्री गरेमा छुट्टाछुट्टै कर लाग्ने छ ।

१२. भाडा वर्तन, जुत्ताचप्पल, कस्मेटिक, मनिहारी, हेल्प केयर, कूटिम गहना विक्रेता

सि.नं.	बिवरण	व्यवसाय, फर्म, कम्पनी प्रस्तावित कर रकम	गत आ.व. हरमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्मको लागि	१५००	७५०
२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२०००	१०००
३	१० लाख १ देखि ५० लाख सम्म	२५००	१२५०
४	५० लाख देखि १ करोड सम्म	३०००	१५००
५	१ करोड देखि माथि	५०००	२५००

१३. क) उधोग

मैनवती, अगरबत्ती, धातु उद्योग, चक उद्योग, दाना उद्योग, फिनेल उद्योग, निर उद्योग, औषधी उद्योग, उन्पादनमुलक उद्योगको डिपो, सौर्य उर्जा उत्पादन, मिश्री उत्पादन, चकलेट उद्योग, पापड चिप्स उद्योग, पाउरोटी उद्योग, बरफ उत्पादन, झुल तथा पर्दा उद्योग, घरेल कपडा बनाउने उद्योग, डेरी उत्पादन, चिनी उद्योग, डोरी डब्बा, वाल्टीन आदी बनाउने उद्योग, निर्माण उद्योग, खनिज उद्योग, सोलर तथा उर्जा मुलक उद्योग।

सि.नं.	विवरण	व्यवसाय, फर्म, कम्पनी प्रस्तावित कर रकम	गत आ.व. हरमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	५ लाख सम्मको लागि	२०००	१०००
२	५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	३०००	१५००
३	२० लाख १देखि १ करोड सम्म	५०००	२५००
४	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७५००	३२५०
५	५ करोड देखि माथि	१००००	५०००

ख) ग्रिल उद्योग

सि.नं.	विवरण	व्यवसाय, फर्म, कम्पनी प्रस्तावित कर रकम	गत आ.व. हरमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
२	३ लाख सम्मको	२०००	१०००
३	३ लाख १ देखि ५ लाख सम्मको	२५००	१२५०
४	५ लाख १देखि १० लाख सम्म	४०००	२०००
५	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	५०००	२५००
६	२० लाख १ देखि माथि	७०००	३५००

१४ निर्माण व्यवसाय

क	घ श्रेणीको फर्म निर्माण सेवा/कन्सट्रक्शन कम्पनी	१००००	५०००
---	---	-------	------

उल्लेखित व्यवसायको हकमा अन्य निकायलाई गरिने सिफारिस बापतको दस्तुर थप लाग्नेछ।

१५. अन्य वर्गीकरण नखुलेका व्यावसाय

सि.नं.	विवरण	व्यवसाय, फर्म, कम्पनी प्रस्तावित कर रकम	गत आ.व. हरमा दर्ता भै चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि नविकरण दस्तुर
१	आलु, प्याज, हरियो तरकारी, फलफुल थोक विक्री	२०००	१०००
२	खुदा तरकारी, फलफुल, पानपसल	१०००	५००

नोट

- १) माथि उल्लेखित प्रकृति, उपभोक्ता शिर्षकमा नपरेको व्यवसाय र उधोग दर्ता हुन आएमा व्यावसाय र उधोगको किसिम हेरी माथिको कर दरमा नघटनेगरि वार्षिक कर लिई व्यावसाय प्रमाणपत्र दिईनेछ ।
- २) गाउँपालिकामा दर्ता भई सचालनमा आएका फर्म, पसल, उद्योग आदि लाई बन्द गर्नुपर्दा आवश्यकता अनुसार निरीक्षण गरि विगत वर्षको लाग्ने दस्तुर र जरिवाना समेत असुल गरि व्यावसाय बन्द सिफारिस दिईनेछ । र सोको विवरण छुटौटे फायलमा खडा गरि अध्यावधिक गरि राखिने छ ।
- ३) व्यवसायिक फर्म नामसारी गर्दा तिन पुस्तेभित्र रु २५० र सो भन्दा बाहिर नामसारी गर्दा रु १०००।
- ४) गाउँपालिकालाई आवश्यक परेमा (व्यावसायको किसिम निर्धारण गर्ने सन्दर्भमा) निजको व्यावसायको कारोबारको आन्तरिक राजस्व कार्यालय कारोबार प्रमाणित विवरण माग गर्न सकिने छ, साथै गाउँपालिकाले तोकेको कर्मचारीबाट निरीक्षण गरि निरीक्षण प्रतिवेदनको आधारमा कर निर्धारण गरिनेछ ।
- ५) यस कार्यालयलाई बुझाउनु तिनु पर्ने कर, शुल्क र भाडा आदि जस्ता राजश्व बुझाउन बांकी रहेमा गा.पा बाट प्रदान गरिने सिफारिस लगायतका कुनै पनि सेवा प्रवाहबाट बचित गरिनेछ ।
- ६) अन्य बांकी करहरुका हकमा ऐन तथा नियमावलीमा तोकिएको परिधिभित्र रहि नगरसभाले तोके बमोजिम हुनेछ जुन सामान्यतया कारोबारको स्तर हेरि जरिवाना तोकिने छ ।

दफा ५ सँग सम्बन्धीत

अनुसूची ३

(१) चलचित्र, टेलिचलचित्र, वृत्तचित्र निर्माण, परामर्श सेवा, अनुसन्धान तथा परामर्शदाता, अनुवादक, आदी लाई रु. १०००।-

(२) मेला, सर्कस, महोत्सव, कन्सट तथा आवधिक मनोरन्जनात्मक सेवाहरूको लागि रु. २०००

दफा ६ सँग सम्बन्धीत

अनुसूची ४

सेवा शुल्क दस्तुर

सि.नं.	विषय	विवरण	दस्तुर रु
१	घर जग्गा सम्बन्धि सिफारीस	१.१ मोही नामसारी तथा मोही बाँडफाँड सिफारीस प्रति रोपनी २००	२००
		१.२ जग्गा नामसारी सिफारीस ५००	५००
		१.३ मोही लगत कउट्टा सिफारीस ५००	५००
		१.४ अपुताली सिफारीस दस्तुर १५००	१५००
		१.५ चार किल्ला सिफारीस ५ रोपनी सम्मको) ५००	५००
		१.६ निवेदन दस्तुर ९०	९०
		१.७ पक्की घर प्रमाणीत १०००	१०००
		१.८ कच्ची घर प्रमाणीत ५००	५००
		१.९ बसोबास प्रमाणीत २००	२००
		१.१० व्यवसायिक घर कोठा खोल्ने १०००	१०००
		१.११ आवासिय घर कोठा खोल्ने, घर नामसारी १०००	१०००
		१.१२ हकभोग तथा जोतभोग तथा छुट दर्ता सिफारीस ५००	५००
		१.१३ उद्योग सम्बन्धि घरमा आगलागि (गा.पा.मा दर्ता भएका) २५०	२५०
		१.१४ साना घरेलु उद्योगमा आगलागि सिफारीस	
		१.१५ मझौला उद्योगमा आगलागि सिफारीस	निशुल्क
		१.१६ ठूला उद्योगमा आगलागि सिफारीस	
		१.१७ सर्वसाधारणको घर टहरामा आगलागि सिफारीस	निशुल्क
		१.१८ नक्सा पास किताव दस्तुर १०००	१०००
		१.१९ संघसंस्थाको बैक खाता खोल्दा ३००	३००
		१.२० सवै किसिमका फारम दस्तुर १०	१०
		१.२१ नाम, उमेर थर लगायत संसोधन १००	१००
		१.२३ व्यवसाय प्रमाण पत्र दस्तुर २००	२००
		१.२४ पक्की घर कायम सिफारीस १०००	१०००

		१.२५ टिनको छाना भएको कच्ची घर कायम सिफारीस	४००
		१.२६ कच्ची घर सिफारीस	२००
२	नागरीकतासँग सम्बन्धित	२.१ नागरीकता प्रमाणपत्र सिफारीस (बंशजका आधारको लागि)	१००
		२.२ नागरीकता सर्जिमिन	५००
		२.३ नागरीकताको प्रतिलिपि	१००
		२.४ अंगीकृत नागरीकता	१०००
		२.५ बैवाहिक अंगीकृत नागरीकता सिफारीस	१०००
		२.६ नावालक परिचय पत्र सिफारीस	IgZNS
३	पंजिकरणसँग सम्बन्धित प्रमाणीत सिफारीस	३.१ विवाह प्रमाणीत	२००
		३.२ जन्म प्रमाणीत	१००
		३.३ मृत्यु प्रमाणीत	१००
		३.४ बसाईसराई प्रमाणीत	४००
		३.५ अविवाहीत प्रमाणीत / जिवीत प्रमाणित	२००
४	व्यक्तिसँग सम्बन्धित सिफारीस	४.१ चारित्रिक एवम् सूचीकृत वर्ग सिफारीस स्थायी बसोवास भएका लागी	३००
		४.२ चारित्रिक एवम् सूचीकृत वर्ग सिफारीस	५१०
		४.३ नेपाली पेन्सन पट्टा बहाकका लागि गरेको जुनसुकै सिफारीस	३००
		४.४ भारतिय पेन्सन बहाकका लागि जुनसुकै सिफारीस	१०००
		४.५ अन्य देशका पेन्सन बहाकका लागि जुनसुकै सिफारीस	१५००
		४.६ बैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा मृत्यु भएको व्यक्तिको सिफारीस	IgZNS
		४.७ व्यवसाय बन्द सिफारीस	५००
		४.८ पसल कोठा आगलागि भएमा विमा वापत सिफारीस	IgZNS
		४.९ नाता प्रमाणीत नेपालीमा	५००
		४.१० नाता प्रमाणीत अंग्रेजीमा	५००
		४.११ नम्बरी जग्गाको रुख काट्ने सिफारीस	१०००
		च ४.१२ सहुलियत काठको सिफारीस	२०००

५	माग निवेदनका आधारमा जग्गा छुट्याउने काम (अमिनद्वारा)	५.१ ५ रोपनी सम्मको लागि ५.२ ६ देखि १० रोपनी सम्मको लागि ५.३ १५ रोपनी देखि २५ रोपनी सम्मको लागि ५.४ २५ रोपनी देखि ५० रोपनी सम्मको लागी ५.५ ५० रोपनी देखी माथि को लागि ५.६ घर बनाउदा किचलो परी जग्गा छुट्याउदा	1000 1500 5000 10000 1500
६	उद्योग दर्ता सिफारीस	६.१ चाउचाउ उद्योग/ सिन्के चाउचाउ ६.२ विस्कुट उद्योग ६.३ चप्पल उद्योग ६.४ सलाई उद्योग ६.५ प्लाई उड उद्योग ६.६ कपडा उद्योग ६.७ बरफ उद्योग ६.८ कन्फेसनरी उद्योग ६.९ काष्ठ उद्योग ६.१० स मिल सहितको काष्ठ उद्योग फर्निचर समेत ६.११ फर्निचर मात्र ६.१२ ग्यारेज ६.१३ पेट्रोल पम्प ६.१४ मट्टितेल डिलर ६.१५ स्टेशनरी वा कपी उद्योग ६.१६ डिस्टीलरी वा ब्रुअरी उद्योग ६.१७ हल्का पेय जुस पदार्थ उद्योग ६.१८ प्लास्टीक उद्योग ६.१९ पाउरोटी, केक, दुनट उद्योग ६.२० ग्रील उद्योग ६.२१ गलैचा उद्योग ६.२२ गार्मेन्ट उद्योग ६.२३ कुटानी पिसानी मिल	१५०० १५०० १५०० १५०० ३००० ३००० ५०० ५०० ३००० ५००० २५०० २००० १००००० ३००० २५०० १००००० २००० ५००० २००० ५००० ३००० १५००

		६.२४ भुजीया उद्योग	१५००
		६.२५ ईटा तथा टायल उद्योग आधुनिक भट्टा जडित (प्रदुषण शुल्क समेत)	३००००
		६.२६ ईटा तथा टायल आधुनिक यन्त्र जडान नगरीएको	३५०००
		६.२७ क्रसर उद्योग (प्रदुषण शुल्क समेत)	३५०००
		६.२८ मिनिरल वाटर उद्योग	१००००
		६.२९ तामा, पित्तल, फलाम, आल्मनीयम जस्ता धातु उद्योग (घरेलु)	४०००
		६.३० अफसेट प्रेश	२५००
		६.३१ प्रेश बाहेक प्रिन्टिङ तथा लेवल उद्योग	१०००
		६.३२ जुट उद्योग	१०००
		६.३३ कुटानी पिसानी दुई भन्दा बढि प्रकारका काम गर्ने ठूला उद्योग	१५००
		६.३४ सस, अचार उद्योग	१५००
		६.३५ सिमेन्टका पाईप तथा पोल उद्योग	५०००
		६.३६ खैनी उद्योग	५०००
		६.३७चुरोट विडी उद्योग	५०००
		६.३८ चुरोट, विडी उद्योग घरेलु	१०००
		६.३९ बेतवाँसको फर्निचर उद्योग	५००
		६.४० लुब्रिकेन्डस उद्योग	२००००
		६.४१ प्लटिड व्यावसाय ५ रोपनी सम्म / ६ देखि १५ रोपनी सम्म / १६ देखि माथि	१५००० / २५००० / ५००००
		६.४२ माथि उल्लेख नगरीएका उद्योगको हकमा निरीक्षण गरि	६०० b]v २००० ; dd
७	निजी शिक्षण संस्था दर्ता एवम् अन्य कामका लागि गरीने सिफारीस	७.१ आधारभूत विद्यालय दर्ता तथा सिफारीस	५०००
		७.२ माध्यमिक विद्यालय	१२५००
		७.३ क्याम्पस	२००००
		७.४ प्राविधिक शिक्षण संस्था	१००००
		७.५ स्तर बढीका लागि सिफारीस	२५००.०० k t l ifo

८	घर तथा बाटो प्रमाणीत गरीने सिफारीस (अंश वण्डा हक्छोइने, परिवार भित्रमा नामसारी, बक्स, दाईजो तथा बैकिङ प्रयोजनको हकमा)	द.१ ५ रोपनी सम्मको क्षेत्रफलमा	500
		द.२ ६ देखी १५ रोपनी सम्मको क्षेत्रफल	1500
		द.३ १६ रोपनी देखि २५ सम्मको क्षेत्रफलमा	2000
		द.४ २६ रोपनी देखि माथिको क्षेत्रफलमा	4000
९	हैसियत प्रमाणित (विक्री, ऋण र वैदेशिक रोजगारका लागिप्रयोजनको लागि)	रु.१० लाखसम्म	१,०००१००
		रु.२० लाखसम्म	१,५००१००
		रु.३० लाखसम्म	२,५००१००
		रु.४० लाखसम्म	३,५००१००
		रु.५० लाखसम्म	४०००
		रु.५० लाखभन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	रु ५०० का दरले थप
१०	घर नक्सा पास दस्तुर	१०.१ १००० वर्गफूट सम्म नक्सा पास गर्दा प्रतिवर्गफूट	2.5
		१०.२ १००० वर्गफूट माथि २००० सम्मको लागि प्रतिवर्गफूट	3.5
		१०.३ २००० माथि२५०० वर्गफूट सम्मको लागि	4.5
		१०.४ २५०० वर्गफूट देखी ४००० वर्गफूट सम्मको लागि	6.50
		१०.५ ४००० वर्गफूट भन्दा माथि जितिसुकै भएपनि	7.00
		१०.६ पर्खाल प्रति रनिङ्ग फिट	1
		१०.७ काठको घर वा टाँडे कच्ची घर	250
		१०.८ भुईतलामा पक्की दिवाल भइ माथि टीनको छाना भएको	500
		१०.९ गाउँपालिका घोषणा हुनुपूर्व निमार्ण भएका घरहरुको हकमा अभिलेखिकरण गर्दा लाग्ने दस्तुर माथि उल्लेखित भएबमोजिम	
११	घर नक्सा नामसारी दस्तुर	११.१ १००० वर्गफिट सम्मको घर नक्सा नामसारी	1500
		११.२ १००० देखी माथि२००० वर्गफूट सम्मको घर नक्सा नामसारी	3000
		११.३ २००० देखी माथि ३००० वर्गफूट सम्मको घर नक्सा नामसारी	4500
		११.४ ३००० देखी माथि ४००० बर्ग फीट सम्मको	6000
		११.५ ४००० देखी माथि ५००० वर्गफिट सम्मको	8000

		११.६ ५००० वर्गफिट भन्दा माथि प्रति वर्ग फिट बराबर	kltju{lk^ ?=2-00
१२	घर निर्माण क्षेत्र रेखांकन, निरीक्षण	१२.१ घर नक्सा निरीक्षण दस्तुर	1000 500
	लगायतका दस्तुर	१३.१ कच्ची घरमा विद्युत जडान सिफारीस	500
		१३.२ टिनको छाना भएको कच्ची घर विद्युत जडान सिफारीस	100
		१३.३ पक्की घरमा विद्युत जडान सिफारीस	1000
		१३.४ थ्रिफेज लाईन जडान सिफारीस	2000
		१३.५ खानेपानीको धारा जडान	200
		१३.६ संस्था दर्ता सिफारीस	1000
		१३.७ सिनेमा हल खोल्ने सिफारीस	15000
१३	अन्य सिफारीस दस्तुर	१३.८ मेला सर्कस अनुमति सिफारीस	Go{td Ps lbg ; Ddsf] ? 3000 / yk kltblg ? 2000.00
		१३.९ टेलीफोन जडान सिफारीस	200
		१३.१० रिक्सा ठेला दर्ता, नविकरण तथा नामसारी दस्तुर	200
		१३.११ जुनसुकै प्रकारका सरजमिन	1000
		१३.१२ माथि उल्लेख नभएका दस्तुरको हकमा	500
१४	प्रतिलिपि सिफारीस	१४.१ नक्सा पास सम्बन्धी प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि	1500
		१४.२ घरको नक्साको प्रतिलिपि	2000
		१४.३ व्यवसाय प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि	500
		१४.४ अन्य प्रमाण-पत्र	200
		१४.५ प्रमाणपत्र बाहेक अन्यको प्रतिलिपि प्रतिपाना	5
		१४.६ मालपोत तथा सम्पती कर तिरेको रसिदको प्रतिलिपि	50

अनुसुची -५

सम्पति करका दरहरू

सि.नं	सम्पत्तिको विवरण	करको दर (रु.)	कैफियत
१	रु. १ देखि रु. ५० हजार सम्म	२५००	
२	रु. ५० हजार भन्दा माथि रु १ लाख सम्म	५०००	
३	रु १ लाख भन्दा माथि रु ३ लाख सम्म	७०००	
४	रु ३ लाख भन्दा माथि रु ४ लाख सम्म	८०००	
५	रु ४ लाख भन्दा माथि रु ५ लाख सम्म	९०००	
६	रु ५ लाख भन्दा माथि रु ६ लाख सम्म	११०००	
७	रु ६ लाख भन्दा माथि रु ७ लाख सम्म	१३०००	
८	रु ७ लाख भन्दा माथि रु ८ लाख सम्म	१४०००	
९	रु ८ लाख भन्दा माथि रु १० लाख सम्म	१६०००	
१०	रु १० लाख भन्दा माथि रु १२ लाख सम्म	२००००	
११	रु १२ लाख भन्दा माथि रु १४ लाख सम्म	२२०००	
१२	रु १४ लाख भन्दा माथि रु १६ लाख सम्म	२५०००	
१३	रु १६ लाख भन्दा माथि रु १८ लाख सम्म	२८०००	
१४	रु १८ लाख भन्दा माथि रु २० लाख सम्म	३००००	
१५	रु २० लाख भन्दा माथि रु २२ लाख सम्म	३५०००	
१६	रु २२ लाख भन्दा माथि रु २४ लाख सम्म	४००००	
१७	रु २४ लाख भन्दा माथि रु २६ लाख सम्म	५००००	
१८	रु २६ लाख भन्दा माथि रु २८ लाख सम्म	६००००	
१९	रु २८ लाख भन्दा माथि रु ३० लाख सम्म	७५०००	
२०	रु ३० लाख भन्दा माथि रु ३२ लाख सम्म	८००००	
२१	रु ३२ लाख भन्दा माथि रु ३४ लाख सम्म	९००००	
२२	रु ३४ लाख भन्दा माथि रु ३६ लाख सम्म	१०००००	
२३	रु ३६ लाख भन्दा माथि रु ३८ लाख सम्म	१२००००	
२४	रु ३८ लाख भन्दा माथि रु ४० लाख सम्म	१५००००	
२५	रु ४० लाख भन्दा माथि रु ४२ लाख सम्म	१७००००	
२६	रु ४२ लाख भन्दा माथि रु ४४ लाख सम्म	१९००००	
२७	रु ४४ लाख भन्दा माथि रु ४६ लाख सम्म	२१००००	
२८	रु ४६ लाख भन्दा माथि रु ४८ लाख सम्म	२३००००	
२९	रु ४८ लाख भन्दा माथि रु ५० लाख सम्म	२५००००	
३०	रु ५० लाख भन्दा माथि रु ५२ लाख सम्म	२७००००	
३१	रु ५२ लाख भन्दा माथि रु ५४ लाख सम्म	२९००००	
३२	रु ५४ लाख भन्दा माथि रु ५६ लाख सम्म	३१००००	
३३	रु ५६ लाख भन्दा माथि रु ५८ लाख सम्म	३३००००	
३४	रु ५८ लाख भन्दा माथि रु ६० लाख सम्म	३५००००	

३५	रु ६० लाख भन्दा माथि रु ६५ लाख सम्म	४०००१००	
३६	रु ६५ लाख भन्दा माथि रु ७० लाख सम्म	४५००१००	
३७	रु ७० लाख भन्दा माथि रु ८० लाख सम्म	५०००१००	
३८	रु ८० लाख भन्दा माथि रु ८५ लाख सम्म	५५००१००	
३९	रु ८५ लाख भन्दा माथि रु ९० लाख सम्म	६०००१००	
४०	रु ९० लाख भन्दा माथि रु १ करोड सम्म	७,०००१००	
४१	रु १ करोड भन्दा माथि रु १ करोड २० लाख सम्म	८,०००१००	
४२	रु १ करोड २० लाख भन्दा माथि रु १ करोड ५० लाख सम्म	९०००१००	
४३	रु १ करोड ५० लाख भन्दा माथि रु १ करोड ८० लाख सम्म	१०,०००१००	
४४	रु १ करोड ८० लाख भन्दा माथि रु २ करोड सम्म	१२,०००१००	
४५	रु २ करोड भन्दा माथि रु २ करोड ३० लाख सम्म	१५,०००१००	
४६	रु २ करोड ३० लाख भन्दा माथि रु २ करोड ५० लाख सम्म	१८,०००१००	
४७	रु २ करोड ५० लाख भन्दा माथि रु २ करोड ७५ लाख सम्म	२०,०००१००	
४८	रु २ करोड ७५ लाख भन्दा माथि रु ३ करोड	२२,०००१००	
४९	रु ३ करोड भन्दा माथि रु ३ करोड २५ लाख सम्म	२५,०००१००	
५०	रु ३ करोड २५ लाख भन्दा माथि रु ३ करोड ५० लाख सम्म	२८,०००१००	
५१	रु ३ करोड ५० लाख भन्दा माथि रु ३ करोड ७५ लाख सम्म	३२,०००१००	
५२	रु ३ करोड ७५ लाख भन्दा माथि रु ४ करोड सम्म	३५,०००१००	
५३	रु ४ करोड भन्दा माथि रु ४ करोड ५० लाख सम्म	४०,०००१००	
५४	रु ४ करोड ५० भन्दा माथि रु ५ करोड सम्म	४५,०००१००	
५५	रु ५ करोड भन्दा माथि ०.११ प्रतिशतका दरले कुल मुल्यमा		

सम्पत्तिकर प्रयोजनका लागि घर संरचनाको मुल्याङ्कन तथा हास कट्टी दर

सि.नं	संरचनाको किसिम	२०७७/०७८को लागि निर्धारित दर	
		मुल्याङ्कन दर प्रति वर्गफिट	हासकट्टी प्रति वर्ष प्रतिशत
१	आर.सि.सि पांकिक घर	१०००१००	१
२	सिमेन्ट जोडाई, जस्ताको छाना	४५०१००	२
३	दुड्गा माटो जोडाई कच्च घर	३००१००	३
४	लिफ्ट एक्सलेटर जडान गरेको आर.सि.सि. घर	१५००१००	१
५	स्टिल फेम स्टक्चर तथा फ्याब्रिक्स	१२००१००	१

नोट : १.

उपरोक्त करको दर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि आ.व. २०७७/०७८ को हकमा स्थानीय राजस्व परामर्श समितिले निर्धारण गरेको जग्गाको मुल्य लाई न्यूनतम आधार मानिने र घरको हकमा घरको भुईतलाको क्षेत्रफल लाई तला संख्याले गुणान गरी आउने क्षेत्रफल (बर्ग फिट)का आधारमा मुल्याङ्कन गरी कल सम्पत्तिको मुल्याङ्कन कायम गरिनेछ ।

दफा ९ संग सम्बन्धीत

अनुसूची ६

छुट दण्ड जरिवाना सम्बन्धी व्यवस्था

- क) गाउँपालिका घोषणा हुनुपूर्व बनेका मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका भवनको हकमा घर नक्षापास गरी नियमित गराउनका लागि लाग्ने दस्तुरमा आ.व. २०७७/०७८ भित्र अभिलेखिकरण गरेमा लाग्ने दूतुरमा २० प्रतिसत छुट दिईने छ ।
- ख) गाउँपालिका घोषणा भई सके पछिका सम्पुर्ण मापदण्ड अनुसार हाल निर्माण भई सकेका भवनको हकमा घर नक्षापास गरी नियमित गराउनका लाग्ने शुल्कमा १५ प्रतिशत छुट दिईने छ ।
- ग) भवन निर्माण ईजाजत नलिई हाल निर्माण भईहेका सम्पुर्ण मापदण्ड अनुसारका भवनको हकमा घर नक्षापास गरी नियमित गराउनका लागि लाग्ने दस्तुरमा थप ५ प्रतिशत जरिमाना लाग्ने छ ।
- घ) घर निर्माण ईजाजत लिई स्वीकृत नक्सा बमोजिम घर निर्माण गर्नु पर्नेमा मोहोडा परिवर्तन, डिजाईन परिवर्तन गरी घर निर्माण गरेमा ५० प्रतिसत जरिमाना गरिने छ ।
- ड) घर निर्माणको प्रथम चरणको ईजाजत लिई दोश्रो चरणको ईजाजत नलिईकन घर निर्माण सम्पन्न गरेकाका लागि ५० प्रतिशत जरिवाना लाग्ने छ ।
- च) बुदा नं क, ख, ग र घ बमोजिम घर नक्सा पास नियमित नगराएको हकमा गाउँपालिकाले उपलब्ध गराउने सम्पुर्ण सेवाबाट बच्चित गराईने छ ।
- छ) ढुङ्गा, गिर्दि बालुवा चोरी निकासी गर्ने लाई तपशिल बमोजिम जरिवाना गरिनेछ ।
- (क) ट्रिप्र प्रति टिप :- १०,०००/- (दश हजार मात्र)
- (ख) मिनि ट्रिप्र प्रति टिप :- ८००/- (आठ हजार मात्र)
- (ग) ट्र्याक्टर प्रति टिप :- ५००/- (पाँच हजार मात्र)
- (घ) अनाधिकृत स्कार्भेटर प्रयोग गरेमा, ढुङ्गा फुटाई विक्रि वितरण गरेमा रु. १५०००/- (पञ्च हजार मात्र)
- ड) अनाधिकृत रुपमा स्कार्भेटर/ब्यलोडर प्रति पटक प्रयोग गरि ढुङ्गा, गिर्दि बालुवा उत्खनन गरेमा :- १५०००/-
- च) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सडक, खोला खोल्सा, वनजंगल, सार्वजनिक कुवा पंधेरो आदि तथा अन्य सार्वजनिक स्थलहरुमा जथाभावि फोहर गर्ने, फोहर फ्याकेमा प्रति पटक रु. ५०००/- (अक्षरपी पाँच हजार मात्र) जरिवाना गरिनेछ । साथै उक्त फोहोर फालेको सूचना दिने व्यक्तिलाई जरिवानाको १० प्रतिशत प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने ।
- (छ) अनाधिकृत ढुङ्गा, गिर्दि, बालुवा उत्खनन गरी विक्रि वितरण गर्ने उपर पक्नेलाई जरिवाना अशुली बाट प्राप्त रकमको २० प्रतिशत रकम सूचना दिने व्यक्ति तजा संस्थालाई प्रोत्साहन स्वरूप उपलब्ध गराउने ।

सि.नं.	विवरण	पारित कर रकम	कैफियत
१	३५ दिन भित्र दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना	निशुल्क	
२	३५ दिन नाधि दर्ता हुने व्यक्तिगत (घटना प्रति घटना)	१००/-	

३	घर निर्माण गर्दा सडकमा जथाभावी निर्माण सामागी थुपार्नेको हकमा	१००० देखि १५००० सम्म	सडकमा पुगेको अवरोध र क्षतिको आधारमा
४	निशेधित प्लाष्टिक प्रयोग गर्नेको हकमा	१००० देखि १५००० सम्म	प्लाष्टिक निशेधित क्षेत्र घोषण भए पछि कार्यान्वयन हुने र सोको सुचना गा.पा. ले स्थानिय रेडियो पत्रपत्रिका मार्फत जानकारी गराईनेछ ।
५	जथाभावि चौपाय छोड्नेको हकमा	प्रतिदिन १०० देखि ५०० सम्म	
६	वार्षिक मालपोत वा सम्पत्तिकर नवुभायमा	वार्षिक १० प्रतिशत	
७	वार्षिक व्यावसाय कर नवुभायमा	१० प्रतिशत	
८	सम्पत्तिकरको विवरण (क्षेत्र) गाउँसभाले पारित गरे भन्दा फरक भरि गाउँपालिकालाई राजश्व कर छल्नेको हकमा	१०० प्रतिशत	प्रतेक वर्षको कर रकममा

घरनक्षाको हकमा दण्ड जरीवाना कायम गर्दा निरीक्षणमा भएको कर्मचारीको रोहवरमा नक्शा तयार गर्ने कन्सल्टेन्सीलाई साक्षी राखि घरधनीको समेत सहभागितामा गा.पा. कर्मचारीले उठाएको टिप्पणीमा तीन पक्षिय हस्ताक्षरको सार्थै कम्तीमा एकातर्फको संधियारले हस्ताक्षर गरेको हुनुपर्नेछ । सो टिप्पणीमा घरनक्षा उपशाखा प्रमुखको अनिवार्य हस्ताक्षर हुनुपर्नेछ । अन्य जरीवानाको हकमा प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।

तादी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, नुवाकोट

अनुसूची १

आय तथा व्ययको प्रक्षेपण

आ.व. : २०७७/७८

रु. हजारमा

शीर्षक	आ.व. २०७४/७५ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान
राजस्व		३,२८,०४२	
आन्तरिक श्रोत		९,२१८	
११२१३ एकीकृत सम्पत्ति कर		१,६१९	
११३१४ भुमिकर/मालपोत		६००	१०००
११३२१ घरवहाल कर		२६९	१५०
१४२४२ नक्सापास दस्तुर		८१०	५००
१४२४३ सिफारिश दस्तुर		२७५	६००
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर		१५०	
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर		१५०	
१४२५३ व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर		२८०	८००
निकासी कर			५०
विज्ञापन कर			१००
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत		६५	१००
अन्य आय			१००
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम		७३,९३०	३,४००
११४२१ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क [राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार]		५८,९००	५८,९६३.०७०
११४५६ बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर [राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार]		७,८१०	१०,६५०

१४१५३ बाँडफाँड भई प्राप्त वन रोयलटी [राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार]		९०६	०
१४१५४ बाँडफाँड भई प्राप्त खानी तथा खनिज सम्बन्धी रोयलटी [राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार]		२१७	०
१४१५६ बाँडफाँड भई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयलटी [राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार]		४२२	०
१४१५७ बाँडफाँड भई प्राप्त दहतर बहतरको विक्रिबाट प्राप्त हुने आय [राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार]		६,४७४	३,०००
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण		२,४९,८९४	
संघीय सरकार		२,१३,७०९	
१३२११ समानिकरण अनुदान		७८,०००	८०,९००
१३३१२ शास्त्र अनुदान चालु		१,३५,७०९	१५७,७००
प्रदेश सरकार		३६,१९३	
१३३११ समानिकरण अनुदान		९,९३६	९,९४१
१३३१२ शास्त्र अनुदान चालु		१६,२६०	२२,५५१
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु		९,९९७	१०,०००
१३३१४ विशेष अनुदान चालु		०	३,०००
वित्तीय व्यवस्था (प्राप्ति)		०	०
गत वर्षको नगद मौज्दात		५,०००	२,६००
अन्य आय		०	०
जनसहभागिता		०	०
जम्मा आय			३६९,९०५.०७

तादी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, नुवाकोट

विनियोजन ऐन २०७७

सभाबाट स्वीकृत मिति : २०७७/०३/१०

तादी गाउँपालिका, नुवाकोट को आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : तादी गाउँपालिका, नुवाकोटको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम तादी गाउँपालिका, नुवाकोटको गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस ऐनको नाम “तादी गाउँपालिका, नुवाकोटको विनियोजन ऐन, २०७७” रहेको छ ।
(२) यो ऐन तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार :

- (१) आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को निमित्त गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लेखित चालू खर्च, पूँजिगत खर्च र बित्तिय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम ३६,१९,०५,०७०. ०० (अक्षेरुपी छत्तिस करोड उन्नाईस लाख पाँच हजार सतरी मात्र ।) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

३. विनियोजन :

- (१) यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को निमित्त तादी गाउँपालिका, नुवाकोटको गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ ।

- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा गाउँ कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ । पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र बित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ बिनियोजित रकम व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन । तर चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।
- (३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न परेमा गाउँ सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

तादी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, नुवाकोट
संचित कोषबाट बिनियोजन हुने अनुमानको खर्च शिर्षकगत
र श्रोतगत बिवरण

गाउँपालिका स्तरिय योजना तथा कार्यक्रम
आ.व. : २०७७/७८

व्यय

सि.नं.	खर्च शीर्षक	स्रोत	निकासा बिधि	कुल बजेट
क	चालु तर्फको खर्च			
१	पारिश्रमिक कर्मचारी	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१४००००००
२	पदाधिकारी बैठक भत्ता	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	२२१७६००
३	पदाधिकारी टेलिफोन मोबाइल मासिक	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	७०७६००
४	पदाधिकारी खाजा	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	११००४००
५	पदाधिकारी पुस्तक पत्रपत्रिका र ईन्टरनेट	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	७८८००
६	पदाधिकारी समन्वय भत्ता	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	१६८००००
७	पदाधिकारी खानेपानी बिजुली महसुल	आन्तरिक श्रोत	नगद	३९४८००
८	पदाधिकारी अतिथि सत्कार	आन्तरिक श्रोत	नगद	१३७४८००
९	पदाधिकारी सरसफाई, मर्मत	आन्तरिक श्रोत	नगद	२८७६००
१०	पदाधिकारी स्वदेश भ्रमण भत्ता	आन्तरिक श्रोत	नगद	७७६०००
११	पदाधिकारी विदेश भ्रमण भत्ता	आन्तरिक श्रोत	नगद	०
१२	पदाधिकारी यातायात खर्च	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	११२७६००
१३	पदाधिकारी मोविल	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	४२०००
१४	पदाधिकारी डिजेल, पेट्रोल	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	३२०८८०

सि.नं.	खर्च शीर्षक	स्रोत	निकासा विधि	कुल बजेट
१५	कर्मचारी श्रमण	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार	नगद	५०००००
१६	पोशाक	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
१७	महंगी भत्ता	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१२०००००
१८	कर्मचारीको बैठक भत्ता	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
१९	कर्मचारी कल्याण कोष	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	२००००००
२०	पानी तथा बिजुली	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
२१	संचार महसुल	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	२०००००
२२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१००००००
२३	सवारी साधन मर्मत खर्च	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१००००००
२४	मर्मत सम्भार कार्यलयको लागि	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	४५००००
२५	सूचना प्रविधि तथा इन्टरनेट	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१००००००
२६	मसलन्द तथा कार्यालय सम्बन्धि खर्च	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	२००००००
२७	इन्धन - अन्य प्रयोजन	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	२०००००
२८	छपाई खर्च कार्यालय	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	९५००००
२९	सेवा र परामर्श खर्च	राजस्व बॉडफॉड - प्रदेश सरकार/आन्तरिक श्रोत	नगद	१२०००००
३०	पत्रपत्रिका खर्च	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१०००००
३१	करार सेवा शुल्क	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	८००००००

सि.नं.	खर्च शीर्षक	स्रोत	निकासा विधि	कुल बजेट
३२	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार/राजस्व बॉडफाँड - प्रदेश सरकार/आन्तरिक श्रोत	नगद	५०००००
३३	विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दिवस	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
३४	कर्मचारी क्षमता विकास तालिम अध्ययन	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
३५	विविध खर्च	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	२००००००
३६	शुभकामना तथा विज्ञापन खर्च	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
३७	पुरस्कार तथा सदस्यता शुल्क	आन्तरिक श्रोत	नगद	१०००००
३८	गाउँ सभा सञ्चालन खर्च	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	८०००००
३९	विपत व्यवस्थापन कोष	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	६००००००
४०	आर्थिक सहायता	आन्तरिक श्रोत	नगद	५०००००
४१	छात्रवृत्ति	आन्तरिक श्रोत	नगद	५०००००
४२	घरभाडा	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	६०००००
४३	अन्य भाडा	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
४४	गरिवि निवारण कोष	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	१०००००
४५	निजि स्रोत शिक्षक तलब	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	६५०००००
४६	राजश्व परामर्श सेवा	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
४७	सफ्टवेयर जडान	राजस्व बॉडफाँड - संघीय सरकार	नगद	१००००००
४८	श्री बैदिक सनातन धर्म संरक्षण समाजको बेदबिद्याश्रम भवन निर्माण पंचकन्या २ ब्रह्महक्षेत्र, नुवाकोटलाई अनुदान	आन्तरिक श्रोत	नगद	२०००००

सि.नं.	खर्च शीर्षक	स्रोत	निकासा विधि	कुल बजेट
४९	कूकूर बन्द्याकरण	आन्तरिक श्रोत	नगद	२०००००
५०	कृषि यान्त्रिकरण अनुदान	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१५०००००
५१	विद्यालय वृक्षारोपण र फुलवारी	आन्तरिक श्रोत	नगद	१०००००
५२	ईलाका प्रहरी कार्यालय निःशर्त अनुदान	आन्तरिक श्रोत	नगद	५००००
५३	टनेल वितरण	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	६०००००
५४	टोल विकास संस्था गठन तथा संचालन	आन्तरिक श्रोत	नगद	२०००००
५५	फोहोरमैला व्यवस्थापन	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
५६	औषधी खरिद (आयुर्वेद समेत)	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१००००००
५७	न्यायिक समिती मेलमिलापकर्ता सम्बन्धी कायूक्रम	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
५८	समावेशी कार्यक्रम महिला,बालबालिका दलित तथा आदिवासी जनजाती कार्यक्रम	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	१५०००००
५९	जिल्ला रेडक्रस सोसाइटी तथा रत्त संचार केन्द्रलाई अनुदान (जिल्ला रेडक्रस, नुवाकोट)	आन्तरिक श्रोत	नगद	१०००००
६०	खेलकूद विकास कार्यक्रम	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
६१	विविध कार्यक्रम खर्च (कोत पर्व खर्च)	आन्तरिक श्रोत	नगद	४०००००
६२	स्थानिय संचार माध्यमबाट सार्वजनिक सूचना प्रकाशन तथा प्रशारण खर्च	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	२६००००
६३	गाउँपालिका पाश्वचित्र तथा बृत्त चित्र निर्माण तथा प्रशारण खर्च	राजस्व बॉडफॉड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
६४	लोक सेवा आयोग तयारी (दलित, जनजाति, आदिवासी, अपाङ्ग तथा महिला मात्र)	आन्तरिक श्रोत	नगद	३०००००

सि.नं.	खर्च शीर्षक	स्रोत	निकासा विधि	कुल बजेट
६५	उपभोत्ता समिति गठन र अभियुक्तिकरण कार्यक्रम	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	१०००००
६६	सार्वजनिक सूनुवाइ कार्यक्रम	आन्तरिक श्रोत	नगद	२०००००
६७	डिजिटल नागरिक वडापत्र तयार तथा थप अध्यावधिक	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	२०००००
६८	महिला प्रजनन तथा सुत्करी स्याहार सम्बन्धिय खरानिटार अस्पताललाइ अनुदान	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	८०००००
६९	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रोत्साहन सुविधा	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	५०००००
७०	बाल क्लब गठन	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
७१	अध्यक्ष कप खेलकुद	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	४०००००
७२	महिला संग उपाध्यक्ष कार्यक्रम	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	८०००००
७३	सहकारी प्रबद्धन कार्यक्रम	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
७४	स्थानिय संघ स्थापना अनुदान	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	३०००००
७५	शैक्षिक गुणस्तर कार्यक्रम	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
७६	पशुपन्छी विकास कार्यक्रम	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	५०००००
७७	अध्यक्ष संग विद्यार्थी कार्यक्रम	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	१५००००
७८	कोमिटि १९ स्वास्थ्य सम्बन्धिय जोखिम भत्ता	राजस्व बॉडफोड - प्रदेश सरकार/आन्तरिक श्रोत	नगद	२२८००००
७९	लैंगिक हिंसा कोष	राजस्व बॉडफोड - संघीय सरकार	नगद	१०००००
सि.नं.	पुजिगत तर्फको खर्च			
१	समपुरक कोष	समानिकरण अनुदान संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकार	नगद अनुदान	१५००००००
२	रिप पहिरो नियन्त्रण वडा नं ६	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	८०००००

सि.नं.	खर्च शीर्षक	स्रोत	निकासा बिधि	कुल बजेट
३	सहकारी भबन निर्माण	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	५०००००
४	सवारि साधन खरिद	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	७०००००
५	मेशिनरी तथा औजार	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१००००००
६	ढाड खोला नयाँ बस्ति नियन्त्रण वडा १	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१५००००
७	ढाड खोला सिंचाई योजना वडा १	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	४०००००
८	फर्निचर तथा फिक्चर्स	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	४००००००
९	गा.पा. भवन निर्माण	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	२६५०००००
१०	मंगलेस्वोरि आ.बीको जग्गा खरिद वडा १	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१००००००
११	गणेस्थान जाने मोटर बाटो ग्रावेल वडा ३	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१५००००
१२	पाडे गल्ली सूधार वडा ३	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	२०००००
१३	देउरालि राधाकृष्ण मन्दिरको पाटीमा वाल निर्माण वडा ३	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	३०००००
१४	एम्बुलेन्स खरिद	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	५०००००
१५	खानेपानि तथा सरसफाई	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	३०००००
१६	सातविशे माला भञ्ज्याङ बाटो सरसफाई वडा ४	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१५०००००
१७	बतासे कटुन्जेमा पक्की नाला निर्माण वडा ५	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	५०००००
१८	कुवापानि बोहरे पक्की नाली तथा ढलान वडा ५	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	५०००००
१९	डोटेल बेशी ट्याइकी निर्माण वडा ६	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	२०००००
२०	छापथोके फुच्चे डाडो मोटर बाटो पक्की नाली तथा ढलान वडा २	समानिकरण अनुदान /राजस्व बाँडफाँड	नगद अनुदान	१००००००
२१	बाइकेटार मोटरबाटो तथा ढलान वडा ३	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	५०००००
२२	बाहुन बेशी आप्रहपल सडक ग्रामेल तथा नाली निर्माण वडा ५	राजस्व बाँडफाँड संघीय	नगद	५०००००
२३	भोर्ले रिमाल डाडाँ बाटो पक्की नाली तथा ढलान वडा ३	राजस्व बाँडफाँड संघीय	नगद	७०००००

सि.नं.	खर्च शीर्षक	स्रोत	निकासा विधि	कुल बजेट
२४	प्रहरी कार्यालय घेरावार	राजस्व बँडफाँड - संघीय सरकार	नगद	१५००००
२५	सून्दरा मा.वि. सातविसे विद्यालय कम्पाउन्ड वाल निर्माण	आन्तरिक श्रोत	नगद	५०००००
२६	इडे खोल्चा नियन्त्रण वडा ३	आन्तरिक श्रोत	नगद	५०००००
२७	सातविशे माला भन्जायड सडक स्तरउन्नोति ,पक्किक नाला तथा ढलान वडा ४	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	३००००००
२८	अल्छेढूङगा दोखुखोला ब्याक कटिङ तथा मर्मेत वडा ३	समानिकरण अनुदान	नगद अनुदान	१४०००००
२९	फुटकर योजना	आन्तरिक श्रोत	नगद	९०९९९०
जम्मा व्यय				१४४६५४०६०

व्यय तर्फको अनुसुची १ मा उल्लेखित वडा पुँजीगत सिलिङ्को कार्यक्रम तथा योजना अनुसार बजेट विनियोजन खर्च

आ.व. २०७७/०७८ को लागि वडा नं १ को योजना तथा कार्यक्रम र बजेट

क्र.सं.	योजना तथा कार्यक्रम	बजेट रकम
१.	श्री सुन्दरा माध्यामिक विद्यालयको जग्गा खरीद गर्न	रु. ११,००,०००।
२.	साविक उल्लेनी गा.वि.स. ५ र ६ जाने बाटो ढलान	रु. ५,००,०००।
३.	साविक उल्लेनी गा.वि.स. ९ वडा देउतखर्क दलित टोल जाने बाटो ग्रामेल	रु. ३,००,०००।
४.	साविक उल्लेनी गा.वि.स. ७ नं. वडा गगेश्वरी मन्दिर निर्माण	रु. ३,००,०००।
५.	सीप विकास विभिन्न तालिमका लागि	रु. १०,००,०००।
६.	साविक उल्लेनी गा.वि.स ८ कागेश्वर जाने मोटर बाटो सोलिङ र ड्राइवाल	रु. ६,००,०००।
७.	एम्बुलेन्स खरीद	रु. २,००,०००।

आ.व. २०७७/०७८ को लागि वडा नं २ को योजना तथा कार्यक्रम र बजेट

क्र.सं.	योजना तथा कार्यक्रम	बजेट रकम
सडक तर्फ		
१.	विभिन्न शाखा मोटर बाटोहरु सरसफाई मर्मत संभार तादी -२	रु. १००००००।
२.	विभिन्न टोलको खानेपानी मर्मत संभार तादी - २	रु. ५०००००।
सिंचाई तर्फ		
१.	डौडारे मुहान हुदै विर्ता सिंचाई मर्मत	रु. २०००००।
२.	डिही सिमखेत कान्ले सिंचाई मर्मत	रु. २०००००।
३.	सिस्नेघारी रोम्चे बेले सिंचाई मर्मत	रु. ५०००००।
सांस्कृति तर्फ		
१.	विभिन्न सांस्कृतिक ड्रेस तथा सामाग्री खरीद	रु. ४०००००।
२.	चिलाउने छोरतेन माने निर्माण	रु. ५०००००।
३.	विभिन्न टोलका दलित समुदायलाई आरन तथा सिलाई मेशीन खरीद गरी वितरण गर्न	रु. २०००००।
४.	विपन्न एकल महिलाहरूलाई कुखुरापालन अनुदान कार्यक्रम	रु. ३०००००।
५.	एम्बुलेन्स खरीद	रु. २०००००।

आ.व. २०७७/०७८ को लागि वडा नं ३ को योजना तथा कार्यक्रम र बजेट

क्र.सं.	योजना तथा कार्यक्रम	बजेट रकम
१.	टुटुड डाङाँगाउ जोगिगुफा मोटर बाटो ढलान	रु. ४०००००।
२.	ठाडो गल्लि मोटर बाटो ढलान	रु. ४०००००।
३.	स्वाँग मोटर बाटो पक्कि नाली तथा ढलान	रु. ३०००००।
४.	गोबिन्द प्रसाद पाण्डे स्मृती भवन तला थप्प	रु. ५०००००।
५.	टुटुड प्रा.वि. कम्पाउण्ड वाल निर्माण	रु. १५००००।
६.	विभिन्न साना सिंचाई मर्मत	रु. ४०००००।
७.	डाङाँगाउ जलेश्वर मन्दिर मर्मत	रु. २०००००।
८.	भूमेश्वर मन्दिर छाना ढलान आँपचौर	रु. २०००००।
९.	कोषगाडे खोला नियन्त्रण	रु. ४०००००।
१०.	तादी ३ भरीको बाटो सरसफाई	रु. ५०००००।
११.	आँपचौर विष्णु अधिकारीको घर छेउको मोटर बाटोको पहिरो नियन्त्रण (ग्याविन जाली तथा वाल	रु. २०००००।
१२.	विविध फुटकर योजना	रु. १५००००।
१३.	एम्बुलेन्स खरिद	रु. २०००००।

आ.व. २०७७/०७८ को लागि वडा नं ४ को योजना तथा कार्यक्रम र बजेट

क्र.स.	योजना तथा कार्यक्रम	बजेट रकम
१.	सिस्नेघारी मुहान गरी नौविसे खानेपानी आयोजना	रु. ७,००,०००।
२.	भगेरी सिचाई	रु. ४,००,०००।
३.	तल्लो काउले शाखा सडक स्तरोन्नती	रु. ४,००,०००।
४.	सातविसे तामाड समुह सामान खरिद	रु. ३,५०,०००।
५.	मुझ्खर्क सिचाई	रु. २,००,०००।
६.	नुनथला मन्दिर तथा पाटी निर्माण	रु. ५,००,०००।
७.	नब चण्डिका फाउण्डेशन नेपाल ट्रस निर्माण तथा फर्निचर खरिद	रु. ६,००,०००।
८.	सुन्दरादेवी स्वास्थ चौकी फर्निचर खरिद	रु. २,००,०००।
९.	सुन्दरादेवी मा.वि.आई.सि.टी जोड	रु. १,५०,०००।
१०.	विविध/फुटकर योजना	रु. ३,००,०००।
११.	एम्बुलेन्स खरीद	रु. २०००००।

आ.व. २०७७/०७८ को लागि वडा नं ५ को योजना तथा कार्यक्रम र बजेट

क्र.सं.	योजना तथा कार्यक्रम	बजेट रकम
१	फुटकर तथा मोटर बाटो सरसफाई	रु. ५,५००००।
२	अमारे स्याडचेत बाटो पक्की नाली ढलान	रु. ३०००००।
३	अमारे पडरड ग्रामिण सडक सोलिड	रु. ३०००००।
४	कटरबोट सिसन्धारी ग्रामिण सडक नाली निर्माण तथा ढलान	रु. २०००००।
५	डुमेडिल हृदै काप्ले सुहारा मोटर बाटो घर संरक्षण सहदेव टोल	रु. १०००००।
६	कटुन्जे हृदै खर्क मोटर बाटो	रु. २०००००।
७	बोहोरे देखि बतासे पक्की नाली तथा कटिङ	रु. ५००००।
८	सहरे पोल्टी फर्म अनुदान	रु. १०००००।
९	सठिया स्याडचेत गोरेटो बाटो	रु. २०००००।
१०	अत्मारा आपै खोल्चा छिडीं निर्माण	रु. २,५००००।
११	अत्मारा संच बहादुर तामाड र रणमान तामाडको घर संरक्षण	रु. १,५००००।
१२	गउन खोल्चा मुहान गरी छान्दे सिचाई	रु. १०००००।
१३	सिमलगैरी नर्जा खानेपानी मर्मत	रु. २०००००।
१४	काप्ले स्वारा खानेपानी निर्माण	रु. २०००००।
१५	दिगो पशुपालन तथा कृषि फर्म अनुदान	रु. २०००००।
१६	अमारे टेप्ड खरिद	रु. १,५००००।
१७	दलित महिला स्वरोजगार कार्यक्रम	रु. १०००००।
१८	एम्बुलेन्स खरिद तथा व्यवस्थापन	रु. २०००००।

आ.व. २०७७/०७८ को लागि वडा नं ६ को योजना तथा कार्यक्रम र बजेट

क्र.सं.	योजना तथा कार्यक्रम	बजेट रकम
१	डोटेल वेशी मरन पाटी निर्माण	रु. ५०००००।
२	डोटेल वेशी पौवाथोक छोटोदुरी सडक निर्माण	रु. ५०००००।
३	वेद पानी सिचाई पोखरी निर्माण	रु. ५०००००।
४	तादी ६ भित्रको मोटर बाटो सर सफाई	रु. ६०००००।

फुटकर योजनाहरू

१	वि.क. टोल स्वास्थ्य जाने छिडि निर्माण	रु. १५००००।
२	कृषि अनुदान मल - किरातेश्वर सहकारी	रु. २०००००।
३	धार्मिक सांस्कृति पार्क निर्माण (गैरी गाउँ)	रु. २०००००।
४	जगे पानी मुहान संरक्षण	रु. १५००००।
५	गौरङ्ग टोल गोरेटो बाटो	रु. १५००००।
६	ज्वालामुखि मन्दिर निर्माण	रु. २०००००।
७	पौवाथोक शिव मन्दिर निर्माण	रु. १५००००।
८	गौरीगाउँ भूमि मन्दिर निर्माण	रु. २०००००।
९	च्यान डाँडा शवदाह ढलान	रु. २०००००।
१०	माथिल्लो स्याङ्गे भूमि मन्दिर ढलान	रु. १०००००।
११	एम्बुलेन्स खरिद	रु. २०००००।

तादी गाउँपालिका भित्र कार्यक्षेत्र बनाई कार्यक्रम संचालन गरिरहेका विकास साभेदार हरुको आ.व. ०७७७/७८ को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट विवरण :

क्र. सं.	संस्थाको नाम	कार्य क्षेत्र	क्रियाकलापहरु	आ.व. ०७६६/७७ को वार्षिक बजेट रु. ०००	कैफियत
१	सप्रोस नेपाल	सबै वडामा	पूर्णमा कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बोधन परियोजना, सामाजिक समावेशीकरण तथा जीविकोपार्जन र निजी आवास पुनःनिर्माण	१४४३५	
२	नुवाकोट उद्योग वाणिज्य संघ	सबै वडामा	पूर्णमा कार्यक्रम अन्तर्गत व्यवसायिकहरुको क्षमता विकास, पार्श्वचित्र प्रकाशन, कोभिडसँग सम्बन्धित आदी	१०४३	
३	कार्डसन/ अक्सफाम	वडा नं. २, ३ र ५	गापा र पूर्णमा कार्यक्रमको सहकार्य तथा कार्डसन/अक्सफामको व्यवस्थापनमा विभिन्न तीन वटा खानेपानी सञ्चालन हुने		बजेट यकीन भै नसकेको
४	गेर्खुटार युवा कलब	सबै वडामा	जिएसकेको आर्थिक सहयोग र केयर नेपालसँगको साभेदारीमा सुरक्षित महिला र नवजात शिशुको स्थास्थ्य र पोषण विषयमा विभिन्न क्षमता विकास कार्यक्रम	१८१९	
५	केसिडिसी नेपाल, सुआहारा कार्यक्रम	सबै वडामा	सुआहारा-दोश्रो चरण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषण सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरु		बजेट यकीन भै नसकेको
६	शक्ति समूह	सबै वडामा	आधुनिक दासता र गरिबी विरुद्धको सामुदायिक नेतृत्व कार्यक्रम	२८८	
जम्मा				२५४५८	

संघीय शर्सत कार्यक्रम र बजेट आ.व. २०७७/०७८

सि.नं	उपक्षेत्र	अनुदान प्राप्त कृयाकलाप	बजेट
१	शान्ति तथा सुव्यवस्था	अन्य विविध खर्च-Mobilization of CSOs~ Civic Groups~ NGOs for increased social accountability	१३०००
२	भूमि व्यवस्था	गरिब पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम भ्रमण तथा अनुगमन	१७५०००
३	शिक्षा	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	२१४०००
४	शान्ति तथा सुव्यवस्था	अन्य विविध खर्च-Periodic meeting costs of LGPCC	२२०००
५	स्वास्थ्य	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको सुनिश्चिततका लागि औषधीको आपूर्ति र उपयोग~ सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	७५०००
६	स्वास्थ्य	मलेरिया~ डेंगू~ कालाजार~ स्क्रब टाइफस आदि किटजन्य रोगको डाटा भेरीफिकेशन	१००००
७	स्वास्थ्य	औलो तथा कालाजार माहामारी हुने क्षेत्रको छनौट गरी विषादि छक्ने (रेस्पोन्सीभ स्प्रेइड समेत)~ किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि बहुनिकाय अन्तरक्रिया गर्ने	३००००
८	शिक्षा	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	१११३०००
९	कृषि	कार्यालय सम्बन्धि बिबिध खर्चहरू	२०००
१०	स्वास्थ्य	विरामीको लागि ओ.पि.डि.टिक्ट (कार्वन कपी सहितको) छपाई	७५०००
११	कृषि	विजवृद्धि अन्वाली (६ हेक्टर)	३२०००
१२	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	स्थानीय तहको लैंगिक हिंसा निवारण कोषमा रकम	१०००००
१३	कृषि	दुवानी कार्यक्रम (बीउ लगायत अन्य सामाग्री)	४०००
१४	शिक्षा	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रबृति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	९७०००
१५	कृषि	उन्नत बिउ प्रसारण किट वितरण (तरकारी)	२०००
१६	कृषि	बाली कटानी सर्वे	३२०००
१७	शान्ति तथा सुव्यवस्था	मसलन्द सामान खरिद (सेवा केन्द्र सञ्चालनार्थ)	६००००
१८	स्वास्थ्य	माटू तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा~ गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा~ न्यानो झोला र निशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम	१५११०००
१९	शिक्षा	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता~ अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय~ वैकल्पिक विद्यालय~ साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	११८०००
२०	स्वास्थ्य	समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बाल रोगको एकीकृत व्यवस्थापन (IMNCI) कार्यक्रम समिक्षा तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा onsite coaching	१०००००

सि.नं	उपक्षेत्र	अनुदान प्राप्त कृयाकलाप	बजेट
२१	स्वास्थ्य	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी~ प्रा.स्वा.के. र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलब~ महगी भत्ता~ स्थानीय भत्ता~ पोषाक लगायत प्रशासनिक खर्च समेत	२११०००००
२२	उद्योग	प्रतिष्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरु मार्फत उद्यमीको स्तरोन्नति (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्तज्जी र एड्भान्स सीपी विकास तालिम कार्यक्रम)	४८०००
२३	शिक्षा	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	१८८०००
२४	कृषि	इन्धन कार्यालय तथा अन्य प्रयोजनका लागि	३००
२५	शिक्षा	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	५७५०००
२६	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	रोजगार सेवा केन्द्रको संचालन खर्च	६४०००
२७	शिक्षा	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	४४१०००
२८	युवा तथा खेलकुद	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	१०००००
२९	कृषि	विजवृद्धि अन्नबाली (६ हेक्टर)	८०००
३०	कृषि	एकिकृत वाली तथा जल व्यवस्थापन कृषक पाठशाला संचालन	१३२०००
३१	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	प्राविधिक सहायकको पोसाक	१००००
३२	स्वास्थ्य	स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यन्वयन~ सुदृढीकरण तथा समिक्षा (स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रमको समिक्षा)	२५००००
३३	शान्ति तथा सुव्यवस्था	घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता सिविर सञ्चालन	४७८०००
३४	कृषि	लागत साझेदारीमा गाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२९७००००
३५	स्वास्थ्य	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको लागि औषधि र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री (PPE बाहेक) खरिद तथा औषधि लगायतका सामग्रीको ढुवानी तथा रिप्याकिंग र वितरण समेत	८०००००
३६	कृषि	राष्ट्रिय र स्थानीय महत्वका खाद्य तथा पोषण सुरक्षाममा टेवा पुर्याउने वाली वस्तको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	२४०००००
३७	जलश्रोत तथा सिंचाई	सुधारिएको चुलो (बायोमास) प्रबिधि जडान	२०००००
३८	शिक्षा	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	१४६२०००
३९	स्वास्थ्य	बाह्य खोप केन्द्र बाट गुणस्तरिय खोप सेवा प्रदान गर्न खोप केन्द्रमा व्यवस्थापनको लागि फर्निचर व्यवस्था~ सम्बन्धित वडा खोप समन्वय समिति मार्फत तयारी एवं खरिद~ ३००० खोप केन्द्रमा प्रति खोप केन्द्र रु १०००० दरले~ कम्तिमा टेवल १~ कुर्सी १ र सानो बेच्च १ र हात	४००००

सि.नं	उपक्षेत्र	अनुदान प्राप्त कृयाकलाप	बजेट
४०	शान्ति तथा सुव्यवस्था	मेशिनरी आजार तथा फर्निचर मर्मत सम्भार (सेवा केन्द्र सञ्चालनार्थ)	४२०००
४१	स्वास्थ्य	उपचार केन्द्रहरूमा आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामाग्री ढुवानी~ कार्यक्रमका लागि आवश्यक स्टेशनरी~ ट्याली सीट लगायतका फर्म फरमेट फोटोकपी~ कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मुल्यांकन~स्थलगत अनुशिक्षण~ क्षयरोगका बिरामीको चौमासिक कोहर्ट विश्लेषण र ई-टि.बि रज	१०८०००
४२	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	प्राविधिक सहायकको तलव	३६७०००
४३	शान्ति तथा सुव्यवस्था	(१) आयोजना सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन (२) दर्ता सिविर सञ्चालन सम्बन्धी अभिमुखिकरण/कार्यशाला/तालिम कार्यक्रम सञ्चालन (३) गुनासो सुनुवाइ सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन । सहभागीहरू: हरेक वडाका प्रतिनिधि~ स्थानीय CSO~ स्थानीय निकायका अन्य क	१७००००
४४	कृषि	मौसमि अन्तरकृया गोष्ठी	९०००
४५	प्रशासकीय सुशासन	थोल्सुंग खोला झो.पु. ताडी १~ पिन्डे~ तादी गाउँपालिका १~ नुवाकोट	३००००००
४६	शिक्षा	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	१०७८०००
४७	शिक्षा	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक~ राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी~प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	१७७०००००
४८	स्वास्थ्य	आर्थिक स्थिति कमजोर रहेका पुनःउपचारमा रहेका पी.बि.सी. बिरामीहरूलाई उपचार अवधिभर पोषण खर्च तथा सम्पर्क परीक्षण	९९०००
४९	कृषि	सामाजिक परिचालक (पशुसेवा प्रा.)	३२००००
५०	कृषि	घुमती तालिम	७२०००
५१	कृषि	कार्यालय सम्बन्धि बिबिध खर्चहरू	८०००
५२	कृषि	कार्यालय संचालन तथा मसलान्द खर्च	१५०००
५३	शिक्षा	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	११६८०००
५४	कृषि	कृषि तथा पशुपन्छी सम्बन्धि तथ्यांक अध्यावधिक कार्यक्रम	१०००००
५५	शिक्षा	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	१००००००
५६	कृषि	एकिकृत वाली तथा जल व्यवस्थापन कृषक पाठशाला संचालन	३३०००
५७	कृषि	उत्पादन प्रदर्शन (अन्नबाली)	६०००
५८	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	विपन्न श्रमिकको ज्याला (दैनिक रु. ५१७ * संख्या १०० * दिन १००)	२२०००
५९	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	रोजगार संयोजकको पोसाक	१००००
६०	स्वास्थ्य	पोषण कार्यक्रम	४९८०००

सि.नं	उपक्षेत्र	अनुदान प्राप्त कृयाकलाप	बजेट
६१	शिक्षा	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	२७४०००
६२	कृषि	तरकारी उत्पादन प्रदर्शन	२४०००
६३	शान्ति तथा सुव्यवस्था	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायको लागि सञ्चार खर्च	५०००
६४	शिक्षा	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	३८८०००
६५	शिक्षा	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	१५१०००
६६	स्वास्थ्य	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक सूचना संकलन~ भेरिफिकेशन एवं गुणस्तर सुधार साथै चौमासिक एवं बार्षिक समिक्षा	१०००००
६७	शिक्षा	तोकिएका विद्यार्थिको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	७८६०००
६८	स्वास्थ्य	स्वास्थ्य संस्था नभएका वडाहरूमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरूको संचालन खर्च	५०००००
६९	कृषि	कृषक पाठशाला	२६०००
७०	कृषि	घुम्ती तालिम	१८०००
७१	कृषि	Artificial Insemination सम्बन्धी कार्यक्रम	११००००
७२	भूमि व्यवस्था	गरिब पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम पारिश्रमिक (गणक/सुपरीवेक्षक/गुनासो सुनुवाई अधिकारी/अतिरिक्त कार्य प्रोत्साहन भत्ता))	९०००००
७३	शिक्षा	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	९९५०००
७४	कृषि	इन्धन कार्यालय तथा अन्य प्रयोजनका लागि	१२०००
७५	कृषि	कार्यालय संचालन तथा मसलन्द खर्च	६००००
७६	कृषि	उन्नत बिउ प्रसारण किट वितरण (तरकारी)	८०००
७७	शिक्षा	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	२३४०००
७८	कृषि	कृषक पाठशाला	१०४०००
७९	शान्ति तथा सुव्यवस्था	सञ्चार सामग्री प्रसारण तथा छपाई (सञ्चार र पैँहुच अभियान सञ्चालन)	८३०००
८०	स्वास्थ्य	बिद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा~ आमा समूह तथा स्थानीय तहमा स्वास्थ्यका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन प्रवर्धन अभियान	१०००००
८१	कृषि	कृषको मागमा आधारीत कार्यक्रम	१६००००
८२	कृषि	उत्पादन प्रदर्शन (अन्नबाली)	२४०००
८३	शान्ति तथा सुव्यवस्था	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक~ चाडपर्व खर्त तथा पोशाक खर्च	८०५०००
८४	स्वास्थ्य	स्थानीय तह भित्रका स्वास्थ्यकर्मीहरू~म.स्वा.स्वय.से. का लागि आधारभूत तथा आकस्मिक सेवा अन्तर्गत आँखा~ नाक~ कान~ घाटी तथा मुख स्वास्थ्य सम्बन्धि प्राथमिक उपचार बारे अभियुक्तिकरण / तालिम	१०००००
८५	भूमि व्यवस्था	गरिब पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम ट्र्याब्लेट खरिद	२५००००

सि.नं	उपक्षेत्र	अनुदान प्राप्त कृयाकलाप	बजेट
८६	शान्ति तथा सुव्यवस्था	इन्टरनेट सेवा शुल्क	१२००००
८७	कृषि	उन्नत बिउ प्रसारण किट बितरण (अन्नबाली)	१००००
८८	शिक्षा	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	४७३१०००
८९	स्वास्थ्य	डेंगु लगायतका किटजन्य रोगहरूको नियन्त्रणका लागि लामखुट्टेको वासस्थान खोजी गरी लार्भा नष्ट गर्ने अभियान संचालन गर्ने तथा सरोकारवालाहरूसँग अभिमुखिकरण गर्ने	३१५०००
९०	जलश्रोत तथा सिंचाई	सौर्य उर्जा प्रबिधि जडान	३०००००
९१	कृषि	ढुवानी कार्यक्रम (बीउ लगायत अन्य सामग्री)	१६०००
९२	शिक्षा	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	१६५६०००
९३	स्वास्थ्य	आयुर्वेद औषधालयको चालु तथा कार्यक्रम बजेट	९२०००००
९४	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	विपन्न श्रमिकको ज्याला (दैनिक रु. ५१७ * संख्या १०० * दिन १००)	५१७००००
९५	कृषि	नयाँ बहुउद्देश्यीय नसीरी स्थापना	२०००००
९६	स्वास्थ्य	विभिन्न सरुवारोग~ नसर्ने रोग~ जुनोटिक~ मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरू (Hypertension~ Diabetes~ COPD~ Cancer Days~ आत्महत्या रोकथाम दिवस~ मानसिक स्वास्थ्य दिवस~ अल्जाईमर दिवस~ रेबिज दिवस~ विश्व औलो दिवस) मनाउने	१०००००
९७	स्वास्थ्य	पशुपांक्षी आदीबाट हुने ईन्फुएन्जा~ बर्ड फ्लु~ AMR~ सिष्टिसकोसिस~ टक्सोप्लाज्मोसिस आदि विभिन्न सरुवारोग सम्बन्धि रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम	२००००
९८	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	रोजगार संयोजकको तलब	४६८०००
९९	शिक्षा	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक~ राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरू समेत)	५११०००००
१००	उद्योग	प्रतिष्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरू मार्फत लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	२२८००००
१०१	स्वास्थ्य	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा तथा विद्यालय नसि परिचालन	१८०००
१०२	स्वास्थ्य	पालिकास्तरमा खोप र सरसफाई प्रवद्धन कार्यक्रमको समिक्षा~ सूक्ष्मयोजना अध्यावधिक र पालिका खोप समन्वय समितिको अभिमुखिकरण समेत पालिका स्तरमा २ दिन~ वडा खोप समन्वय समितिको स्वास्थ्य संस्था~ वडा सतरमा अभिमुखिकरण १ दिन तथा पूर्ण खोप सुनिश्चितताको लागि घरधुरी सर	१४२०००

सि.नं	उपक्षेत्र	अनुदान प्राप्त कृयाकलाप	बजेट
१०३	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	१) समाजमा रहेका कुरीति~ कुप्रथा~ लैड्गिक हिंसा~ मानव बेचविखन तथा ओसारपसार विरुद्ध सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा अभियान संचालन २) महिला विकास कार्यक्रमद्वारा प्रवृद्धिमती रहेको महिला सहकारी संस्थाहरुको सुदृढीकरण एवं स्थानीय तहको महिला उद्यमी संजाल स्थापनाको लागि सहजीक	१०००००
१०४	शान्ति तथा सुव्यवस्था	व्यक्तिगत घटना दर्ताका दर्ता किताब डिजिटाईजेशनका लागि परामर्श सेवा	१५२०००
१०५	शिक्षा	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	४५९८०००
१०६	शिक्षा	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता~ अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय~ वैकल्पिक विद्यालय~ साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	७१५०००
१०७	जलश्रोत तथा सिचाई	बायोग्यास जडान	२०००००
१०८	कृषि	बाली कटानी सर्वे	८००
१०९	कृषि	तरकारी उत्पादन प्रदर्शन	६०००
११०	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढीकरण	१८९०००
१११	कृषि	कृषक दर्ता व्यवस्थापन कार्यक्रम	३०००००
११२	स्वास्थ्य	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोशाक प्रोत्साहन~ यातायात खर्च~ वार्षिक समिक्षा गोष्ठी र दिवस मनाउने खर्च समेत)	१००००००
११३	उद्योग	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बढाउनका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रविधि हस्तान्तरण	१४००००
११४	शिक्षा	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	१९३०००
११५	शिक्षा	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२७४०००
११६	शिक्षा	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता~ अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय~ वैकल्पिक विद्यालय~ साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	१६७०००
११७	स्वास्थ्य	क्षयरोगका जोखिमयुक्त जनसंख्यामा (दूर्गम वस्ती~ पिछडिएको वर्ग बसोवास स्थल~ कार्यक्रम स्वास्थ्य संस्थाबाट टाढा रहेका बस्ती तथा स्वास्थ्य सेवामा पहुँच कम भएका~ कारागार~ गुम्बा~ स्कुल~ बृथाश्रम~ औद्योगिक क्षेत्र)सकृदय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम	५००००
११८	शान्ति तथा सुव्यवस्था	स्थानीय तहका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुको लागि अनुगमन तथा मुल्याकान खर्च	४८०००
११९	शिक्षा	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	७६२०००
१२०	कृषि	मौसमि अन्तरकृया गोष्ठी	३६०००
१२१	स्वास्थ्य	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	१०८९०००

सि.नं	उपक्षेत्र	अनुदान प्राप्त कृयाकलाप	बजेट
१२२	कृषि	अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च(अनुगमन~ मुल्याङ्कन र भ्रमण)	४००००
१२३	जलश्रोत तथा सिंचाई	नीतिगत~प्रशासनिक तथा व्यवस्थापन खर्च	१०००००
१२४	शिक्षा	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२४२०००
१२५	कृषि	बालाको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	१५०००००
१२६	शिक्षा	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	१४८०००
१२७	शिक्षा	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	३४३०००
१२८	स्वास्थ्य	कोभिड १९ लगायत विभिन्न महामारीजन्य रोगहरुको रोकथाम~ नियन्त्रण तथा निगरानीका लागि सरोकारवाला सँगको अन्तरक्रिया तथा RRT~ स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	२५०००
१२९	स्वास्थ्य	प्रयोगशालामा क्षयरोग संक्रमण नियन्त्रण (भेन्टिलेसन~एकजहस्ट फ्यान~ फर्निचर~अटोक्टेभ~ मर्मत-सम्भार तथा परिवर्तन) सम्बन्धी क्रियाकलाप	५०००
१३०	शिक्षा	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	३११०००
१३१	भूमि व्यवस्था	गरिब पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम महशुल (गणक/सुपरीवेक्षक इन्टरनेट खर्च)	५००००
१३२	कृषि	अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च(अनुगमन~ मुल्याङ्कन र भ्रमण)	१००००
१३३	कृषि	उन्नत बिउ प्रसारण किट वितरण (अन्नबाली)	४००००
१३४	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	महिला~ बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र (महिला~ बालबालिका~ अपांगता भएका व्यक्ति~ ज्येष्ठ नागरिक तथा यौनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यक) का तथ्यांक संकलन तथा अद्यावधिक गरि महिला~ बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनका लागि	१०००००
१३५	कृषि	कृषकको मागमा आधारीत कार्यक्रम	४००००
१३६	भूमि व्यवस्था	गरिब पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम प्रचारप्रसार	१०००००
१३७	शिक्षा	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	१६६०००
१३८	शान्ति तथा सुव्यवस्था	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक देनिक भ्रमण भत्ता तथा यातायत खर्च	१०२०००
१३९	भूमि व्यवस्था	गरिब पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम विविध (गणक/सुपरीवेक्षक यातायात खर्च र विविध)	३२५०००
		जम्मा	१५७७००००००

तादी गाउँपालिका

प्रदेश शर्सत अनुदान आ.व. २०७७/०७८

खर्च शीषक/कार्यक्रम अनुसार प्रस्तवित बजेट

	खर्च शीषक	रकम रु हजारमा
६. २. २. ३६३	महिला स्वास्थ्य स्वंम सेविकाको लागि सञ्चार खर्च	१५३
६. २. २. ३६४	न्युनतम सेवा मापदण्ड (Minimum Service Standard MSS) सुधारकालागि स्वास्थ्य संस्था (प्रा.स्वा.केन्द्र /हे.पो.लाई सर्स अनुदान)	२००
६. २. २. ३६८	एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम संचालन निरन्तरत र विस्तार	१.५६५
६. २. २. ३७४	माध्यामिक तहमा शुन्य दरबन्दि भएको सामुदायिक माध्यामिक विद्यालयमा अग्रेजी/गणित/विज्ञान शिक्षकका लागि शिक्षक सहयोग अनुदान	१.४०४
६. २. २. ३७५	प्रारम्भिक बाल विकास कक्षाका शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन खर्च	५०७
६. २. २. ३७६	बाल विवाह अन्यका लागि सामुदाय परिचालन कार्यक्रम	३००
६. २. २. ३७९	अपाइता भएका व्यक्तिहरुका लागि समुदायमा आधारित मुर्नस्थापना सुधार कार्यक्रम	३००
६. २. २. ३८०	बाल मैत्रि स्थानिय तह घोषण प्रोत्साहन कार्यक्रम	३००
६. २. २. ३८१.६	पूर्वाधार भएका स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया सम्मको अस्पताल सञ्चालन निरन्तरत (चालु) खरानीटार प्रा.स्व.केन्द्र तादी गाउँपालिका	६०००
६. २. २. ३८६	बाबुआमा विहिन बालबालिका संरक्षण कार्यक्रम	७२
६. २. २. ३८८	स्थानिय तहमा मिनि/डिजिटल माटो ल्याव स्थापना तथा परक्षण कार्य संचालनको लागि शर्स अनुदान	५००
६. २. २. ४२५	गाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम (स्थानिय तह)	२५००
६. २. २. ७३५	खरानीटार कोइरालचेत टटुड मोटरबाटो	२५००
६. २. २. ७३६	घटटेखोला मुहान गरी गनगने सिटौला टोल पाठकटोल खानेपानी तादी	२५००
६. २. २. ७३७	दोर्खुखोला धन्सार काल्ये मालाभञ्याड सडक तादी १	२०००
६. २. २. ७३८	शहरे पोखरा सडक तादी ५	१०००
६. २. २. ७३९	तल्लो स्याङ्गे गैरी टोल मोटरबाटो तादी ६	२०००

तादी गाउँपालिका

समपुरक अनुदान २०७७/०७८

खर्च शीषक / कार्यक्रम अनुसार प्रस्तवित बजेट

	खर्च शीषक	रकम रु हजारमा
८०१०३३४८	डाङाँको पाटो हैद मरथुम भञ्याड सम्मको सडक योजना	५०००
६. २. ४. २९७	सल्लाधारी बाट रालुका सम्मको सडक योजना	५०००
	विशेष अनुदान २०७७/०७८	
८०१०३३४८	रालुका खानेपानी योजना वडा नं २	३०००